Самуил «2»

Саул вә Йонатан үчүн һәсрәт чекиш

1 Саул өлгәндин кейин, Давут Амаләкләрни қирғин
қилип йенип кәлгәндә, у Зиклагда икки күн турди.
■ 2 Үчинчи күни шундақ болдики, мана Саулниң
ләшкәргаһидин кийими житиқ вә бешиға топа-чаң
чачқан бир адәм кәлди. У Давутниң қешиға кәлгәндә,
йәргә жиқилип баш урди.
3 Давут униңдин: Нәдин кәлдиң? дәп сориди.
У жавап берип: Исраилниң ләшкәргаһидин қечип
кәлдим — деди.
4 Давут униңдин: Иш қандақ болди? Маңа дәп бәргин,
деди. У: Хәлиқ җәңдин қачти, хәлиқтин бәк жиқ
киши соқушта өлди. Саул билән оғли Йонатанму
өлди, — деди.
5 Давут хәвәр елип кәлгән жигиттин: Саул билән
оғли Йонатанниң өлгинини қандақ билдиң? — дәп
сориди.
6 Униңға хәвәр бәргән жигит: Мән тәсадипий Гилбоа
теғиға чиққан едим, мана Саул нәйзигә йөлинип
турупту; җәң һарвулири вә атлиқлар униңға һуҗум
қилип уни қоғлаваташтти. 7 У кәйнигә қарап мени
көрүп чақирди. Мән «Мана мән», дедим.
8 У: Өзүң ким болисән, дәп мәндин соривиди, мән
Амаләклэрдинмән, дедим.
9 У йәнә маңа: Үстүмдә туруп мени өлтүрүвәткин;
гәрчә җеним мәндә болсиму, мән бәк азаплинип
кетиватимән — деди. □

■ 1:1 1Сам. 30:17 □ **1:9 «мән бәк азаплинип кетиватимән» —** яки «мениң бешим айлиниватиду».

10 Шуңа мән униң үстидә туруп, уни өлтүрдүм,
чүнки, у шу һалда жиқилсила, тирик
қалмайдиғанлиғини биләттим. Андин бешидики
тажни вә билигидики биләйүзүкни елип мошу йәргә
ғожамға елип кәлдим, — деди.□
11 Шуан Давут өз кийимлирини житип, тилма-
тилма қиливәтти; униң билән болған барлиқ
адәмләрму һәм шундақ қилди. ■ 12 Улар Саул билән
оғли Йонатан үчүн, Пәрвәрдигарниң хәлқи үчүн,
шундақла Исраилниң җамәти үчүн матәм тутуп аһ-
зар көтирип кәчкичә роза тутти; чүнки улар қилич
астида жиқилип қаза қилған еди.
13 Давут униң өзигә хәвәр бәргән жигиттин:
Қәйәрдин сән? — дәп сориди. У: Мән бир Амаләк
мусапирниң оғлимән — деди.
14 Давут униңға: Сән қандақму Пәрвәрдигарниң
мәсиһ қилғинини һалак қилишқа қолуңни созуштин
қорқмидиң? — деди.□
15 Андин Давут өз ғуламлиридин бирини чақирип
униңға: Буяққа кәл, униңға етилип берип, уни
өлтүргин — дәп буйруди. Шуниң билән у уни
урувиди, *Амаләк* өлди.
16 Давут униңға: Қан қәрзиң бешиңға чүшсун!
Чүнки өз ағзиң Пәрвәрдигарниң мәсиһ қилғинини
өлтүргиниңгә гуваліқ берип әйиплиди, — деди.
17 Шуниң билән Давут Саул билән оғли Йонатан

□ **1:10 «Шуңа мән униң үстидә туруп, уни өлтүрдүм, ... андин ... тажни вә ... биләйүзүкни елип ... ғожамға елип кәлдим»** — «1Сам.» 30-баптики тәпсилатларға қариғанда, бу жигитниң дегәнлириниң һәммиси ялған, Давуттин мәлум инъам яки мәртивигә еришиш мәхситидә ейтқан болса керәк; лекин ялғанчилиғи өзиниң һаятиға замин болиду. ■ **1:11** 2Сам. 3:31; 13:31 □ **1:14 «Пәрвәрдигарниң мәсиһ қилғини»** — Худа бекиткән падисаһ, демәкчи. «Тәбирләр»ни көрүң.

үчүн матәм тутуп мундақ бир нәзмә оқуди 18 (у
«Оқя» дәп аталған бу нәзмини пүткүл Йәһуда хәлқигә
үгитиңлар, дәп буйруди. Дәрвәқә у «Яшар» дегән
китапта пүтүлгән еди): — □ ■

19 — И Исраил, сениң гөзәл әзизиң жуқури
җайлирида қирғин болуп ятиду!

Палванлар шундақ дәһшәтлик жиқилдиғу!? □

20 Гат шәһиридә бу хәвәрни бәрмәңлар,

Ашкелонниң кочилирида уни елан қилмаңлар,

Филистийиниң қизлири шатланмисун,

Хәтнисизләрниң қизлири тәнтәнә қилмисун! ■

21 И Гилбоа тағлири, үстүңларға нә шәбнәм
болмисун, нә ямғур чүшмисун,

Нә силәрдә көтирилмә һәдийәләр үчүн һосул
беридиған етизлар йәнә көрүнмисун!

Чүнки у йәрдә палванларниң қалқини булғанди;

□ **1:18 «Дәрвәқә у «Яшар» дегән китапта пүтүлгән еди»** — мошу йәрдә «у» «Оқя» дәп аталған нәзминиң өзини яки Давутниң бу нәзмини үгәткәнлигини көрситиду. «Оқя» дегән нәзмә болса бәлким төвәндики 19-27-айәттики мәрсийәни көрситиши мүмкин. **««Яшар» дегән китап»** — һазир йоқилип кәткән қедимки бир китап («Йә.» 10:12-13ни көрүң). ■ **1:18** Йә. 10:13 □ **1:19 «сениң гөзәл әзизиң»** — ибраний тилида «сениң гүзилиң». Бу Исраилниң пәзиләтлик қәһриманлири болған Саул вә Йонатанни көрситиду. ■ **1:20** Мик. 1:10

Саулниң қалқини яғ билән сүрүлмәйдиған болди.□
22 Қирилидиғанларниң қенини төкмәй,
Палванларниң тенидики йеғини чапмай,
Йонатанниң оқяси һеч қачан *җәңдин* янған әмәс,
Саулниң қиличи һеч қачан қиниға қайтқан әмәс.
23 Саул билән Йонатан һаят вақтида сөйүмлүк һәм йеқимлиқ еди,
Улар өлүмидиму бир-биридин айрилмиди;
Улар бүркүтләрдин чаққан, ширлардин күчлүк еди.
24 И Исраил қизлири, Саул үчүн жиғлаңлар,
У силәрни безәп қизғуч кийимләрни кийдүрүп,
Кийимлириңларни алтун зибу-зиннәт билән зиннәтлигән еди.□
25 Палванлар кәскин җәңдә шундақ дәһшәтлик жиқилдиғу!?
Йонатан жуқури җайлирида қирғин болуп ятиду!
26 Сән үчүн һәсрәттә қалдим, и иним Йонатан! Маңа шунчә сөйүмлүк едиң!
Маңа болған муһәббитиң қалтис еди,
Һәтта қиз-аялларниң муһәббитидин артуқ еди. □

□ **1:21 «И Гилбоа тағлири, үстүңларға нә шәбнәм болмисун, нә ямғур чүшмисун,... һосул беридиған етизлар йәнә көрүнмисун!»** — Саул вә Йонатан Гилбоа тағлири үстидә жиқилип өлгән еди. **«палванларниң қалқини булғанди»** — яки «палванларниң қалқини һақарәт қилинди» яки «палванларниң қалқини ләнәтлик нәрсидәк ташланди». **«Саулниң қалқини яғ билән сүрүлмәйдиған»** — кона заманларда җәңчиләр қалқанниң териси (қалқанниң бир қисмиға терә ишлитәтти) қуруп йерилип кәтмисун дәп, қалқанларға май сүрәтти. Мошу йәрдә «сүрүш» ибраний тилида «мәсиһ қилиш» билән ипадилиниду. □ **1:24 «У силәрни безәп қизғуч кийимләрни кийдүрүп...»** — қизил яки қизғуч рәхт интайин қиммәтлик еди. □ **1:26 «Маңа болған муһәббитиң қалтис еди»** — «қалтис» яки «карамәт» дегән бу сөз ибраний тилида адәттә Худаға хас болған хусусийәтләрни көрситиду.

27 Палванлар шундақ дәһшәтлик жиқилдиғу!
Җәң қураллири шундақ дәһшәтлик вәйран қилиндиғу!»

2

Давут Мәсиһ қилинип падиша болиду

1 Андин кейин Давут Пәрвәрдигардин йол сорап:
Йәһуда шәһәрлиринин биригә чиқайму? деди;
Пәрвәрдигар униңға: — Чиққин, деди. Давут, нәгә
чиқай? — дәп соривиди, У: Һебронға чиққин — деди.
2 Шуниң билән Давут икки аяли билән, йәни
Йизрәәллик Аһиноам вә әсли Кармәллик Набалниң
аяли болған Абигаил билән у йәргә чиқти.
3 Давут униң билән биргә болған адәмләрниң һәр
бирини һәм уларниң һәр бири өз өйидикиләрни у
йәргә елип чиқти; улар Һеброннин шәһәрлиридә
олтирақлашти. 4 Йәһуданиң адәмлириму у йәргә
келип Давутни Йәһуда җәмәтигә падиша болушқа
мәсиһ қилди. Давутқа Саулни дәпнә қилғанлар
Ябәш-Гилеадтикиләр, дәп хәвәр берилди; 5 Давут
Ябәш-Гилеадтикиләргә әлчиләр әвәтип уларға:
— «Ғоҗаңлар болған Саулға шундақ яхшилиқ
қилип, уни дәпнә қилғиниңлар үчүн Пәрвәрдигар
силәргә бәхит-бәрикәт ата қилғай. 6 Пәрвәрдигар
силәргиму меһриванлиқ вә өз вапалиқини
көрсәткәй; силәр бундақ қилғиниңлар үчүн мәнму
бу яхшилиғиңларни силәргә қайтуримән. 7 Әнди
һазир ғәйрәтлик болуңлар; чүнки ғоҗаңлар Саул
өлди, Йәһуда җәмәти мени мәсиһ қилип, өзлиригә
падиша қилди» — дәп хәвәр йәткүзди.

Давутниң қошуни Саулниң қошуни билән соқушиду

8 Амма Саулниң қошунининң сәрдари Нәрниң оғли
Абнәр Саулниң уғли Ишбошәтни Маһанаимға елип
берип, 9 уни Гилеадқа, Гәшурийлларға, Йизрәәлгә,
Әфраимға, Бинияминға вә шундақла пүткүл Исраилға
падиша қилди. □ 10 Саулниң оғли Ишбошәт падиша
болғанда қириқ яшқа киргән еди. У Исраилниң
үстидә икки жил сәлтәнәт қилди. Һалбуки, Йәһуда
җәмәти Давутқа әгишәтти. 11 Давутниң Һебронда
Йәһуда җәмәти үстидә сәлтәнәт қилған вақти йәттә
жил алтә ай болди.■
12 *Бир күни* Нәрниң оғли Абнәр Саулниң оғли
Ишбошәтниң адәмлири билән Маһанаимдин чиқип
Гибеонға барди. □ 13 Шу чағда Зәруияниң оғли
Йоаб билән Давутниң адәмлири чиқип улар билән
Гибеондики көлниң йенида учрашти. Улардин бир
тәрәп көлниң у йеқида, йәнә бир тәрәп көлниң бу
йеқида олтарди. 14 Абнәр Йоабқа: Жигитләр қопуп
алдимизда елишип ойнисун — деди. Йоаб: Қопсун —
деди.□

□ **2:9 «Гәшурийлларға»** — яки «Ашурлар (Асурийәликләр)». **«...пүткүл Исраилға падиша қилди»** — мошу йәрдә «пүткүл Исраил» асасән Исраилниң шималий вә шәрқий тәрәплири, йәни он бир қәбилини көрситиду. Давут болса Йәһуда қәбилисигә падиша болди. ■ **2:11** 2Сам. 5:5; 1Пад. 2:11 □ **2:12 «Ишбошәтниң адәмлири»** — ибраний тилида «Ишбошәтниң хизмәткарлири» — мошу йәрдә шүбһисизки, әскәрлирини көрситиду. □ **2:14 «Жигитләр қопуп алдимизда елишип ойнисун»** — әмәлийәттә болса бу «оюн» әмәс, бәлки мусабиқә характеридики соқушуш. Икки тәрәптин бәлгүләнгән адәмләр оттуриға чиқиду, бир тәрәп қарши тәрәпниң адимини пүтүнләй ятқузуватсә, шу тәрәп ғәлибә қилған болуп «оюн» ахирлишиду. Лекин бу қетим бир тәрәп еник ғәлибә қилмиған болғачқа, «оюн» ахир берип икки қошунниң чоң соқушиға айланди.

15 Улар бекитилгән сан бойичә Бинямин билән
Саулниң оғли Ишбошәт тәрәптин он икки киши
вә Давутниң адәмлиридин он икки киши чиқип
оттуриға өтти. 16 Улар бир-бириниң бешини
қамаллап тутуп һәр бири рәқибиниң биқиниға
қиличи билән санҗишти, һәммиси жиқилип өлди.
Шуниң билән у йәр «Қилич бислириниң етизи» дәп
аталди; у Гибеондидур.□
17 У күндики болған соқушуш интайин әшәддий
болди; Абнәр билән Исраилниң адәмлири Давутниң
адәмлири тәрипидин мәғлуп қилинди.
18 Шу йәрдә Зәруияниң оғуллири Йоаб, Абишай
вә Асаһәл дегән үчәйлән бар еди. Асаһәл худди
даладики җәрәндәк чаққан еди. 19 Асаһәл Абнәрниң
кәйидин қоғлап жүгүрди; Абнәргә әгишип оңға яки
солға бурулмай тап бесип қоғлиди. 20 Абнәр кәйнигә
қарап: Сән Асаһәлмусән? — дәп сориди. У: — Шундақ,
мән шу, дәп җавап бәрди.
21 Абнәр униңға: Я оңға я солға бурулуп жигитләрниң
биригә һуҗум қилип униң яриғини өзүңгә
тартивалғин, деди. Лекин Асаһәл уни қоғлаштин
бурулушқа унимиди.
22 Абнәр Асаһәлгә йәнә: Мени әнди қоғлимай
бурулуп кәткин; мән сени немә дәп уруп
жиқитқидәкмән? Ундақ қилсам акаң Йоабниң
алдида қандақму йүзүмни көтириләймән? — деди. □
23 Лекин Асаһәл йәнила қоғлаштин тохтимиди;
шуниң билән Абнәр нәйзисиниң тутқучини униң
қосиғиға тиқивәтти. Нәйзә дүмбисини тишип чиқти;

□ **2:16 «Қилич бислириниң етизи»** — яки «чақмақ ташлири етизи». Ибраний тилида: «Һәлқут-Һаззурим». □ **2:22 «мән сени немә дәп уруп жиқитқидәкмән»** — мошу йәрдә «уруп жиқитиш» өлтүрүшни билдүриду.

у шу йәрдә жиқилип өлди. Шундақ болдики, Асаһәл
жиқилип өлгән йәргә һазир келидиған һәр бир
кишиләр у йәрдә тохтап қалиду.□
24 Шуниң билән Йоаб билән Абишай Абнәрни
қоғлашти. Күн патқанда улар Гибеонниң чөлигә
маңидиған йолниң бойиға, Гиаһ йезисиниң
удулидики Аммаһ едирлиғиға йетип кәлди;
25 Биняминлар болса Абнәрниң кәйнидә қошундәк
сәп болуп, бир дөң төписигә чиқип турди. 26 Абнәр
Йоабни чақирип: Қилич дайим адәмләрни йәп
туруши керәкму? Бу ишларниң ақивити пәқәт өч-
адавәттин ибарәт болидиғанлиғини билмәмсән?
Сән қачанғичә хәлиқләргә: «Қериндашлириңларни
қоғлаштин тохтаңлар» дәп буйрумай туриверисән?
27 Йоаб: Худаниң һаяти билән қәсәм қилимәнки,
әгәр сән мошу сөзни қилмиған болсаң, көпчиликниң
һеч бири қериндашлирини қоғлаштин әтигәнгичиму
янмайтти — деди.
28 Буниң билән Йоаб канай чалди; һәммә *Йәһудалар*
шуан тохтиди вә қайта Исраилни қоғлимиди,
улар билән қайта жәң қилишмиди. 29 Абнәр
билән адәмлири болса кечичә меңип, Арабаһ
түзләңлигидин чиқип, Иордан дәриясидин
өтүп Битрон дегән пүткүл жутни кезип өтүп,
Маһанайимға йетип кәлди.
30 Йоаб Абнәрни қоғлаштин йенип барлиқ
адәмләрни жәм қилди. Асаһәлдин башқа Давутниң
ғуламлиридин он тоққуз адәм йоқ чиқти; 31 Лекин
Давутниң адәмлири Биняминлардин вә Абнәрниң

□ **2:23 «Асаһәл ... өлгән йәргә һазир келидиған һәр бир кишиләр у йәрдә тохтап қалиду»** — демәк, Асаһәлниң һөримити үчүн тохтайду. Башқа бир хил тәржимиси: «Асаһәл жиқилип өлгән йәргә кәлгән һәр бир кишиләр у йәрдә тохтап қалди».

адәмлиридин үч йүз атмиш кишини уруп өлтүргән
еди.
32 Улар Асаһәлни елип Бәйт-Ләһәмдә өз атисиниң
қәбридә дәпнә қилди; андин Йоаб билән адәмлири
кечичә меңип, таң атқанда Һебронға йетип кәлди.

3

1 Һалбуки, Саулниң җәмәти билән Давутниң җәмәти
оттурсидики җәң узун вақитқичә давамлашти;
Давутниң җәмәти барғансери күчәйди, лекин
Саулниң җәмәти барғансери аҗизлашмақта еди.
2 Һебронда Давут бир қанчә оғуллуқ болди, униң
тунҗиси Амнон болуп, Йизрәәллик Аһиноамдин
туғулди; ■ 3 иккинчиси Килеаб болуп Кармәллик
Набалниң аяли болған Абигаилдин туғулди.
Үчинчиси Абшалом еди. У Гәшорниң падишаси
Талмайниң қизи Маакаһдин туғулған еди,
4 төртинчиси Адония болуп Һаггиттин туғулған
еди. Бәшинчиси Шәфатия болуп Абиталдин туғулған
еди. 5 Алтинчиси Йитриам болуп Давутниң аяли
Әглаһдин туғулди. Давутниң бу алтә оғлиниң
һәммиси Һебронда туғулди.
6 Саулниң җәмәти билән Давутниң җәмәти
оттурисидики җәң давамида, Абнәр Саулниң
җәмәтидә өз һоқуқини күчәйтти. 7 Әнди Саулниң
бир кинизики бар еди; у Аяһниң қизи болуп, исми
Ризпаһ еди. Бир күни Ишбошәт Абнәргә: Немишкә
атамниң кенизиги билән биллә болдуң? — деди.■
8 Абнәр Ишбошәтниң бу сөзлиригә интайин
аччиқлинип мундақ деди: — «Мән бүгүнки күндиму

■ **3:2** 1Тар. 3:1-9 ■ **3:7** 2Сам. 21:8, 10, 11

атаң Саулниң җәмәтигә, униң уруқ-туққанлириға вә
достлириға меһриванлиқ көрситип, сени Давутниң
қолиға тапшурмиған турсам, мени Йәһудаға тәвә бир
иштиниң бешидәк көрүп, бүгүн бу хотун үчүн мени
гунаға буйрумақчимусән? □ 9 Мән Пәрвәрдигарниң
Давутқа қәсәм билән вәдә қилғинидәк қилмисам
Худа мәнки Абнәрни қаттиқ урсун вә униңдин
артуқ урсун! □ 10 — йәни, падишалиқни Саулниң
җәмәтидин йөткәп, Давутниң тәхтини Дандин Бәәр-
Шебағичә пүткүл Исраил билән Йәһуданиң үстигә
тиклимисәм!».□
11 Ишбошәт Абнәрдин қорқуп, униңға җававән бир
еғиз сөз қилишқиму җүръәт қилалмиди.
12 Абнәр болса өзи үчүн әлчиләрни Давутниң қешиға
маңдуруп униңға: Зимин кимниңки? Мән билән
әһдә түзгин, мениң қолум сениң тәрипиңдә болуп,
пүткүл Исраилни саңа майил қилимән — деди.□
13 Давут җавап берип: — Болиду, мән сән билән
әһдә қилай. Пәқәт бирла ишни тәләп қилай; мениң
қешимға кәлгәндә Саулниң қизи Миқални елип
кәлмисәң, йүзүмни көрәлмәйсән, деди.
14 Андин Давут Ишбошәтниң қешиға әлчиләрни
маңдуруп: Мән бир йүз Филистийниң хәтнилиги

□ **3:8 «Саулниң ... уруқ-туққанлириға...»** — ибраний тилида «Саулниң... қериндашлириға». □ **3:9 «Худа мәнки Абнәрни қаттиқ урсун вә униңдин артуқ урсун!»** — ибраний тилида «Худа Абнәрниң бешиға мундақ иш чүшүрсун яки техиму еғир иш чүшүрсун». □ **3:10 «Дандин Бәәр-Шебағичә»** — «Дан» Исраилниң әң шималий жути, «Бәәр-Шеба» Йәһуданиң әң җәнубидики җай еди. □ **3:12 «Абнәр болса өзи үчүн әлчиләрни Давутниң қешиға маңдуруп униңға....»** — мошу йәрдә «өзи үчүн» дегәнниң ибраний тилида үч хил чүшәнчиси бар: — (1) «Абнәрниң өзи үчүн» (Ишбошәт билмигән һалда); (2) «униң үчүн» (йәни Ишбошәт үчүн); (3) «нәқ мәйданда». Биз биринчи тәрҗимигә майилмиз.

бәдили билән алған аялим Миқални маңа қайтуруп бәргин — деди.□ ■

15 Ишбошәт адәм әвәтип Миқални униң еридин, йәни Лаишниң оғли Палтийәлдин елип кәлди. □ ■
16 Лекин униң ери Бахуримғичә униң кәйнидин жиғлиған пети әгишип маңди. Ахир берип Абнәр униңға: — Йенип кәткин, девиди, у қайтип кәтти.

17 Әнди Абнәр Исраилниң ақсақаллириға: Силәр бурун Давут үстимизгә падиша болсун, дегән арзу-истәктә болдуңлар.
18 Әнди һазир һәрикәт қилиңлар; чүнки Пәрвәрдигар Давут тоғрисида: — Қул-бәндәм Давутниң қоли билән Исраил хәлқимни Филистийләрниң қолидин, шундақла барлиқ дүшмәнлириниң қолидин қутқузимән, — дегән еди.

19 Абнәр йәнә Бинияминларниң қулиқиғиму мошу сөзләрни ейтти. Андин Исраил билән Биняминниң пүткүл җамәтиниң арзу-истәклирини Давутниң қулиқиға ейтишқа Һебронға барди.
20 шундақ қилип Абнәр жигирмә адәмниң һәмраһлиғида Һебронға Давутниң қешиға кәлгәндә Давут Абнәр вә униң адәмлиригә бир зияпәт тәйярлиди.
21 Абнәр Давутқа: Мән қозғилип пүткүл Исраилни ғоҗам падишаниң алдиға җәм қилай, улар сениң билән әһдә қилишсун, андин сән өз көңлүң халиғанниң барлиғи үстидин сәлтәнәт қилалайдиған болисән, деди. Шуниң билән Давут Абнәрни йолға селип қойди, у аман-есән

□ **3:14 «Мән бир йүз Филистийниң хәтнилиги бәдили билән алған аялим Миқални маңа қайтуруп бәргин»** — мошу иш тоғрилиқ «1Сам.» 18:20-27ни көрүң. ■ **3:14** 1Сам. 18:25, 27 □ **3:15 «Лаишниң оғли Палтийәл»** — «1Сам.» 25:44дә «Лаишниң оғли Фалти» яки «Лаишниң оғли Палти» дәп атилиду. ■ **3:15** 1Сам. 25:44

қайтип кәтти.□

Абнәр өлтүрүлиду

22 Мана, шу әснада Давутниң адәмлири билән Йоаб
бир йәргә һуҗум қилип нурғун олҗа елип қайтип
кәлди. Лекин Абнәр шу чағда Һебронда Давутниң
қешида йоқ еди; чүнки Давутниң узитип қоюши
билән аман-есән қайтип кәткән еди. 23 Йоаб вә униң
билән болған пүткүл қошун йетип кәлгәндә, хәлиқ
униңға: Нәрниң оғли Абнәр падишаниң қешиға
кәлди, падиша уни йолға селип қоюши билән у аман-
есән қайтип кәтти — деди.
24 Андин Йоаб падишаниң қешиға берип: Бу сениң
немә қилғиниң?! Мана, Абнәр қешиңға кәпту!
Немишкә уни йолға селип қойдуң? У һазир
кетипту! 25 Сән Нәрниң оғли Абнәрни билисәнғу!
Униң келиши җәзмән сени алдаш үчүн, сениң
чиқип-киридиған йолуңни, шундақла барлиқ иш-
паалийитиңни биливелиш үчүндур, — деди.
26 Йоаб Давутниң қешидин чиқиши билән у
хәвәрчиләрни Абнәрниң кәйнидин маңдурди. Улар
уни Сираһ қудуғиниң йенидин яндуруп елип кәлди;
лекин Давут бу иштин бехәвәр еди. 27 Абнәр Һебронға
йенип кәлгәндә Йоаб уни шәһәр қовуқида учритип,
«Саңа дәйдиған мәхпий сөзүм бар еди» дәп уни бир
чәткә әкилип у йәрдә иниси Асаһәлниң қан қисасини
елиш үчүн қосиғиға пичақ салди, шуниң билән у
өлди.■

□ **3:21 «Мән қозғилип пүткүл Исраилни ғоҗам падишаниң алдиға җәм қилай...»** — яки «Мән һазир чиқип пүткүл Исраилни ғоҗам падишаниң алдиға җәм қилай...» яки «Мән орнумдин туруп ғоҗам падишаниң алдиға җәм қилай...». ■ **3:27** 2Сам. 2:23; 1Пад. 2:5

28 Кейин, Давут бу ишни аңлап: Мән вә падишалиғим
Пәрвәрдигарниң алдида Нәрниң оғли Абнәрниң
аққан қени үчүн мәңгү бегунадурмиз; 29 *униң
қенини аққузуш* гунайи Йоабниң бешиға вә атисиниң
җәмәтиниң бешиға қайнам болуп чүшсун; Йоабниң
аилисидин ақма яра кесили, яки мохо кесили,
яки һасиға таянғучи, қиличтин өлгүчи яки аш-
түлүксизләр өксүмисун! — деди.□
30 Шундақ қилип, Абнәр Гибеондики җәңдә уларниң
иниси Асаһәлни өлтүргини үчүн, Йоаб билән иниси
Абишай уни өлтүрди.
31 Давут Йоабқа вә униңға әгәшкән барлиқ хәлиққә:
Кийимлириңларни житиңлар! Бөз кийим кийиңлар!
Абнәрниң *мейити* алдида матәм тутуңлар! деди.
Давут падиша *Абнәрниң* җиназисиниң кәйнидин
маңди. 32 Улар Абнәрни Һебронда дәпнә қилди,
падиша Абнәрниң қәбриниң йенида авазини
көтирип жиғлиди; хәлиқниң һәммисиму жиғлашти.
33 Падиша Абнәр үчүн мәрсийә оқуп:
— «Абнәрниң ахмақтәк өлгини тоғриму?
34 Қоллириң бағлағлиқ болмисиму,
Путлуруң ишкәллик болмисиму,
Лекин сән кишиләрниң рәзилләрниң қолида
жиқилғинидәк, жиқилип өлгәнсән!» — деди.
Шуниң билән хәлиқниң һәммиси униң үчүн йәнә
жиғлашти. 35 Андин барлиқ хәлиқ Давутниң йениға
келип, униңға күн патқичә тамақ йейишни өтүнди.
Амма Давут қәсәм ичип: Мән күн патмаста я нан я
башқа һәр қандақ нәрсини тетисам, Худа мени урсун
яки униңдин артуқ җазалисун, — деди.□

□ **3:29 «һасиға таянғучи»** — яки «чақ егиргүчи». □ **3:35 «Худа мени урсун яки униңдин артуқ җазалисун»** — ибраний тилида «Худа мениң бешиға бундақ яки ундақ қилсун яки униңдин техиму артуқ қилсун!».

36 Барлиқ хәлиқ буни байқап, бу иштин рази болди;
әмәлийәттә падиша қилған һәр бир иш барлиқ
хәлиқни рази қилатти.
37 Шуниң билән барлиқ хәлиқ, шундақла
пүткүл Исраил шу күни Нәрниң оғли Абнәрниң
өлтүрүлишиниң падишаниң көрсәтмиси
әмәслигини билип йәтти. 38 Падиша өз
хизмәткарлириға: Биләмсиләр? Бүгүн Исраилда
бир сәрдар, улуқ бир зат жиқилди! □ 39 Гәрчә
мән Мәсиһ қилинип падиша тикләнгән болсамму,
мән ажиз бир бәндимән. Бу адәмләр, йәни
Зәруияниң оғуллириниң ваһшийилигини мән
көтирәлмигидәкмән; Пәрвәрдигар рәзиллик
қилғучиниң рәзиллигини өз бешиға қайтурсун!
— деди.

4

Ишбошәт өлтүрүлиду

1 Саулниң оғли Абнәрниң Һебронда өлгинини
аңлиғанда қоли бошишип кәтти, барлиқ Исраил
дәккә-дүккигә чүшти.
2 Саулниң оғлиниң қошунениң алдин жүрәр
қисмида икки сәрдари болуп, бириниң исми Баанаһ,
йәнә бириниң исми Рәкаб еди. Улар Бинямин
қәбилисидин болған Бәәротлуқ Риммонниң
оғуллири еди (чүнки Бәәрот Бинямин қәбилисигә
тәвә һесаплинатти; ■ 3 лекин Бәәротлуқлар
Гиттаимға қечип берип у йәрдә бу күнгичә
мусапирдәк яшаватиду).

□ **3:38 «Падиша өз хизмәткарлириға: Биләмсиләр?...»** — ибраний тилида «Падиша өз хизмәткарлириға: Билмәмсиләр...?».

■ **4:2** Йә. 9:17; 18:25

4 Саулниң оғли Йонатанниң бир оғли болуп, пути ақсақ еди. Саул билән Йонатанниң өлгәнлиги тоғрилиқ хәвәр Йизрәәлгә йәткәндә, у бәш яшқа киргән еди. Иник аниси уни елип қачти; лекин шундақ болдики, у алдирап жүгүргәчкә, бала чүшуп кетип, ақсақ болуп қалған еди. Униң исми Мәфибошәт еди.■
5 Әнди бир күни Бәәротлоқ Риммонниң оғуллири Рәкаб билән Баанаһ чиңқи чүш вақтида Ишбошәтниң өйигә барди. Ишбошәт чүшлүк уйқида ухлаватқан
еди. 6 Улар буғдай алимиз дегәнни банә қилип, өйиниң ичкиригә кирип, Ишбошәтниң қосиғиға *пичақ* санҗиди. Андин Рәкаб вә Баанаһ қечип кәтти
7 (улар Ишбошәт һуҗрисида кариватта ятқинида, өйгә кирип, уни өлтүргән еди). Улар униң каллисини кесип, андин каллисини елип кечичә Арабаһ
түзләңлигидин меңип өтти. 8 Улар Ишбошәтниң каллисини Һебронға, Давутниң қешиға елип берип, падишаға: Мана, бу җанаблириниң җенини издигән дүшмәнлири Саулниң оғли Ишбошәтниң каллиси! Бүгүн Пәрвәрдигар ғоҗам падишани Саул билән нәслидин интиқам елишқа муйәссәр қилди — деди.
9 Давут Бәәротлуқ Риммонниң оғуллири Рәкаб билән иниси Баанаһға: Мени барлиқ қийинчилиқлардин қутқузған Пәрвәрдигарниң һаяти билән қәсәм
қилиманки, 10 бурун бириси Давутқа хуш хәвәр елип кәлдим, дәп ойлап, маңа: — Мана, Саул өлди, дәп кәлгәндә, мән уни елип Зиклагта өлтүрүвәттим. Бәрһәқ, мана бу униң йәткүзгән хәвириниң мукапати
болған еди! ■ 11 Әнди мән шундақ қилған йәрдә, рәзил адәмләр өз өйидә орунда ятқан бир һәққаний кишини өлтүргән болса, мән немә қилай?! Униң

■ **4:4** 2Сам. 9:3-13 ■ **4:10** 2Сам. 1:15

аққан қан қәрзини силәрниң қолуңлардин елип,
силәрни йәр йүзидин йоқатмамдим? — деди.
12 Давут ғуламлириға буйруқ қиливиди, улар
буларни қәтл қилди. Уларниң қол-путлирини кесип,
уларни Һеброндики көлниң йенида есип қойди;
лекин улар Ишбошәтниң бешини елип Һебронда
Абнәрниң қәбридә дәпнә қилди.□ ■

5

Давут Исраилға падиша болушқа мәсиһ қилиниду
1Тар. 11:1-9; 14:1-17

1 Андин кейин Исраилниң барлиқ қәбилилири
Һебронға Давутниң қешиға келип: Қарисила, биз
өзлириниң әт-сүйәклиридурмиз! 2 Бурун Саул
бизниң үстимиздә сәлтәнәт қилғандиму Исраил
хәлқигә җәңгә чиқип-киришкә йолбашчи болған
өзлири едила; Пәрвәрдигар силигә: Сән Мениң
хәлқим Исраилниң падичиси болуп, уларни бақисән,
Исраилниң әмри болисән, дегән еди — деди.□ ■
3 Шуниң билән Исраилниң һәммә ақсақаллири
Һебронға падишаниң қешиға кәлди; Давут падиша
Һебронда, Пәрвәрдигарниң алдида улар билән әһдә

□ **4:12** **«*Рәкаб билән Баанаһниң* қол-путлирини кесип, уларни Һеброндики көлниң йенида есип қойди»** — «уларни» бәлким Рәкаб билән Баанаһниң қол-путлиринила әмәс, бәлки җәсәтлирини көрситиши мүмкин. ■ **4:12** 2Сам. 3:32 □ **5:2** **«Исраил хәлқигә җәңгә чиқип-киришкә йолбашчи болған өзлири едила»** — ибраний тилида «Исраилниң чиқишида һәм киришидә уларға башлиғучи едила» дегәнлик билән ипадилиниду; мошу ибарә Исраилниң барлиқ паалийәтлириниму көрситиши мүмкин. ■ **5:2** 2Сам. 7:7; Зәб. 77:71-72

түзүшти. Андин улар Давутни Исраилға падиша
болушқа мәсиһ қилди.

4 Давут падиша болғанда оттуз яшқа киргән
болуп, қириқ жил сәлтәнәт қилди. 5 У Һебронда
Йәһуданиң үстидә йәттә жил алтә ай сәлтәнәт қилип,
Йерусалимда пүткүл Исраил билән Йәһуданиң
үстидә оттуз үч жил сәлтәнәт қилди.■

6 Падиша өз адәмлири билән Йерусалимға чиқип,
шу зиминда турған Йәбусийлар билән җәң
қилғили барди. Улар Давутқа: Сән бу йәргә
кирәлмәйсән, бәлки һәтта корлар билән ақсақлар
сени чекиндүриду! — деди. Чүнки улар: «Давут
бу йәргә қәтъий кирәлмәйду», дәп ойлайтти. □
7 Лекин Давут Зион қорғинини алди (бу йәр Давутниң
шәһири дәп атилиду).□

8 Давут у күни: Кимки Йәбусийларни урай десә
сүңгүч билән чиқиши керәк, андин у Давут қин-
қинидин өч көридиған бу кор, ақсақлар билән
һесаплишалайду, деди. Шуниң билән «Қорлар я
ақсақлар өйгә кирмисун» дәйдиған мақал пәйда

■ **5:5** 2Сам. 2:11; 1Пад. 2:11; 1Тар. 3:4 □ **5:6** **«бәлки һәтта корлар билән ақсақлар сени чекиндүриду! — деди. Чүнки улар: «Давут бу йәргә қәтъий кирәлмәйду», дәп ойлайтти»** — бу икки җүмлиниң башқа бир хил тәрҗимиси: — «бәлки сән корлар билән ақсақларни һайдиватмисәң, бу йәргә кирәлмәйсән, — деди, Давутни һәргиз бу йәргә кирмәйду, дәп ойлатти». □ **5:7** **«Зион қорғинини»** — «Зион» Йерусалимниң ичидики егизлик болуп, шу йәргә дайим қорған селинип туратти. Кейин ибадәтханиму Зионда қурулған. Кейин «Зион» дегән исим бәзидә пүткүл Йерусалим шәһиригиму вә бәзидә Исраилниң өзигиму вәкиллик болған.

болди.□ ■
9 Шундақ қилип Давут қорғанда турди вә у йәрни
«Давутниң шәһири» дәп атиди. Давут шәһәрниң
әтрапиға Миллодин тартип ич тәрәпкичә имарәт
салди. □ 10 Давут барғансери қудрәт тапти; самавий
қошунларниң Сәрдари болған Худа Пәрвәрдигар
униң билән биллә еди.
11 Турниң падишаси Һирам Давутниң қешиға
әлчиләрни әвәтти вә улар билән қошуп, кедир
яғачлири, яғаччилар вә ташчиларни әвәтти;
улар Давут үчүн бир орда ясап бәрди. 12 Давут
Пәрвәрдигарниң өзини Исраилға падиша тикләп,
өз хәлқи Исраил үчүн өзиниң падишалиғини
гүлләндүргәнлигини билип йәтти.
13 Давут Һеброндин кәлгәндин кейин Йерусалимдин
йәнә аялларни вә кенизәкләрни алди; шуниң билән
Давутқа йәнә көп оғул-қизлар туғулди. ■
14 Йерусалимда униңдин туғулғанларниң исимлири
мана мундақ еди: Шаммуа, Шобаб, Натан, Сулайман,

□ **5:8 «Кимки Йәбусийларни урай десә, сүңгүч билән чиқиши керәк»** — бу сирлиқ сөзниң мәнаси пәқәт йеқинда археологлар тәкшүрүп тапқан тарихий излардин ениқланди. Әслидә Йерусалим шәһириниң астида мәхпий бир су йоли бар еди; шәһәрдә бу су йолиға тутишидиған тик бир қудуқ бар еди. Давутниң адәмлири шу қудуқтин ямишип чиққан болса керәк. **«корлар я ақсақлар өйгә кирмисун»** — бу сөзниң мәнаси бәлким (1) һеч қандақ бутпәрәс адәмләрниң (мәсилән, Йәбусийларниң) падишаниң ордисиға киришигә рухсәт йоқ; (2) Давут Йәбусийлар таянған һәр қандақ бутлар («кор вә ақсақлар)ни һәргиз өйигә киришкә рухсәт қилмайтти (демәк, бутлар «кор», «ақсақ»лардәк һеч немә қилалмайду). Бу сөз корлар вә ақсақларниң өзлирини көрсәтмәйду, чүнки кейин ақсақ болған Мәфибошәт һәр күни Давут билән һәмдәстихан олтиратти. ■ **5:8** 1Тар. 11:6 □ **5:9 «Миллодин тартип ич тәрәпкичә имарәт салди»** — «Милло»: «пәләмпәйлик йәр» дегән мәнидә болуши мумкин. ■ **5:13** 1Тар. 3:9; 14:3-7

15 Ибһар, Елишуа, Нәфәг, Яфия, 16 Елишама, Елиада вә
Елифәләт.

Филистийә билән җәң қилиш

17 Филистийләр Давутниң Исраилға падиша болушқа
мәсиһләнгинини аңлиғанда, улар һәммиси Давутни
тутқили чиқти, Давут буни аңлапла, қорғанға чүшти.
18 Филистийләр келип «Рәфайим җилғиси»да
йейилип турди; □ 19 Давут Пәрвәрдигардин йол
сорап: Филистийләргә қарши атлинайму? Уларни
қолумға тапшурарсәнму? — деди. Пәрвәрдигар
Давутқа: Чиққин! Чүнки, Мән Филистийләрни
җәзмән қолуңға тапшуримән — деди.
20 У вақитта Давут Баал-Пәразимға барди. У йәрдә
Давут уларни тар мар қилди. У: — «Пәрвәрдигар
мениң алдимда дүшмәнлирим үстигә худди кәлкүн
ярни елип кәткәндәк бөсүп кирди» — деди. Шуниң
билән у йәрни «Баал-Пәразим» дәп атиди. □ ■
21 Филистийләр у йәрдә өз мәбудлирини ташлап
кәтти; Давут билән адәмлири уларни елип кәтти.
22 Әнди Филистийләр йәнә чиқип «Рәфайим
җилғиси»да йейилип турди.
23 Давут Пәрвәрдигардин йол сориди. Пәрвәрдигар:
Сән у йәргә чиқмай, бәлки уларниң кәйнидин
айлинип өтүп үҗмә дәрәқлириниң удулидин һуҗум
қилғин — деди,□

□ **5:18 «Рәфайим җилғиси»** — Йерусалимға йеқин, һинном җилғисиниң җәнубий тәрипидә. □ **5:20 «Баал-пәразим»** — «бөсүп чиққучиларниң Рәбби» дегән мәнидә. ■ **5:20** Йәш. 28:21 □ **5:23 «үҗмә дәрәқлири»** — бу бизниң қиясимиз. Ибраний тилида «жиғлиғучи дәрәқләр». Зади қайси дәрәқ екәнлиги бизгә намәлум. Башқа бир қияс «хинә дәрәқлири».

24 Шундақ болидуки, сән үҗмә дәрәқлигиниң
үстидин аяқ тивишини аңлишиң биләнла дәрһал
атлан; чүнки шу тапта Пәрвәрдигар Филистийләрниң
қошуниға һуҗумға чиққан болиду, — деди.
25 Давут Пәрвәрдигарниң униңға әмир қилғинидәк
қилип, Филистийләрни Гибеондин Гәзәргичә қоғлап
қирди.□

6

Давут әһдә сандуғини Йерусалимға әкилиду
1Тар. 13:1-14; 15:25-29;16:1-3

1 Давут Исраилниң арисидин барлиқ сәрхил
адәмләрни жиғивиди, булар оттуз миң чиқти.
2 Андин Давут вә униңға әгәшкәнләрниң һәммиси
Худаниң әһдә сандуғини йөткәп келиш үчүн
Йәһудадики Баалаһға чиқти; сандуқ *муқәддәс*
нам билән, йәни керубларниң оттурисида
олтарғучи самавий қошунларниң Сәрдари болған
Пәрвәрдигарниң нами билән аталған еди. □
3 Улар Худаниң әһдә сандуғини дөңдә олтиришлиқ
Абинадабниң өйидә йеңи бир һарвуға селип, уни
шу йәрдин елип чиқти. Абинадабниң оғуллири
Уззаһ билән Аһийо у йеңи һарвуни һайдиди. ■
4 Улар һарвуни Худаниң әһдә сандуғи билән дөңдә
олтиришлиқ Абинадабниң өйидин елип чиқти;
Аһийо әһдә сандуғиниң алдида маңди. 5 Давут билән
пүткүл Исраил җамәтидикиләр Пәрвәрдигарниң

□ **5:25 «Гибеондин»** — яки «Гебадин». □ **6:2 «Йәһудадики Баалаһ»** — (яки «Баалаһ-Йәһудаға») — башқа исми «Кириат-Йеарим» («1Сам.» 7:2, «1Тар.» 13:6ни көрүң). ■ **6:3** 1Сам. 6;7, 8; 7:1,2

алдида тәнтәнә қилип күй оқуп чилтар, тәмбур, дап, дақа-думбақ вә чаңлар челип уссул ойниди.□
6 Лекин улар Наконниң хаминиға кәлгәндә, калилар алдиға мүдүрәп кәткәнлиги үчүн, Уззаһ қолини созуп Худаниң әһдә сандуғини тутивалди.
7 Пәрвәрдигарниң ғәзиви Уззаһқа қозғалди; у хата қилғини үчүн, уни Худа шу йәрдә урди. Шуниң билән Уззаһ Худаниң әһдә сандуғиниң йениға жиқилип өлди.
8 Лекин Давут болса Пәрвәрдигарниң Уззаһниң тенини бөскәнлигигә аччиқланди вә у йәрни «Пәрәз-Уззаһ» дәп атиди; у йәр бүгүнки күнгичә шундақ атилиду. □ 9 У күни Давут Пәрвәрдигардин қорқуп: Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини өзүмниңкигә қайси йол билән әкеләрмән? — деди.
10 Шуниң үчүн Давут Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини «Давут шәһири»гә, өзиниңкигә йөткәшни халимиди; Давут уни елип берип, Гатлиқ Обәд-Едомниң өйидә қалдурди.
11 Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи Гатлиқ Обәд-Едомниң өйидә үч ай турди; Пәрвәрдигар Обәд-Едом вә униң пүткүл өйидикиләрни бәрикәтлиди.
12 Давут падишаға: — «Пәрвәрдигар Өз әһдә сандуғи вәҗидин Обәд-Едом вә униң барини бәрикәтлиди» дәп ейтилди. Шуңа Давут Худаниң әһдә сандуғини Обәд-Едомниң өйидин елип чиқип, хушлуқ билән Давутниң шәһиригә елип кәлди. □
13 Пәрвәрдигарниң сандуғини көтәргәнләр алтә

□ **6:5 «тәнтәнә қилип күй оқуп... »** — яки «һәр хил арча яғачлиридин ясалған сазларни челип...». **«дақа-думбақ»** — яки «шақилдақ(лар)». □ **6:8 «Пәрәз-Уззаһ»** — «Уззаһға бөсүп кириш» дегән мәнидә. □ **6:12 «Пәрвәрдигар Өз әһдә сандуғи вәҗидин...»** — ибраний тилида «Пәрвәрдигар Худаниң әһдә сандуғи вәҗидин...».

қәдәм меңип, шундақ болдики, у бир буқа билән
бир бордақ мозайни қурбанлиқ қилди. □ 14 Давут
болса канап әфодни кийип Пәрвәрдигарниң алдида
күчиниң баричә уссул ойнайтти; □ 15 Давут
билән Исраилниң пүткүл җәмәти тәнтәнә қилип
вақиришип, канай челишип Пәрвәрдигарниң әһдә
сандуғини елип чиқиватватти.
16 Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи Давутниң шәһиригә
елип кирилгинидә, Саулниң қизи Миқал деризидин
қарап, Давут падишаниң сәкрәп Пәрвәрдигарниң
алдида уссул ойнаватқанлиғини көрүп, уни өз
көңлидә мәнситмиди.
17 Улар Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини елип
кирип, Давут униң үчүн тиктүргән чедирниң
оттурсида қойди. Андин Давут Пәрвәрдигарниң
алдида көйдүрмә қурбанлиқ билән енақлиқ
қурбанлиқлирини сунди.
18 Давут көйдүрмә қурбанлиқ билән енақлиқ
қурбанлиқлирини кәлтүрүп болуп, халайиққа
самавий қошунларниң Сәрдари болған
Пәрвәрдигарниң намида бәхит-бәрикәт тилиди. 19 У
пүткүл Исраил җамаитигә, әр билән аялларниң һәр
биригә бирдин қотурмач, бирдин хорма пошкили
вә бирдин үзүм пошкилини тәқсим қилип бәрди.

□ **6:13 «Пәрвәрдигарниң сандуғини көтәргәнләр алтә қәдәм меңип, шундақ болдики, у бир буқа билән бир бордақ мозайни қурбанлиқ қилди»** — «алтә қәдәм» бизниңчә бу дәсләпки алтә қәдәмни көрситиду. Башқа бир хил тәрҗимиси «Улар һәр алтә қәдәм маңғанда, бир қетим буқа вә бордақ мозай қурбанлиқ қилди». Лекин ундақ болса, илгәрләш бәк аста болатти! □ **6:14 «Давут болса канап әфодни кийип...»** — «әфод» адәттә пәқәт каһинлар кийидиған җилиткидәк қисқа бир көйнәк еди. Бизниң «тәбирләр»имизни көрүң. Давутниң әфодни кийиши бәлким уссул ойнашқа азатә болуш үчүн еди (14-айәтни көрүң).

Андин хәлиқниң һәр бири өз өйигә йенип кәтти.□
20 Давут өз аилисидикиләрни мубарәкләш үчүн
йенип кәлгәндә, Саулниң қизи Миқал униң алдиға
чиқип: Бүгүн Исраилниң падишаси өзини шунчә
шәрәплик көрсәттиму, қандақ? У худди пәс бир
адәмниң номуссизлачә өзини яланачлиғиниға
охшаш, хизмәткарлириниң дедәклириниң көз
алдида өзини яланачлиди!□
21 Давут Миқалға: Ундақ *шадланғиним* Пәрвәрдигар
алдида еди. У атаң вә униң пүткүл җәмәтини
өрүп, мени Пәрвәрдигарниң хәлқи болған
Исраил үстигә башламчи қилип тиклиди. Шуңа
мән Пәрвәрдигарниң алдида уссул ойнаймән!
22 Әмәлийәттә мән өзүмни техиму әрзимәс қилип,
өз нәзиримдә өзүм төвән болушқа разимән. Лекин
сән ейтқан у дедәкләрниң нәзиридә болса, һөрмәткә
сазавәр болимән — деди.
23 Саулниң қизи Миқал болса, өлидиған күнигичә
бала туғмиди.

7

Пәрвәрдигарниң Давутқа қилған улуқ вәдилири 1Тар. 17:1-5

1 Падиша өз ордисида туратти, Пәрвәрдигар униңға
әтрапидики барлиқ дүшмәнлиридин арам бәргәндин

□ **6:19 «бирдин хорма пошкили»** — яки «бир жутум шарап» яки «бир парчә гөш». □ **6:20 «...өз аилисидикиләрни мубарәкләш үчүн...»** — «мубарәкләш» мошу йәрдә «бәхит-бәрикәт тиләш»ни өз ичигә алиду. **«Бүгүн Исраилниң падишаси ... хизмәткарлириниң дедәклириниң көз алдида өзини яланачлиди!»** — «өзини яланачлиди» дегән гәп әркинрәк уссул ойнашқа Давутниң «әфод»ни кийгәнлигини көрситиду.

кейин, 2 падиша Натан пәйғәмбәргә: Мана қара,
мән кедир яғичидин ясалған өйдә олтиримән,
лекин Худаниң әһдә сандуғи бир чидирниң ичидә
туруватиду — деди.□
3 Натан падишаға җавап берип: Көңлүңдә немә
ойлиғиниң болса, шуни қилғин; чүнки Пәрвәрдигар
сениң билән биллидур — деди.
4 Лекин кечидә шундақ болдики, Пәрвәрдигарниң
сөзи Натанға келип мундақ дейилди: 5 — Берип
қулум Давутқа дегин: «Пәрвәрдигар: — «Сән дәрвәқә
Маңа туридиғанға өй салмақчимусән?» — дәйду.
□ 6 — «Мән Исраилларни Мисирдин чиқарғандин
тартип, бу күнгичә бир өйдә олтармидим, бәлки
бир чедирни макан қилип, кезип жүрдүм. 7 Мән
Өзүм барлиқ Исраиллар билән жүргән һәммә
йәрләрдә, хәлқим Исраилни падичи болуп беқишқа
әмир қилғанларға, йәни Исраилниң һәр қандақ
қәбилисиниң бир *йетәкчисигә*: Немишкә Маңа кедир
яғачтин бир өй ясимайсиләр? — дәп бaққанму? □
8 Әнди қулум Давутқа мундақ дегин: — Самавий
қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар: — Сени
хәлқим Исраилға башламчи қилип тикләш үчүн
сени яйлақлардин, қой беқиштин елип кәлдим, —
дәйду, 9 — вә мәйли қәйәргә бармиғин, Мән һаман
сениң билән биллә болдум вә сениң алдиңдин
барлиқ дүшмәнлириңни йоқитип кәлдим; йәр
йүзидики улуқлар нам-шөһрәткә егә болғандәк сени

□ **7:2 «Худаниң әһдә сандуғи бир чидирниң ичидә туруватиду»** — мошу йәрдә «чедирниң ичидә» ибраний тилида «пәрдиләр ичидә» дегән сөз билән ипадилиниду. □ **7:5 «қулум Давут»** — «қул» дегән уқум тоғрилиқ «тәбирләр»имизни көрүң. □ **7:7 «Исраилниң һәр қандақ қәбилисиниң бир йетәкчиси...»** — «1Тар.» 17:6дә «Исраилниң һәр қандақ йетәкчи һакими» дейилиду.

улуқ нам-шөһрәткә сазавәр қилдим. ■ 10-11 Мән
хәлқим болған Исраилға бир җайни бекитип,
уларни шу йәрдә тикип өстүримән; шуниң билән
улар өз зиминида туридиған, паракәндичиликкә
учримайдиған болиду. Рәзилләр дәсләптидикидәк,
шундақла Мән хәлқим Исраил үстигә һөкүмранлиқ
қилишқа һакимларни тайинлиған күнләрдикидәк,
уларға қайтидин зулум салмайду. Мән һазир саңа
һәммә дүшмәнлириңдин арам бәрдим. Әнди Мәнки
Пәрвәрдигар саңа шуни ейтип қояйки, Мән сениң
үчүн бир өйни қуруп беримән!» — дәйду.□

12 «Күнлириң тошуп, ата-бовилириң билән *өлүмдә*
ухлиғиниңда, Мән өз пуштиңдин болған нәслиңни
сениң орнуңда турғузуп, падишалиғини мәзмут
қилимән. □ ■ 13 Мениң намим үчүн бир өйни
ясиғучи у болиду, вә Мән униң падишалиқ тәхтини
әбәткичә мустәһкәм қилимән. ■ 14 Мән униңға
ата болимән, у Маңа оғул болиду. Әгәр у қәбиһлик
қилса, униңға инсанларниң тайиғи билән вә адәм
балилириниң савақ-думбалашлири билән тәрбийә
беримән. □ ■ 15 Амма Мән сениң алдиңда өрүвәткән
Саулдин меһри-шәпқитимни җуда қилғинимдәк,

■ **7:9** 2Сам. 8:6,14 □ **7:10-11 «Мән сениң үчүн бир өй қуруп беримән»** — Давут әсли Худа үчүн бир өй қурмақчи болған, лекин Худа Давутқа: Саңа бир өй (аилә, җәмәт, сулалә дегән мәнидә) қуруп беримән» дәп җавап бериду. □ **7:12 «Мән өз пуштиңдин болған нәслиңни сениң орнуңда турғузуп, ...»** — мошу йәрдә «пуштиңдин» — ибраний тилида «ич-бағриңдин». ■ **7:12** 1Пад. 8:20 ■ **7:13** 1Пад. 5:19; 6:12; 1Тар. 22:10 □ **7:14 «униңға инсанларниң тайиғи билән вә адәм балилириниң савақ-думбалашлири билән тәрбийә беримән»** — демәк, Давутниң әвлатлиридин болған падишалар гуна қилса, Худа уларға инсаний васитә (бәлким дүшмәнниң вастиси) билән тәрбийә бериду. ■ **7:14** Зәб. 88:27-28, 32; Ибр. 1:5

униңдин меһри-шәпқитимни жуда қилмаймән.
16 Шуниң билән сениң өйүң вә сениң падишалиғиң
алдиңда һемишә мәзмут қилиниду; тәхтиң әбәткичә
мәзмут турғузулиду».□
17 Натан бу барлиқ сөзләр вә барлиқ вәһийни һеч
немә қалдурмай, Давутқа ейтип бәрди.
18 Андин Давут падиша кирип, Пәрвәрдигарниң
алдида олтирип мундақ деди: «И, Рәб Пәрвәрдигар,
мән зади ким едим, мениң өйүм немә еди, Сән
мени мошу дәрижигә көтургидәк? 19 Лекин,
и Рәб Пәрвәрдигар, *мениң бу мәртивәм* Сениң
нәзириңдә кичиккинә бир иш һесапланди; чүнки
Сән мән қулуңниң өйиниң жирақ кәлгүси тоғрилиқ
сөзлидиң; бу һәммила адәмгә дайим болидиған
ишму, и, Рәб Пәрвәрдигар? □ 20 Әнди Давут Саңа
йәнә немә десун? Сән Өз қулуңни тонуйсән, и,
Рәб Пәрвәрдигар! 21 Сән сөз-вәдәң вәҗидин, Өз
көңлүңдикигә асасән бу улуқ ишниң һәммисини
қулуң билсун дәп бекитип қилғансән. 22 Шуңа
Сән улуқсән, и Пәрвәрдигар; қулақлиримиз барлиқ
аңлиғинидәк, Сениң тәңдишиң йоқ, Сәндин башқа
һеч қандақ илаһ йоқтур.■
23 Хәлқиң Исраилдәк йәнә башқа бир әл барму, улар
жаһанда алаһидә туриду? — Чүнки *Сән* Худа уларни

□ **7:16 «...сениң өйүң вә сениң падишалиғиң алдиңда һемишә мәзмут қилиниду»** — яки «...сениң өйүң вә сениң падишалиғиң алдимда һемишә мәзмут қилиниду». □ **7:19 «мениң бу мәртивәм Сениң нәзириңдә кичиккинә бир иш һесапланди»** — демәк, «Сән (аллиқачан) мени мошу (жуқури) дәрижигә көтургән екәнсән...» дегән сөз (18-айәтни көрүң) униң падиша болғанлиғини көрситиду. Лекин Худа бу имтияздин йәнә көп имтиязларни қошуп бәрмәкчи. 9-16-айәтләрни қайтидин көрүң. ■ **7:22** Қан. 3:24; 4:35; 32:39; 1Сам. 2:2; Зәб. 85:8; Йәш. 45:5, 18, 22; Мар. 12:29, 32

Мисирдин қутқузуп Өзүңгә хас бир хәлиқ қилиш
үчүн, шундақла нам-шөһрәткә егә болуш үчүн,
Өзүң бардиң; Сән Өзүң үчүн Мисирдин, әллардин
вә уларниң илаһлиридин қутқузуп чиққан хәлқиң
алдида зиминиң үчүн улуқ вә дәһшәтлик ишларни
қилдиң. □ ■ 24 Сән хәлқиң Исраилни Өзүң үчүн
әбәткичә бир хәлиқ болушқа бекиттиң; Сән, и
Пәрвәрдигар, уларниң Худаси болдуң.
25 Әнди һазир, и Пәрвәрдигар Худа, Өз қулуң вә
униң өйи тоғрисида ейтқан вәдәңгә әбәткичә мәзмут
әмәл қилғин; Сән дегәнлириң бойичә ишни ада
қилғайсән! 26 Сениң намиң әбәткичә улуқлинип: —
Самавий қошунларниң Сәрдари болған Пәрвәрдигар
Исраилниң үстидә туридиған Худадур, дәп ейтилсун,
шундақла Өз қулуңниң өй-сулалиси сениң алдиңда
мәзмут турғузулсун.
27 Чүнки Сән, и самавий қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар, Исраилниң Худаси Өз қулуңға:
Мән саңа бир өй-сулалә қуруп беримән, дәп вәһий
қилдиң; шуңа қулуң бу дуани сениң алдиңда
қилишқа җүръәт қилди.
28 Әнди сән, и Рәб Пәрвәрдигар, бирдин-бир
Худадурсән, Сениң сөзлириң һәқиқәттур вә Сән
бу бәхит-илтипатни Өз қулуңға вәдә қилдиң; ■
29 шуңа қулуңниң өй-җәмәтини Сениң алдиңда
мәңгү турушқа несип қилип бәрикәтлигәйсән; чүнки

□ **7:23 «уларни... қутқузуп Өзүңгә хас бир хәлиқ қилиш үчүн, шундақла нам-шөһрәткә егә болуш үчүн, өзүң бардиң»** — текстниң еник мәнаси шуки, Исраилни Мисирдин қутқузуш үчүн Худа Өзи шәхсән Мисирға барған. **«...уларни... әллардин вә уларниң илаһлиридин қутқузуп чиққан»** — мошу ибарә бәлким Худаниң Исраил алдида Пәләстин зиминида туруватқан бутпәрәс әлләрни қоғливетишини көрситиши мүмкин. ■ **7:23** Қан. 4:7, 34; 10:21; 33:29; Зәб. 147:8-9 ■ **7:28** Юһ. 17:17

Сән, и Рәб Пәрвәрдигар, буни вәдә қилғансән; бу бәхит-илтипатиң билән Өз қулуңниң өй-җәмәти әбәткичә бәхит-илтипатқа несип болиду».

8

Давут әтрапидики әлләрни өзигә бекиндүриду
1Тар. 18:1-14

1 Бу ишлардин кейин шундақ болдики, Давут
Филистийләргә һуҗум қилип, уларни бойсундурди.
Шундақ қилип, Давут Филистийләрниң қолидин
мәркизий шәһәрниң һоқуқини алди.□
2 У һәм Моабийларға һуҗум қилип, уларниму
мағлуп қилди. У уларни йәргә ятқузуп, тана билән
өлчәп, икки тана кәлгәнләрни өлтүрди, бир тана
кәлгәнләрни тирик қалдурди. Моабийлар болса
Давутқа бекинип, униңға селиқ тапшурди.
3 Андин Зобаһниң падишаси Рәһобниң оғли
Һададезәр Әфрат дәриясиға чиқип, шу йәрдики
һакимийәтни өзигә қайтидин тартивалмақчи
болғанда, Давут униңға һуҗум қилип, мағлуп қилди.
4 Давут униң қошунидин бир миң йәттә йүз атлиқ
әскәрни вә жигирмә миң пиядә әскәрни әсир қилди;
Давут һарву атлириниң пийини кәстүрди, лекин
өзигә йүз һарвулиқ атни қалдуруп қойди.□ ■
5 Дәмәшқтики Сурийләр Зобаһниң падишаси
Һададезәргә ярдәм бериш үчүн чиқти, лекин Давут
Сурийләрдин жигирмә икки миң адәмни өлтүрди.

□ **8:1 «...мәркизий шәһәрниң һоқуқини алди»** — яки «Мәттәг-Аммаһ шәһирини алди». □ **8:4 «бир миң йәттә йүз атлиқ әскәр»** — яки «бир миң йәттә йүз җәң һарвуси». ■ **8:4** 1Тар. 18:4

□ 6 Андин Давут бир нәччә баргаһ әскәрләрни
Дәмәшқтики Сурийләрниң зиминида турғузди;
шуниң билән Сурийләр Давутқа беқинип униңға
селиқ тапшурди. Давут қәйәргә барса, Пәрвәрдигар
униңға нусрәт берәтти.□
7 Давут Һададезәрниң ғуламлириға тәминләнгән
алтун қалқанни тартивелип, Йерусалимға кәлтүрди
8 вә Һададезәрниң шәһәрлири болған Битаһ билән
Биротай шәһәрлиридинму интайин көп мисни қолға
чүшүрди.□
9 Хаматниң падишаси Той Давутниң Һададезәрниң
пүтүн қошунини мәғлуп қилғинини аңлап, 10 өз оғли
Йорамни Давутниң һалини сорашқа вә Давутниң
Һададезәр билән җәң қилип уни мәғлуп қилғиниға
уни тәбрикләшкә әвәтти. Чүнки Һададезәр дайим
Той билән җәң қилип келивататти. Йорам болса
күмүч, алтун вә мис қача-буюмларни елип кәлди. □
11-12 Давут падиша мошуларни вә өзи беқиндурған
һәммә әлләрдин, җүмлидин Сурийләрдин,
Моабийлардин, Аммонийлардин, Филистийләрдин
вә Амаләкләрдин олҗа алған алтун-күмүчләрни
Пәрвәрдигарға атап беғишлиди. Булар Зобаһниң
падишаси Рәһобниң оғли Һададезәрдин алған
олҗини өз ичигә алиду. □
13 Давут Сурийләрни мәғлуп қилип, йәни он сәккиз
миң адәмни «Шор вадиси»да өлтүрүп янғанда, униң

□ **8:5 «Дәмәшқтики Сурийләр»** — йәни «Дәмәшқтики Сурийәликләр». □ **8:6 «Сурийләр»** — яки «Арамийлар». Һазирқи Сурийәдикиләр улардин, йәни Арамийлардин чиққан. □ **8:8 «Битаһ»** — яки «Тебаһ» — «1Тар.» 18:8ни көрүң. □ **8:10 «Той ... өз оғли Йорамни ... тәбрикләшкә әвәтти»** — «1Тар.» 18:10дә «Йорам» «Хадорам» дегән башқа бир исим билән атилиду. □ **8:11-12 «Сурийләрдин»** — яки «Едомлардин» — 14-айәтни вә «1Тар.» 18:11ни көрүң.

нам-даңқи хелә чиққан еди. ■ 14 У Едомда әскәр
баргаһлирини турғузди; пүтүн Едомда баргаһларни
қурди. Шуниң билән Едомийларниң һәммиси
Давутқа беқинди. Давут қәйәргә барса, Пәрвәрдигар
униңға нусрәт берәтти.
15 Давут пүткүл Исраил үстигә сәлтәнәт қилди; у
пүткүл хәлқини сорап, адил һөкүмләр чиқирип
адаләт жүргүзәтти.

Орда әмәлдарлири
2Сам. 20:23-26; 1Тар. 18:15-17

16 Зәруияниң оғли Йоаб қошунниң сәрдари
болди; Аһилудниң оғли Йәһошафат мирза болди;
17 Ахитубниң оғли Задок билән Абиятарниң оғли
Ахимәләк каһин болди; Серая диван беги болди.
18 Йәһояданиң оғли Беная Кәрәтийләр билән
Пәләтийләрниң йолбашчиси болди; Давутниң
оғуллириму каһин болди.□

9

Мәфибошәткә шәпқәт көрситиш

1 Давут: Саулниң өйидин тирик қалған бирәрси
бармекин, бар болса мән Йонатанниң һөрмитидә
униңға шапаәт көрситәй? — деди.

■ **8:13** Зәб. 59:1-5 □ **8:18** **«Кәрәтийләр билән Пәләтийләр»** — бәлким Давутқа алаһидә муһапизәтчиләр яки алаһидә зәрбидар әскәрләр болған болуши мүмкин еди. **«Давутниң оғуллириму каһин болди»** — мошу йәрдә «каһин» бәлким (1) уларниң Худаниң ибадитидә адәттики каһинлардин башқа алаһидә вәзипилири барлиғини; (2) һакимийәттә бир хил вәзирлигини көрситиши мүмкин («1Тар.» 18:17ниму көрүң).

2 Әнди Саулниң аилисидики Зиба дегән бир
хизмәткар қалған еди. Улар уни Давутниң қешиға
чақирди. Кәлгәндә, падиша униңдин: Сән Зибаму?
дәп сориди. У: Пеқир мән шу! — деди.■
3 Падишаһ: Саулниң аилисидин бирәрси тирик
қалдиму? Мән униңға Худаниң шапаитини көрситәй
дәватимән, — деди. Зиба падишаға: Йонатанниң
бир оғли тирик қалди; униң икки пути ақсайду —
деди.□ ■
4 Падиша униңдин: У қәйәрдә, дәп сориди.
Зиба падишаға: У Ло-Дибарда, Аммиәлниң оғли
Макирниң өйидә туриду — деди.
5 Шуңа Давут падиша киши әвәтип уни Ло-Дибардин,
Аммиәлниң оғли Макирниң өйидин елип кәлди.
6 Саулниң нәвриси, Йонатанниң оғли Мәфибошәт
Давутниң алдиға кәлгәндә, йүзини йәргә йиқип,
тазим қилди. Давут: *Сән* Мәфибошәтму? — дәп
чақиривиди, у: Пеқир шу! — дәп җавап қайтурди.
7 Давут униңға: Қорқмиғин, атаң Йонатан үчүн, саңа
шапаәт қилмай қалмаймән; боваң Саулниң һәммә
йәр-зиминлирини саңа қайтуруп берәй, сән һемишә
мениң дәстихинимдин ғизалинисән — деди.□
8 Мәфибошәт тазим қилип: Қулуң немә еди, мәндәк
бир өлүк ишт алийлири қәдирлигидәк немә едим? —
деди.
9 Андин падиша Саулниң хизмәткари Зибани

■ **9:2** 2Сам. 16:1-4; 19:17 □ **9:3** **«Йонатанниң бир оғли тирик қалди; униң икки пути ақсайду»** — Зибаниң бу сөзни дейиши, бәлким, Давутниң Саулниң җәмәтидикиләрни издәштики мәхсити өз тәхтигә һеч қандақ тәһдит болмаслиғи үчүн, уларни йоқитиш, дәп ойлиса керәк; шуңа у Мәфибошәтни ақсақ дәйду — ақсақ бир адәм тәхткә һеч қандақ тәһдит болмайду, әлвәттә. ■ **9:3** 2Сам. 4:4 □ **9:7** **«боваң Саул»** — ибраний тилида «атаң Саул» дегән сөз билән ипадилиниду. «Ата» дегәнниң ибраний тилида мәнаси кәңдур.

чақирип униңға: Саулниң вә пүткүл аилисиниң
һәммә тәаллуқатини мана мән ғожаңниң оғлиниң
қолиға бәрдим. 10 Сән билән оғуллириң вә
хизмәткарлириң униң үчүн шу зиминда териқчилиқ
қилип, чиққан мәһсулатлирини ғожаңниң оғлиға
йейишкә тапшуруңлар. Ғожаңниң оғли Мәфибошәт
мән билән һемишә һәмдәстихан болуп ғизалиниду,
— деди (Зибаниң он бәш оғли вә жигирмә хизмәткари
бар еди).
11 Зиба падишаға: Ғожам падиша қуллириға
буйруғанниң һәммисигә кәминилири әмәл қилиду,
— деди. Падиша Давут *йәнә*: Мәфибошәт болса
падишаниң бир оғлидәк дәстихинимдин таам йесун
— *деди*.
12 Мәфибошәтниң Мика дегән кичик бир оғли бар
еди. Зибаниң өйидә туруватқанларниң һәммиси
Мәфибошәтниң хизмәткарлири болди. 13 Әнди
Мәфибошәт Йерусалимда туратти; чүнки у һемишә
падишаниң дәстихинидин таам йәп туратти. Униң
икки пути ақсақ еди.

10

Давут вә Аммонийлар
1Тар. 19:1-19

1 Кейин шундақ иш болдики, Аммонийларниң
падишаси өлди вә униң Һанун дегән оғли орнида
падиша болди.
2 Давут болса: Униң атиси маңа илтипат
көрсәткәндәк мән Наһашниң оғли Һанунға
илтипат көрситәй, — деди. Андин Давут
атисиниң пәтисигә *Һанунниң* көңлини сорашқа
өз хизмәткарлиридин бир нәччини маңдурди.

Давутниң хизмәткарлири Аммонийларниң
зиминиға кәлгәндә, 3 Аммонийларниң әмәлдарлири
ғоҗиси Һанунға: Сили Давутни растла атилириниң
һөрмити үчүн қашлириға көңүл сорап адәм
әвәтипту, дәп қарамла? Давутниң хизмәткарлирини
қашлириға әвәткини шәһәрни пайлап униңдин
мәлумат елиш, андин бу шәһәрни ағдуруш үчүн
әмәсму? — деди.
4 Шуниң билән Һанун Давутниң хизмәткарлирини
тутуп, сақаллириниң йеримини чүшүрүп,
кийимлириниң бәлдин төвинини кәстүрүп, көтини
ечип кәткүзүвәтти. 5 Бу хәвәр Давутқа йәткүзүлди; у
уларни күтүвелишқа алдиға адәм маңдурди; чүнки
улар интайин номус һес қилған еди. Падиша уларға:
Сақал-бурутуңлар өскичилик Йерихо шәһиридә
туруп, андин йенип келиңлар, — деди.
6 Аммонийлар өзлириниң Давутниң нәпритигә
учриғанлиғини билип, адәм әвәтип Бәйт-Рәһобдики
Сурийләр билән Зобаһдики Сурийләрдин жигирмә
миң пиядә әскәр, Маакаһниң падишасидин бир миң
адәм вә Тобдики адәмләрдин он икки миң адәмни
яллап кәлди. 7 Давут буни аңлап, Йоабниң пүткүл
җәңгивар қошунини *уларниң алдиға* маңдурди.
8 Аммонийлар чиқип шәһәрниң дәрвазисиниң
алдида сәп түзиди; Зобаһ билән Рәһобдики Сурийләр
вә Тоб билән Маакаһниң адәмлири далада сәп
түзиди; □ 9 Йоаб җәңниң алди һәм кәйнидин
болидиғанлиғиға көзи йетип, Исраилдин бир қисим
сәрхил адәмләрни илғап, Сурийәләргә қарши сәп
түзиди; 10 қалғанларни Аммонийларға қарши сәп
тизғин дәп иниси Абишайниң қолиға тапшурп,

□ **10:8 «шәһәрниң дәрвазиси»** — «шәһәр» бәлким уларниң пайтәхти Раббаһни көрситиду (14-айәтни көрүң).

униңға:
11 — Әгәр Сурийләр маңа күчлүк кәлсә, сән маңа
ярдәм бәргәйсән; амма Аммонийлар саңа күчлүк
кәлсә, мән берип саңа ярдәм берәй. 12 Җүръәтлик
болғин! Өз хәлқимиз үчүн вә Худайимизниң
шәһәрлири үчүн батурлуқ қилайли. Пәрвәрдигар
Өзигә лайиқ көрүнгинини қилғай! — деди.
13 Әнди Йоаб вә униң билән болған адәмләр
Сурийләргә һуҗум қилғили чиқти; Сурийләр
униң алдида қачти. 14 Аммонийлар Сурийләрниң
қачқинини көргәндә, уларму Абишайдин қечип,
шәһәргә киривалди. Йоаб болса Аммонийлар билән
җәң қилиштин чекинип, Йерусалимға йенип кәлди.
15 Сурийләр болса өзлириниң Исраилларниң алдида
мәғлуп болғинини көргәндә, йәнә җәм болушти.
16 Һададезәр адәмләрни әвәтип, *Әфрат* дәриясиниң
нери тәрипидики Сурийләрни *ярдәмгә* чақирип,
уларни йөткәп кәлди; улар Хелам шәһиригә
кәлгәндә, Һададезәрниң қошунининң сәрдари Шобак
уларға башчилиқ қилди.
17 Бу хәвәр Давутқа йәткәндә, у пүткүл Исраилни
жиғдуруп, Иордан дәриясидин өтүп, Хелам
шәһиригә барди. Сурийләр Давутқа қарши сәп тизип,
униңға һуҗум қилди. 18 Сурийләр йәнә Исраилдин
қачти. Давут болса йәттә йүз җәң һарвулиқни, қириқ
миң атлиқ әскәрни қирди һәм қошунининң сәрдари
Шобакни у йәрдә өлтүрди. □
19 Һададезәргә беқинған һәммә падишалар

□ **10:18 «қириқ миң атлиқ әскәр»** — яки «қириқ миң пиядә әскәрни» — «1Тар.» 19:18ни көрүң. Шу йәрдә «йәттә миң җәң һарвуси» дейилиду. Пәрқиниң сәвәви бәлким: (1) қолимиздики көчүрмиләрдә көчүргүчиниң сәһвәнлиги болуши мүмкин; (2) икки айәттә хатириләнгән санларни һесаплаш нуқтиси охшимайдиған болуши мүмкин.

өзлириниң Исраил алдида йеңилгинини көргәндә, Исраил билән сүлһ қилишип уларға беқинди. Шуниңдин кейин Сурийләр Аммонийларға йәнә ярдәм биришкә җүръәт қилалмиди.

11

Давутниң еғир гунайи

1 Шундақ болдики, йеңи жилниң бешида, падишалар
җәңгә атланған вақитта Давут Йоабни адәмлири
билән һәмдә һәммә Исраилни җәңгә маңдурди;
улар Аммонийларниң земинини вәйран қилип,
Раббаһ шәһирини муһасиригә алди. Лекин Давут
Йерусалимда қалди. □ ■
2 Бир күни кәчтә Давут кариваттин қопуп, падиша
ордисиниң өгизисидә айлинип жүрәтти; өгүздин у
мунчида жуюниватқан бир аялни көрди. Бу аял бәк
чирайлиқ еди. 3 Давут адәм әвәтип, аялниң хәвирини
сориди; бириси униңға: —Бу Елиамниң қизи, Һиттий
Урияниң аяли Бат-Шеба әмәсму? — деди.
4 Давут киши әвәтип, уни қешиға әкәлтүрди (у
вақитта у адәттин паклиниватқан еди). У униң
қешиға кәлгәндә, Давут униң билән биллә болди;

□ **11:1 «йеңи жилниң бешида»** — Худа Йәһудий хәлқигә тапшурған календар бойичә «йеңи жил» әтиязда башлинатти («Мис.» 12:1). ■ **11:1** 1Тар. 20:1-3

андин у өз өйигә йенип кәтти.□ ■
5 Шуниң билән у аял һамилдар болди, һәм Давутқа: Мениң боюмда қапту, дәп хәвәр әвәтти.
6 Шуниң билән Давут Йоабқа хәвәр йәткүзүп: Һиттий Урияни мениң қешимға әвәтиңлар, деди.
Йоаб Урияни Давутниң қешиға маңдурди. 7 Урия
Давутниң қешиға кәлгәндә, у Йоабниң һалини,
хәлиқниң һалини вә җәң әһвалини сориди. 8 Андин
Давут Урияға: Өз өйүңгә берип путлириңни жуйғин,
деди. Урия падишаниң ордисидин чиққанда, падиша
кәйнидин униңға бир соға әвәтти. □ 9 Лекин Урия өз
өйигә бармай, падишаниң ордисиниң дәрвазисида, ғоҗисиниң башқа қул-хизмәткарлириниң арисида ятти.
10 Улар Давутқа: Урия өз өйигә бармиди, дәп хәвәр бәрди. Давут Урийдин: Сән жирақ сәпәрдин кәлдиң әмәсму? Немишкә өз өйүңгә кәтмидиң? — дәп сориди.
11 Урия Давутқа: Мана, әһдә сандуғи, Исраиллар вә Йәһудалар болса кәпиләрдә туруп, ғоҗам Йоаб билән ғоҗамниң хизмәткарлири очуқ далада чедир тикип йетиватса, мән йәп-ичип, аялим билән йетишқа өйүмгә барайму? Сениң җениң билән

□ **11:4 «у вақитта у адәттин паклиниватқан еди»** — яки «у вақитта у йеңила пакланған еди». Мусаға чүшүрүлгән қанун бойичә («Лав.» 15:19-20) әр кишиниң өз аялиниң адәт вақтида (7 күн һесаплинатти) униң билән биллә йетишиға болмайтти, болмиса у ибадәткә нисбәтән «напак» қилинатти (аял кишиниң «адәттин йеңила пакланған» вақтида һамилдар болуши әң мүмкин болған вақит, әлвәттә). «Пак» болсун «напак» болсун башқа бирисиниң аялиға тегиш интайин еғир гунадур, әлвәттә. ■ **11:4** Лав. 15:19-24; 18:19 □ **11:8 «Өз өйүңгә берип...»** — ибраний тилида «Өз өйүңгә чүшүп» — орда Йерусалимниң бәк жуқури бир җайида еди. **«путлириңни жуйғин...»** — демәк, «раһәтлән».

вә һаятиң билән қәсәм қилимәнки, мән ундақ ишни
қилмаймән — деди.

12 Давут Урияға: Бүгүн бу йәрдә қалғин, әтә
сени кәткүзветимән, — деди. Урия у күни вә
әтиси Йерусалимда қалди. 13 Давут уни чақирип
һәмдәстихан қилип, йәп-ичкүзүп мәс қилди. Лекин
шу кечиси Урия өз өйигә бармай, чиқип ғоҗисиниң
қул-хизмәткарлириниң арисида өз каривитида
ухлиди.

14 Әтиси Давут Йоабқа хәт йезип, Урияниң алғач
кетишигә бәрди. 15 Хәттә у: Урияни соқуш әң кәскин
болидиған алдинқи сәптә турғузғин, андин униң
өлтүрүлүши үчүн униңдин чекинип туруңлар, дәп
язған еди.

16 Шуниң билән Йоаб шәһәрни күзитип, Урияни
палванлар *кәскин соқушқан* йәргә маңдурди.
17 Шәһәрдики адәмләр чиқип, Йоаб билән
соқушқанда хәлиқтин, йәни Давутниң адәмлиридин
бир нәччиси жиқилди; Урияму өлди.

18 Йоаб адәм әвәтип җәңниң һәммә вақиәлиридин
Давутқа хәвәр бәрди. 19 У хәвәрчигә мундақ
тапилиди: Падишаға җәңниң һәммә вақиәлирини
дәп болғиниңда, 20 әгәр падиша ғәзәплинип
сениңдин: Соқушқанда немишкә шәһәр сепилиға
шундақ йеқин бардиңлар? Уларниң сепилидин я
атидиғанлиғини билмәмтиңлар? 21 Йәруббәшәтниң
оғли Абимәләкни ким өлтүргинини билмәмсән? Бир
хотун сепилдин униңға бир парчә ярғунчақ тешини
етип, у Тәбәз шәһиридә өлмидиму? Немишкә
сепилға ундақ йеқин бардиңлар? — Десә, сән:
Силиниң қуллири Һиттий Урияму өлди, дәп ейтқин

— деди.□ ■
22 Хәвәрчи берип Йоаб униңға тапшуруп әвәткән
хәвәрниң һәммисини Давутқа дәп бәрди. 23 Хәвәрчи
Давутқа: Дүшмәнләр биздин күчлүк келип, далада
бизгә һуҗум қилди; лекин биз уларға зәрбә
берип чекиндүрүп, шәһәрниң дәрвазисиғичә
қоғлидуқ. 24 Андин я атқучилар сепилдин
қул-хизмәткарлириңға я етип, падишаниң қул-
хизмәткарлиридин бир нәччини өлтүрди. Қуллири
Урияму өлди — деди.
25 Давут хәвәрчигә: Йоабқа мундақ дегин: — Бу иш
нәзириңдә еғир болмисун, қилич я уни я буни йәйду;
шәһәргә болған һуҗумиңларни қаттиқ қилип, уни
ғулитиңлар, дәп ейтип уни җүръәтләндүргин — деди.
26 Урияниң аяли ери Урияниң өлгинини аңлап, ери
үчүн матәм тутти.
27 Матәм күнлири өткәндә Давут адәм әвәтип уни
ордисиға кәлтүрди. Шуниң билән у Давутниң аяли
болуп, униңға бир оғул туғди. Лекин Давутниң
қилған иши Пәрвәрдигарниң нәзиридә рәзил еди.

12

Натан пәйғәмбәр Давутқа тәнбиһ бериду

1 Пәрвәрдигар Натанни Давутниң қешиға маңдурди.
У Давутниң қешиға келип униңға мундақ деди: «Бир
шәһәрдә икки адәм бар болуп, бириси бай, йәнә
бириси кәмбәғәл еди. 2 Байниң интайин тола қой
вә кала падилири бар еди. 3 Лекин кәмбәғәлниң
өзи сетивелип баққан кичик бир сағлиқ қозидин

□ **11:21 «Бир хотун сепилдин униңға бир парчә ярғунчақ тешини етип, у ... өлмидиму?»** — бу вақиә «һак.» 9:50-57дә тепилиду.
■ **11:21** һак. 9:52, 53

башқа бир нәрсиси йоқ еди. Қоза кәмбәғәлниң
өйидә балилири билән тәң өсүп чоң болди. Қоза
униң йегинидин йәп, униң ичкинидин ичип, униң
қучиғида ухлиди; униң нәзиридә у өз қизидәк еди.
4 Бир күни бир йолучи байниңкигә кәлди. Амма
у өзигә кәлгән меһман үчүн өзиниң қой яки кала
падилиридин бирини йегүзүшкә тәйярлашқа көзи
қиймай, бәлки кәмбәғәлниң қозисини тартивелип
союп, кәлгән меһман үчүн тәйярлиди».
5 Давут буни аңлап у кишигә қаттиқ ғәзәпләнди.
У Натанға: Пәрвәрдигарниң һаяти билән *қәсәм
қилимәнки*, шуни қилған адәм өлүмгә лайиқтур! 6 У
һеч рәһимдиллиқ көрсәтмәй бу ишни қилғини үчүн
қозиға төрт һәссә төләм төлисун — деди.□ ■
7 Натан Давутқа: Сән дәл шу кишидурсән! Исраилниң
Худаси Пәрвәрдигар мундақ дәйду: «Мән сени
Исраилниң үстидә падиша болғили мәсиһ қилдим вә
Саулниң қолидин қутқуздум; ■ 8 Мән ғоҗаңниң
җәмәтини саңа берип, ғоҗаңниң аяллирини
қучиғиңға ятқузуп, Исраилниң җәмәти билән
Йәһуданиң җәмәтини саңа бәрдим. Әгәр сән буни
аз көргән болсаң, Мән саңа йәнә һәссиләп берәттим;
□ 9 Немишкә Пәрвәрдигарниң сөзини көзгә илмай,
униң нәзиридә рәзил болғанни қилдиң? Сән Һиттий
Урияни қилич билән өлтүргүзүп, униң аялини өзүңгә
аял қилдиң, сән уни Аммонийларниң қиличи билән
қәтл қилдиң. 10 Әнди сән Мени көзгә илмай, Һиттий
Урияниң аялини өзүңгә аял қилғиниң үчүн, қилич
сениң өйүңдин айрилмайду».

□ **12:6 «бу ишни қилғини үчүн қозиға төрт һәссә төләм төлисун»** — «Мис.» 22:1ни көрүң. ■ **12:6** Мис. 22:1 ■ **12:7** 1Сам. 16:13 □ **12:8 «Мән ғоҗаңниң җәмәтини саңа берип, ғоҗаңниң аяллирини қучиғиңға ятқузуп...»** — «ғоҗаң» Саул падишани көрситиду.

11 Пәрвәрдигар мундақ дәйду: — «Мана өз өйүңдин
саңа яманлиқ кәлтүрүп, көзлириңниң алдида
аяллириңни елип, саңа йеқин бирисигә беримән,
у болса күпкүндүздә аяллириң билән ятиду. ■ 12 Сән
болсаң у ишни мәхпий қилдиң, лекин Мән бу ишни
пүткүл Исраилниң алдида күндүздә қилимән» —
деди.
13 Давут Натанға: — Мән Пәрвәрдигарниң алдида
гуна қилдим — деди. Натан Давутқа: Пәрвәрдигар
һәм гунайиңдин өтти; сән өлмәйсән. 14 Һалбуки, бу
иш билән Пәрвәрдигарниң дүшмәнлиригә күпүрлүк
қилишқа пурсәт бәргиниң үчүн, сениңдин туғулған
оғул бала чоқум өлиду, — деди.
15 Шуниң билән Натан өз өйигә қайтип кәтти.
Пәрвәрдигар Урияниң аялидин Давутқа туғулған
балини шундақ урдики, у қаттиқ кесәл болди.
16 Давут бала һәққидә Худаға йелинди. У роза
тутуп, кечиләрдә ичкиригә кирип йәрдә дүм ятатти.
□ 17 Униң җәмәтиниң ақсақаллири қопуп униң
қешиға берип, уни йәрдин қопурмақчи болди;
лекин у унимиди вә улар билән тамақ йейишни
рәт қилди. 18 Йәттинчи күни бала өлди. Давутниң
хизмәткарлири бала өлди, дегән хәвәрни униңға
бериштин қорқуп: «Бала тирик вақитида падиша
бизниң сөзлиримизгә қулақ салмиди, әнди биз
қандақму униңға бала өлди, дәп хәвәр беримиз? У
өзини зәхимләндүрүши мүмкин!» — дейишти.
19 Лекин Давут хизмәткарлириниң пичирлашқинини
көрүп, балиниң өлгинини укти. Шуңа Давут
хизмәткарлиридин: Бала өлдиму? дәп сориди.
Улар: Өлди, — дәп җавап бәрди.

■ **12:11** Қан. 28:30; 2Сам. 16:22 □ **12:16** **«У роза тутуп, кечиләрдә ичкиригә кирип йәрдә дүм ятатти»** — яки «У роза тутуп, кечидә ичкиригә кирип йәрдә дүм ятти».

20 Шуниң билән Давут йәрдин қопуп, жуюнуп,
хушбуй май билән мәсиһлинип, кийимлирини
йәңгүшләп, Пәрвәрдигарниң өйигә кирип ибадәт
қилди; андин өз өйигә қайтип өзигә тамақ әкәлтүрүп
йеди. 21 Хизмәткарлири униңға: Силиниң бу
немә қилғанлири? Бала тирик чағда роза тутуп
жиғлидила, лекин бала өлгәндин кейин қопуп тамақ
йедила, — деди.
22 У: Мән: «Ким билсун, Пәрвәрдигар маңа шапаәт
көрситип, балини тирик қалдурармекин» дәп ойлап,
бала тирик вақитта роза тутуп жиғлидим. 23 Лекин
әнди у өлгәндин кейин немишкә роза тутай? Мән уни
яндуруп алалайМәнму? Мән униң йениға баримән,
лекин у йенимға йенип келәлмәйду, — деди
24 Давут аяли Бат-Шебаға тәсәлли бәрди. У униң
қешиға кирип униң билән ятти; у бир оғул туғивиди,
Давут уни Сулайман дәп атиди. Пәрвәрдигар уни
сөйди, □ ■ 25 вә Натан пәйғәмбәр арқилиқ вәһий
йәткүзүп, униңға Пәрвәрдигар үчүн «Йәдидия» дәп
исим қойди.□

Давутниң қошунлири Аммонийларни мәғлуп қилиду 1Тар. 20:1-3

26 Йоаб Аммонийларниң шаһанә пайтәхти Раббаһқа
һуҗум қилип уни алди. ■ 27 Андин Йоаб
хәвәрчиләрни Давутниң қешиға маңдуруп: Мән
Раббаһқа һуҗум қилип, шәһәрниң су бар қисмини
алдим. 28 Һазир сән қалған әскәрләрни жиғип,

□ **12:24 «Давут уни Сулайман дәп атиди»** — «Сулайман» ибраний тилида «шалом» — аман-течлиқ, хатирҗәмлик дегән мәнидики сөз билән мунасивәтлик. ■ **12:24** 1Тар. 22:9; Мат. 1:6 □ **12:25 «Натан пәйғәмбәр арқилиқ ... униңға ... «Йәдидия» дәп исим қойди»** — «Йәдидия»: «Пәрвәрдигар сөйгән», дегән мәнидә. ■ **12:26** 1Тар. 20:1-3

шәһәрни қамал қилип, уни ишғал қилғин; болмиса мән шәһәрни алсам, мениң исмим билән атилиши мүмкин — деди.
29 Шуңа Давут һәммә хәлиқни җәм қилип, Раббаһқа
һуҗум қилип уни алди.
30 У уларниң падишасиниң таҗини униң бешидин
алди. Униң үстидики алтунниң еғирлиғи бир талант еди, вә униң көзидә бир гөһәр бар еди. Кишиләр бу таҗни Давутниң бешиға кийгүзди, Давут болса у шәһәрдин нурғун олҗа алди.□ ■
31 Амма у йәрдики хәлиқни шәһәрдин чиқирип
уларни һәрә, хаман тепидиған тирнилар вә төмүр палтилар билән ишләтти яки хумданда қаттиқ әмгәккә салди; Давут Аммонийларниң һәммә шәһәрлиридә шундақ қилди; андин Давут барлиқ хәлиқ билән Йерусалимға йенип кәлди. □ ■

13

Давутниң қизи Тамар зиянкәшликкә учрайду

1 Давутниң оғли Абшаломниң Тамар дегән чирайлиқ
бир сиңлиси бар еди. Бу ишлардин кейин, Давутниң
оғли Амнон униңға ашиқ болуп қалди. 2 Амнон
сиңлиси Тамарниң ишқида шунчә дәрд тарттики,

□ **12:30 «алтунниң еғирлиғи бир талант еди»** — «бир талант» бәлким 34 килограмдур. **«униң көзидә бир гөһәр бар еди»** — яки «униңға бир нәччә гөһәр қадалди». ■ **12:30** 1Тар. 20:2 □ **12:31 «у ... уларни һәрә, хаман тепидиған тирнилар вә төмүр палтилар билән ишләтти яки хумданда қаттиқ әмгәккә салди»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «у ... уларни һәриләрниң тегигә бесип яки хаман тепидиған тирнилар астиға яки палтиниң астиға алди яки уларни хумдандин өткүзди» (демәк, уларни интайин қийниди). ■ **12:31** 1Тар. 20:3

у кесәл болуп қалди. Амма Тамар техи қиз еди; шуниң билән Амнонға уни бир иш қилиш мүмкин болмайдиғандәк көрүнди.
3 Лекин Амнонниң Йонадаб исимлиқ бир дости бар еди. У Давутниң акиси Шимеаһниң оғли еди. Бу Йонадаб толиму һейлигәр бир киши еди.
4 У Амнонға: Сән падишаниң оғли туруп, немишкә күндин күнгә бундақ жүдәп кетисән? Қени, маңа ейтип бәр, деди. Амнон униңға: Мән иним Абшаломниң сиңлиси Тамарға ашиқ болдум, деди.□
5 Йонадаб униңға: Сән ағрип орун тутуп, йетип қалған болувал; атаң сени көргили кәлгәндә униңға: Сиңлим Тамар келип маңа тамақ бәрсун; униң тамақ әткинини көрүшүм үчүн, алдимда тамақ етип бәрсун, мән униң қолидин тамақ йәй, дәп ейтқин, деди.
6 Шуниң билән Амнон йетивелип өзини кесәл көрсәтти. Падиша уни көргили кәлгәндә, Амнон падишаға: Өтүнимән, сиңлим Тамар бу йәргә келип, маңа икки қотурмач тәйяр қилип бәрсун, андин мән униң қолидин елип йәй, деди.
7 Шуниң билән Давут ордисиға адәм әвәтип Тамарға: Сәндин өтүнимәнки, акаң Амнонниң өйигә берип, униңға йегидәк бир немә тәйярлап бәргин, дәп ейтти.
8 Тамар Амнонниң өйигә барди; у ятқан еди. У ун елип жуғуруп, қотурмачларни көз алдида әтти.
9 Андин у қотурмачни қазандин елип, униң алдиға қойди. Лекин у йигили унимиди; у: — Һәммә адәм мениң қешимдин чиқип кәтсун, деди. Шуниң билән һәммә кишиләр униң қешидин чиқип кәтти.
10 Андин Амнон Тамарға: Таамни ичкирики һужриға елип киргин, андин қолуңдин елип йәймән, — деди.

□ **13:4 «күндин күнгә ...»** — ибраний тилида «әтигәндин әтигәнгә...».

Тамар өзи әткән қотурмачни ичкирики һуҗриға, акиси Амнонниң қешиға елип кирди.
11 Тамар уларни униңға йегүзүп қоймақчи болувиди, у уни тутувелип: И сиңлим, кәл! Мән билән ятқин! деди.
12 Лекин у униңға җавап берип: Яқ, и ака, мени номусқа қоймиғин! Исраилда бундақ иш йоқ! Сән бундақ пәскәшлик қилмиғин! 13 Мән бу
шәрмәндичиликни қандақму көтирип жүрәләймән?! Сән болсаң Исраилниң арисидики ахмақлардин болуп қалисән. Өтүнүп қалай, пәқәт падишаға десәңла, у мени саңа тәвә болуштин тосимайду, — деди.
14 Лекин у униң сөзигә қулақ салмиди. У униңдин күчлүк келип, уни зорлап аяқ асти қилип униң билән ятти.
15 Андин Амнон униңға интайин қаттиқ нәпрәтләнди; униң униңға болған нәприти униңға болған әслидики муһәббитидин зиядә болди. Амнон униңға: Қопуп, йоқал! — деди.
16 Тамар униңға: Яқ! Мени һайдиған гунайиң сән һели маңа қилған шу иштин бәттәрдур, деди. Лекин Амнон униңға қулақ салмиди, 17 бәлки
хизмитидики яш жигитни чақирип: Бу *хотунни* маңа чаплаштурмай, сиртқа чиқиривәт, андин ишикни тақап қой, деди. □
18 Тамар толиму рәңдар бир көйнәк кийгән еди; чүнки падишаниң техи ятлиқ болмиған қизлири шундақ кийим кийәтти. Амнонниң хизмәткари уни қоғлап чиқирип, ишикни тақивалди. 19 Тамар бешиға
күл чечип, кийгән рәңдар көйнигини житип, қолини бешиға қоюп жиғлиған пети кетивататти. 20 Акиси

□ **13:17 «бу хотунни маңа чаплаштурмай...»** — ибраний тилида «буни маңа чаплаштурмай...».

Абшалом униңға: Акаң Амнон сән билән яттиму?
Һазирчә җим турғин, сиңлим. У сениң акаң әмәсму?
Бу ишни көңлүггә алмиғин, — деди. Тамар акиси
Абшаломниң өйидә көңли сунуқ һалда туруп қалди.
21 Давут падишаму болған барлиқ ишларни аңлап
интайин аччиқланди.
22 Абшалом болса Амнонға я яхши, я яман һеч
гәп қилмиди. Чүнки Абшалом сиңлиси Тамарни
Амнонниң хорлиғанлиғидин уни өч көрәтти.

Абшалом Амнонни өлтүриду

23 Толуқ икки жил өтүп, Әфраимға йеқин Баал-
Һазорда Абшаломниң қирқиғучилири қойлирини
қирқивататти; у падишаниң һәммә оғуллирини
тәклип қилди. □ 24 Абшалом падишаниң қешиға
келип: Мана қуллири қойлирини қирқитиватиду,
падиша вә хизмәткарлириниң силиниң қуллири
билән биллә беришини өтүнимән, — деди.
25 Падиша Абшаломға: Яқ, оғлум, биз һәммимиз
бармайли, саңа еғирчилиқ чүшүп қалмисун, — деди.
Абшалом шунчә десиму, у барғили унимиди, бәлки
униңға амәт тилиди.
26 Лекин Абшалом: Әгәр беришқа унимисила, акам
Амнонни биз билән барғили қойсила, — деди.
Падиша униңдин: Немишкә у сениң билән бариду?»

□ **13:23 «икки жил өтүп,... Баал-Һазорда Абшаломниң қирқиғучилири қойлирини қирқивататти»** — ибраний тилида: «... икки жил өтүп,... Абшаломниң ...Баал-Һазорда (қой) қирқиғучилири бар еди».

— дәп сориди. □
27 Амма Абшалом уни көп зорлиғини үчүн
у Амнонниң, шундақла падишаниң һәммә
оғуллириниң униң билән биллә беришиға қошулди.
28 Абшалом өз ғуламлириға буйруп: Сәгәк туруңлар,
Амнон шарап ичип хуш кәйп болғанда, мән силәргә
Амнонни уруңлар десәм, уни дәрһал өлтүрүңлар.
Қорқмаңлар! Буларни силәргә буйруғучи мән
әмәсму? Җүръәтлик болуп батурлуқ көрситиңлар —
деди.
29 Шуниң билән Абшаломниң ғуламлири Амнонға
Абшалом өзи буйруғандәк қилди. Шуан падишаниң
һәммә оғуллири қопуп, һәр бири өз қечириға
минип қачти. 30 Шундақ болдики, улар техи йолда
қечип кетиватқанда, «Абшалом падишаниң һәммә
оғуллирини өлтүрди. Уларниң һеч бири қалмиди»
дегән хәвәр Давутқа йәткүзүлди.
31 Падиша қопуп кийимлирини житип йәрдә
дүм ятти; униң һәммә қул-хизмәткарлири болса
кийимлири житиқ һалда йенида туратти. ■ 32 Амма
Давутниң акиси Шимеаһниң оғли Йонадаб униңға:
— Ғоҗам, улар падишаниң оғуллири болған һәммә
жигитләрни өлтүрди, дәп хиял қилмисила. Чүнки
пәқәт Амнон өлди; у иш Амнонниң Абшаломниң
сиңлиси Тамарни хар қилған күндин башлап
Абшаломниң ағзидин чиқармиған нийити еди.
33 Әнди ғоҗам падиша «Падишаһниң һәммә

□ **13:26 «Әгәр беришқа унимисила, акам Амнонни биз билән барғили қойсила»** — Абшалом атиси Давутниң гуманини қозғап қоймаслиқ үчүн (тәкәллуп бойичә) уни авал тәклип қилиду. У падиша қошулмасалиғи мүмкин, дәп биләтти (падиша дәрвәқә унимиди); шуниң билән у тәкәллуп билән падишаниң тунҗа оғли Амнонни тәклип қилалайтти. ■ **13:31** 2Сам. 1:11

оғуллири өлди» дегән ойда болуп көңүллирини
беарам қилмисила. Чүнки пәқәт Амнонла өлди —
деди.
34 Абшалом болса қечип кәткән еди. *Йерусалимдики*
күзәтчи ғулам қаривиди, мана, ғәрип тәрипидин
тағниң йенидики йол билән нурғун адәмләр
келивататти.□ 35 Йонадаб падишаға: Мана,
падишаниң оғуллири кәлди. Дәл қуллири дегәндәк
болди — деди.
36 Сөзини түгитип туривиди, падишаниң оғуллири
келип қаттиқ жиға-зерә қилди. Падиша билән
хизмәткарлириму қаттиқ жиғлашти. 37 Лекин
Абшалом болса Гәшурниң падишаси, Аммиһудниң
оғли Талмайниң қешиға барди. Давут оғли үчүн һәр
күни һаза тутуп қайғурди.□
38 Абшалом қечип, Гәшурға берип у йәрдә үч жил
турди. 39 Давут падишаниң қәлби Абшаломниң
йениға беришқа интизар болди; чүнки у Амнонға
нисбәтән тәсәлли тапқан еди, чүнки у өлгән еди.□

14

Абшалом Йерусалимға қайтип келиду

□ **13:34 «ғәрип тәрипидин...»** — яки «униң кәйни тәрипидин...». □ **13:37 «Абшалом болса Гәшурниң падишаси, Аммиһудниң оғли Талмайниң қешиға барди»** — Талмай Абшаломниң чоң атиси (аписиниң атиси) еди («1Тар.» 2:3). □ **13:39 «Давут падишаниң қәлби Абшаломниң йениға беришқа интизар болди»** — бу айәтниң биринчи қисми тоғрилиқ башқа бир хил чүшәнчә: «Давут падиша қәлбидә «мән чиқип Абшаломни урай» дегән нийәттин йенип қалди».

1 Әнди Зәруияниң оғли Йоаб падиша қәлбиниң
Абшаломға тәлмүриватқанлиғини байқиди. □
2 Шуниң үчүн Йоаб Тәкоаға адәм әвәтип у йәрдин
данишмән бир хотунни әкәлдүрүп униңға: Сәндин
өтүнәй, өзүңни матәм тутқан кишидәк көрситип
қарилиқ кийими кийип, өзүңни әтирлик май билән
яғлимай, бәлки өзүңни өлгүчи үчүн узун вақит
һазидар болған аялдәк қилип □ 3 *Давут* падишаниң
қешиға берип униңға мундақ дегин, — деди.
Шундақ қилип, Йоаб демәкчи болғанлирини у аялға
үгәтти. 4 Шуниң билән Тәкоалиқ бу аял падишаниң
алдиға берип, тазим қилип, баш уруп: И падишасим,
мени қутқузивалғайла, — деди.
5 Падиша униңдин: Немә дәрдиң бар? дәп сориди.
У җавап берип: Мән дәрвәқә бир тул хотунмән!
Ерим өлүп кәтти; 6 Дедәклириниң икки оғли бар еди.
Иккиси етизлиқта урушуп қелип, ариға чүшидиған
адәм болмиғачқа, бири йәнә бирини уруп өлтүрүп
қойди. 7 Мана, һазир пүтүн өйдикиләр дедәклиригә
қарши қопуп, инисини өлтүргинини бизгә тутуп
бәргин; инисиниң җенини елип, қәтл қилғини үчүн
биз җанға җан алимиз. Шуниң биләнму мирас
алғучини йоқитимиз, дәватиду. Улар шундақ қилип
ялғуз қалған чоғумни өчүрүп, еримгә нә нам нә йәр

□ **14:1 «...Йоаб падиша қәлбиниң Абшаломға тәлмүриватқанлиғини байқиди»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «...Йоаб падиша қәлбиниң Абшаломға өч болғанлиғини байқиди». Бирақ Йоабниң ишләткән тәдбиридин (2-23) қариғанда, бизниң тәрҗимимизни шу әһвалға бәкрәк маслишиду, дәп қараймиз. □ **14:2 «өзүңни әтирлик май билән яғлимай,...»** — ибраний тилида «өзүңни әтирлик май билән мәсиһлимәй,...». Кона заманларда оттура шәриқтики әлләр арисида кишиләрдә (әрләр вә аяллардиму) йүзлирини әтирлик май билән сүрүш адити бар еди. Лекин матәм тутқанлар қайғуни билдүрүш үчүн шундақ қилмайтти.

йүзидә әвлатму қалдурғили қоймайду, — деди.
8 Падиша аялға: Өйүңгә барғин, мән әһвалға қарап
сән тоғрилиқ һөкүм чиқиримән, — деди.
9 Тәкоалиқ аял падишаға: И, ғоҗам падиша, бу
ишта гуна болса, һәммиси мениң билән атамниң
җамәти үстидә болсун, падиша вә униң тәхти билән
мунасивәтсиз болсун, — деди. □
10 Падишаһ: Бирәр ким саңа *бу тоғрилиқ* гәп қилса,
уни мениң қешимға елип кәлгин, у сени йәнә аварә
қилмайдиған болиду, — деди.
11 Аял җавап берип: Ундақта падиша Пәрвәрдигар
Худалирини яд қилғайла, қанға қан интиқам
алғучиларниң оғлумни йоқатмаслиғи үчүн, уларниң
һалак қилишиға йол қоймиғайла, — деди. Падишаһ:
Пәрвәрдигарниң һаяти билән қәсәм қилимәнки,
Сениң оғлуңниң бир тал чечи йәргә чүшмәйду, —
деди.□
12 Лекин аял: Дедәклири ғоҗам падишаға йәнә
бир сөзни дегили қойғайла, девиди, у: Ейтқин —
деди. 13 Аял йәнә мундақ деди: Әнди сили немишкә
Худаниң хәлқигә шуниңға охшаш зиянлиқ бир ишни
нийәт қилдила? Падиша шу гепи билән өзини
гунакар қилип бекитиватиду, чүнки у өзи палиған

□ **14:9 «бу ишта гуна болса,...»** — Муса пәйғәмбәргә чүшүрүлгән қанун бойичә, бириси башқа бирисини бекардин-бекар өлтүргән болса, өлтүрүлгүчиниң йеқин уруқ-туққанлириниң униң үчүн қисас елиш һоқуқи бар еди («Чөл.» 35:9-34). Бириси бирәрсини тәсадипийлиқтин өлтүрүп қойса, өлтүргүчи киши чәтәлгә яки «панаһлиқ шәһири»гә қачса болатти. Амма мошу йәрдә падиша шу аялниң туққанлириниң «қисас елиш»тин ибарәт қанунлуқ һоқуқини тосмақчи болиду. Кейин у шуни билидуки, һәммә сөзләр пәқәт бир тәмсилдур, халас. □ **14:11 «падиша Пәрвәрдигар Худалирини яд қилғайла...»** — дегәнниң мәнаси бәлким «падиша Пәрвәрдигарниң нами билән қәсәм қилғайла...».

кишини қайтуруп әкәлмиди. 14 Дәрвәқә һәммимиз
чоқум өлүп, йәргә төкүлгән, қайтидин жиғивалғили
болмайдиған судәк болимиз. Лекин Худа адәмниң
җенини елишқа әмәс, бәлки Өз паланғинини Өзигә
қайтуруп әкилишкә илаҗ қилиду.□
15 Әмәлийәттә, мениң ғоҗам падишаға шу иш
тоғрисидин сөз қилғили келишимниң сәвәви,
хәлиқ мени қорқатти. Лекин дедәклири: Бу гәпни
падишаға ейтай! Падиша бәлким өз чөрисиниң
илтимасини бежа кәлтүрәр, дегән ойда болди.
16 Чүнки падиша аңлиши мүмкин, чөрисини һәм
оғлумни Худаниң мирасидин тәң йоқатмақчи болған
кишиниң қолидин қутқузуп қалар. □ 17 Шуңа
дедәклири, ғоҗам падишаниң сөзи маңа арамлиқ
берәр, дәп ойлидим. Чүнки ғоҗам падиша Худаниң
бир пәриштисидәк яхши-яманни пәриқ әткүчидур.
Пәрвәрдигар Худалири сили билән биллә болғай!
18 Падиша аялға җавап берип: Сәндин өтүнимәнки,
мән сәндин соримақчи болған ишни мәндин
йошурмиғайсән, деди. Аял: Ғоҗам падиша сөз
қилсила, деди.
19 Падишаһ: Бу гәплириңниң һәммиси Йоабниң
көрсәтмисиму, қандақ? — деди. Аял җавап берип:
И, ғоҗам падиша, силиниң җанлири билән қәсәм
қилимәнки, ғоҗам падиша ейтқанлири оңғиму,
солғиму каймайдиған һәқиқәттур. Дәрвәқә силиниң
қуллири Йоаб маңа шуни тапилап, бу сөзләрни

□ **14:14 «Худа... паланғинини Өзигә қайтуруп әкилишкә илаҗ қилиду»** — ибраний тилида: «Худа... Өзиниң палиқинини Өзидин паланди қаливәрмәслигигә илаҗ қилиду» дегән сөз билән ипадилиниду. □ **14:16 «Худаниң мираси»** — шүбһисизки, тул хотун вә оғлиға (Худаниң бир нәччә дәвир илгири Исраил хәлқиниң әҗдатлириға тапшурған көрсәтмисигә асасән) («Йә.» 12:7 қатарлиқлар) мирас қалған зиминини көрситиду.

дедәклириниң ағзиға салди. □ 20 Йоабниң бундақ
қилиши бу ишни һәл қилиш үчүн еди. Ғожамниң
даналиғи Худаниң бир пәриштисиниңкидәк екән,
зиминда йүз бериватқан һәммә ишларни билидикән,
— деди.
21 Шуниң билән падиша Йоабқа: Мақул! Мана, бу
ишқа иҗазәт бәрдим. Берип у жигит Абшаломни
елип кәлгин, деди.
22 Йоаб йәргә жиқилип баш уруп, падишаға бәхит-
бәрикәт тилиди. Андин Йоаб: И ғожам падиша,
өз қулуңниң тәливигә иҗазәт бәргиниңдин, өз
қулуңниң сениң алдиңда илтипат тапқинини бүгүн
билдим, — деди.
23 Андин Йоаб қозғилип, Гәшурға берип Абшаломни
Йерусалимға елип кәлди. 24 Амма падиша: — У
мениң йүзүмни көрмәй, өз өйигә барсун, дегән еди.
Шуңа Абшалом падишаниң йүзини көрмәй, өз өйигә
кәтти.
25 Әнди пүткүл Исраил тәвәсидә Абшаломдәк
чирайлиқ дәп махталған адәм йоқ еди. Тапинидин
тартип чоққусиғичә униңда һеч әйип йоқ еди.
26 Униң чечини чүшүргәндә (у һәр жилниң ахирида
чечини чүшүрәтти; чечи еғирлишип кәткәчкә,
шуңа уни чүшүрәтти), чечини падишаниң «өлчәм
тараза»си билән тартса икки йүз шәкәл чиқатти. □
27 Абшаломдин үч оғул вә Тамар исимлиқ бир қиз
туғулди. Қизи толиму чирайлиқ еди.
28 Абшалом падишаниң йүзини көрмәй,
Йерусалимда топтоғра икки жил тошқичә турди;

□ **14:19 «Йоабниң көрсәтмиси»** — ибраний тилида: «Йоабниң қоли». **«ғожам падиша ейтқанлири оңғиму, солғиму қаймайдиған һәқиқәттур»** — ибраний тилида «Бириси ғожам падиша ейтқанлиридин оңғиму, солғиму бурулса, у һәқиқәттә турмайду». □ **14:26 «икки йүз шәкәл»** — 1.4 килограм болуши мүмкин.

29 Абшалом Йоабқа адәм маңдуруп, өзини
падишаниң қешиға әвәтишини өтүнди, амма у
кәлгили унимиди. Абшалом иккинчи қетим униң
йениға адәм әвәтти, лекин Йоаб келишни халимиди.
30 Шуниң билән Абшалом өз хизмәткарлириға: —
Йоабниң мениңкигә яндаш арпа териқлиқ бир
парчә етизлиғи бар. Берип униңға от қоюңлар,
дәп буйруди. Шундақ қилип, Абшаломниң
хизмәткарлири Йоабниң бу бир парчә етизлиғиға
от қойди. 31 Андин Йоаб қозғилип Абшаломниң
өйигә кирип униңдин: Немишкә хизмәткарлириң
етизлиғимға от қойди! — дәп сориди.
32 Абшалом Йоабқа җавап берип: Мана, мән саңа адәм
әвәтип: Қешимға кәлсун, андин падишаниң қешиға
маңа вакалитән барғузуп униңға: Мән немишкә
Гәшурдин йенип кәлгәндимән? У йәрдә қалсам, яхши
болаттикән, дәп ейтқузмақчи едим. Әнди падиша
билән дидарлашсам дәймән; мәндә қәбиһлик болса,
у мени өлтүрсун, — деди.
33 Шуниң билән Йоаб падишаниң қешиға берип,
униңға бу хәвәрни йәткүзди. Падиша Абшаломни
чақирди; у падишаниң қешиға келип, падишаниң
алдида тазим қилип баш урди; падиша Абшаломни
сөйди.

15

Абшалом падишаға исян көтириду

1 Бу ишлардин кейин Абшалом өзигә җәң
һарвуси билән атларни тәйярлатти һәм өз алдида
жүгүридиған әллик әскәрни бекитти. 2 Абшалом таң
сәһәрдә қопуп, дәрвазиға баридиған йолниң йенида
туратти. Қачан бириси дәвайимни кәссун дәп,

падишаға әрз тутқили кәлсә, Абшалом уни чақирип:
Сән қайси шәһәрдин кәлдиң, — дәп сорайтти. У киши:
Қулуң Исраилниң паланчи қәбилисидин кәлди, десә,
3 Абшалом униңға: Мана, дәвайиңлар дурус вә һәқ
екән, лекин падиша тәрипидин өзигә вакалитән
әрзиңни аңлашқа қоюлған адәм йоқ, дәйтти. 4 Андин
Абшалом йәнә: Кашки, мән зиминда сорақчи
қилинсам еди, һәр кимниң әрзи яки дәвайи болуп,
мениң қешимға кәлсә, униңға адаләт көрситәттим!
— дәйтти.
5 Бирким униңға тазим қилғили алдиға
барса, Абшалом қолини узутуп, уни тутуп
сөйәтти. 6 Абшалом шундақ қилип падишаниң
һөкүм чиқиришиға кәлгән Исраилниң һәр бир
адәмлириниң көңүллирини утувалатти.
7 Төрт жил өткәндә, Абшалом падишаға: Мениң
Һебронда Пәрвәрдигарға ичкән қәсимимни ада
қилишим үчүн, шу йәргә беришқа иҗазәт бәрсәң;
□ 8 чүнки қулуң Сурийәдики Гәшурда турғинимда
қәсәм ичип: Әгәр Пәрвәрдигар мени Йерусалимға
қайтурса, мән Пәрвәрдигарға ибадәт қилимән, дәп
ейтқан еди, — деди.
9 Падиша униңға: Теч-аман берип кәлгин, девиди, у
қозғилип Һебронға кәтти.
10 Лекин Абшалом Исраилниң һәммә қәбилилиригә
мәхпий әлчиләрни мańдуруп: Бурға авазини
аңлиғиниңларда: «Абшалом Һебронда падиша
болди!» дәп елан қилиңлар, деди.
11 Әнди икки йүз адәм тәклип билән Абшалом билән
биргә Йерусалимдин барған еди. Улар һәқиқий
әһвалдин бехәвәр болғачқа, саддилиқ билән барған

□ **15:7 «төрт жил өткәндә...»** — бәзи кона көчүрмиләрдә «қириқ жил өткәндә...» дейилиду. Бу бәлким көчүрмичиниң хаталиғидин болған.

еди. 12 Абшалом қурбанлиқ өткүзгәндә, у адәм
әвәтип Давутниң мәслиһәтчиси болған Гилоһлуқ
Аһитофәлни өз шәһири Гилоһдин елип кәлди.
Шуниң билән қәст барғансери күчәйди, Абшаломға
әгәшкәнләр барғансери көпүйүвататти.

Давут Йерусалимдин қачиду

13 Давутқа бир хәвәрчи келип: Исраилниң
адәмлириниң көңүллири Абшаломға майил болди,
— деди.
14 Шуниң билән Давут Йерусалимда униң билән
болған һәммә қул-хизмәткарлириға: Қопуп қачайли!
Болмиса, Абшаломдин қутулалмаймиз. Иштик
кетәйли; болмиса, у туюқсиз үстимизгә бесип келип,
бизгә бала кәлтүрүп шәһәр хәлқини қилич биси
билән уриду, деди.
15 Падишаһниң қул-хизмәткарлири падишаға:
Ғоҗам падиша немә бекитсә, шуни қилимиз, деди.
16 Шуниң билән падиша пүтүн аилисидикиләрни
елип, чиқип кәтти; амма падиша кенизәклиридин
онни ордиға қарашқа қойди. 17 Падиша чиқип
кәткәндә һәммә хәлиқ униңға әгәшти; улар Бәйт-
Мәрһакта туруп қалди. □ 18 Һәммә хизмәткарлири
униң билән биллә *Кидрон еқинидин* өтүвататти;
барлиқ Кәрәтийләр, барлиқ Пәләтийләр, барлиқ
Гатлиқлар, йәни Гат шәһиридин чиқип униңға
әгәшкән алтә йүз адәм падишаниң алдида маңатти.

□ **15:17 «Бәйт-Мәрһак»** — яки «жирақтики орда».

□ ■ 19 Падиша Гатлиқ Иттайға: Сән немишкә биз
билән барисән? Йенип берип падишаниң қешида
турғин; чүнки сән өз жутуңдин мусапир болуп
паланғансән. □ 20 Сән пәқәт түнүгүнла кәлдиң, мән
бүгүн қандақсигә сени өзүм билән биллә сәрсан
қилай? Мән болсам, нәгә баралисам, шу йәргә
баримән. Қериндашлириңни елип йенип кәткин;
Худаниң рәһим-шәпқити вә һәқиқити саңа яр болғай!
— деди. 21 Лекин Иттай падишаға жавап берип:
Пәрвәрдигарниң һаяти билән вә ғожам падишаниң
һаяти билән қәсәм қилимәнки, мәйли һаят яки
мамат болсун, ғожам падиша қәйәрдә болса, қулуң
шу йәрдиму болиду! — деди.
22 Давут Иттайға: Әнди сәнму берип *еқиндин* өткин,
деди. Шуниң билән Гатлиқ Иттай һәммә адәмлири
вә униң билән маңған барлиқ бала-җақилири өтүп
кәтти. □ 23 Һәммә хәлиқ өтүватқанда, пүткүл шу
жуттикиләр қаттиқ аваз билән жиғлиди. Падиша
өзиму Кидрон еқинидин өткәндә, барлиқ хәлиқ
чөллүк тәрипигә қарап йол алди.■
24 Вә мана, Задок билән Лавийларму Худаниң әһдә
сандуғини көтирип биллә кәлди; улар Худаниң әһдә
сандуғини йәрдә қойди. Барлиқ хәлиқ шәһәрдин
чиқип өткичә Абиятар болса, қурбанлиқларни сунуп

□ **15:18 «Кидрон дәриясидин»** — бу сөзләр ибраний текстидә йоқ, лекин «өтүвататти» дегән сөз бу мәнини көрситиду (23-айәтни көрүң). Кидрон еқини Йерусалимниң шәрқий тәрипигә йеқин болуп, Иордан дәриясиға маңғанда униңдин өтүши керәк. ■ **15:18** 2Сам. 8:18; 1Пад. 1:38; 1Тар. 18:17 □ **15:19 «йенип берип падишаниң қешида турғин...»** — Давут «падиша» дегән сөзни ишлитип, Абшалом «йеңи падиша»ни көрситиду. 34-айәтниму көрүң. □ **15:22 «еқиндин өткин»** — бәлки Кидрон дәриясидин (23-айәтни көрүң). ■ **15:23** Юһ. 18:1

туратти. □ 25 Падиша Задокқа: Худаниң әһдә
сандуғини шәһәргә яндуруп елип киргин. Мән әгәр
Пәрвәрдигарниң көзлиридә илтипат тапсам, У чоқум
мени яндуруп келиду вә У маңа әһдә сандуғини
вә Өз маканини йәнә көргүзиду; 26 лекин У мениң
тоғрамда: Сәндин хурсәнлигим йоқ, десә, мана мән;
У мени қандақ қилишни лайиқ көрсә, шундақ қилсун,
— деди.
27 Падиша каһин Задокқа: Сән алдин көргүчи
әмәсму? Сән вә өз оғлуң Ахимааз вә Абиятарниң оғли
Йонатан, йәни иккиңларниң икки оғлуңлар саңа
һәмраһ болуп теч-аман шәһәргә қайтқин. 28 Мана,
мән силәрдин хәвәр кәлгичә чөлдики өткәлләрдә
күтүп турай, — деди.
29 Шуниң билән Задок билән Абиятар Худаниң әһдә
сандуғини Йерусалимға қайтуруп берип, у йәрдә
қалди.
30 Лекин Давут Зәйтун теғиға чиққанда, бешини
йепип ялаң аяқ болуп жиғлаватати; униң билән
болған һәммә хәлиқниң һәр бири бешини йепип
жиғлап чиқиватати. 31 Бириси келип Давутқа:
Аһитофәлму Абшаломниң қәстигә қатнашқанлар
ичидә екән, деди. Шуниң билән Давут дуа
қилип: И Пәрвәрдигар, Аһитофәлниң мәслиһәтини
ахмақанилиққә айландурғайсән, деди.
32 Давут тағниң чоққисиға, йәни адәттә у мәхсус
Худаға ибадәт қилидиған жайға йәткәндә, Аркилиқ
Һушай тони житиқ, бешиға топа-чаң чечилған һалда
униң алдиға кәлди. 33 Давут униңға: Мениң билән
барсаң, маңа жүк болуп қалисән; 34 лекин шәһәргә

□ **15:24 «Барлиқ хәлиқ шәһәрдин чиқип өткичә Абиятар болса, қурбанлиқларни сунуп туратти»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Барлиқ хәлиқ шәһәрдин чиқип өткичә Абиятар сақлап туруп, андин өтти».

қайтип берип Абшаломға: И падиша, мән бүгүнгә
қәдәр атаңниң қул-хизмәткари болғандәк, әнди
сениң қул-хизмәткариң болай, дисәң, сән мән үчүн
Аһитофәлниң мәслиһәтини бекар қиливетәләйсән.
35 Мана Задок вә Абиятар дегән каһинларму шу
йәрдә сән билән биллә болиду әмәсму? Падишаһниң
ордисидин немә аңлисаң, Задок билән Абиятар
каһинларға ейтқин. 36 мана, уларниң икки оғли,
йәни Задокниң оғли Ахимааз билән Абиятарниң оғли
Йонатанму шу йәрдә уларниң йенида туриду. Һәр
немә аңлисаң, улар арқилиқ маңа хәвәр йәткүзгин —
деди.
37 Шуниң билән Давутниң дости Һушай шәһәргә
барди; Абшаломму дәл шу чағда Йерусалимға кирди.

16

Давут Зибадин соғатларни қобул қилиду

1 Давут тағниң чоққисидин әндила өтүшигә
Мәфибошәтниң хизмәткари Зиба икки йүз нан, бир
йүз кишмиш пошкили, йүз язлиқ мевә пошкили вә
бир тулум шарапни икки ешәккә артип униң алдиға
чиқти. □
2 Падиша Зибаға: Буларни немә үчүн әкәлдиң?
деди. Зиба: Ешәкләрни падишаниң аилисидикиләр
мениши үчүн, нанлар билән язлиқ мивиләрни
ғуламларниң йейиши үчүн, шарапни чөлдә һерип
кәткәнләрниң ичиши үчүн әкәлдим — деди.
3 Падишаһ: Ғожаңниң оғли нәдә? — дәп сориди.
Зиба падишаға жавап берип: У йәнила Йерусалимда
қалди, чүнки у: Бүгүн Исраил җәмәтидикиләр

□ **16:1 «йүз язлиқ мевә пошкили»** — яки «йүз әнҗир пошкили».

атамниң падишалиғини маңа яндуруп бериду, дәп
олтириду — деди. ■
4 Падиша Зибаға: Мана Мәфибошәтниң һәммиси
саңа тәвә болсун, девиди, Зиба: Мән силигә тазим
қилимән; силиниң алдилирида илтипат тапсам, и
ғожам падиша, — деди.
5 Давут падиша Баһуримға кәлгәндә, мана Саулниң
жәмәтидин болған, Гераниң оғли Шимәй исимлиқ
бир адәм шу йәрдин униң алдиға чиқти; у бу яққа
кәлгәч кимду бирини қарғавататти. ■ 6 У Давутниң
өзигә вә Давут падишаниң барлиқ хизмәткарлириға
қарап ташларни атти; һәммә хәлиқ билән барлиқ
палванлар падишаниң оң тәрипидә вә сол тәрипидә
туратти.
7 Шимәй қарғап: Йоқал, йоқал, һәй сән қанхор,
иплас! □ 8 Сән Саулниң орнида падиша болдуң,
лекин Пәрвәрдигар униң жәмәтиниң қенини сениң
бешиңға қайтурди; әнди Пәрвәрдигар падишалиқни
оғлуң Абшаломниң қолиға бәрди; мана, өзүңниң
рәзиллигиң сениң үстүңгә чүшти, чүнки сән бир
қанхорсән! — деди.
9 Зәруияниң оғли Абишай падишаға: Немишкә бу
өлүк ишт ғожам падишани қарғисун? У йәргә берип
униң бешини кәскили маңа иҗазәт бәргәйсән! —
деди.■
10 Лекин падиша: И Зәруияниң оғуллири, мениң
билән немә кариңлар? У қарғиса қарғисун! Әгәр
Пәрвәрдигар униңға, Давутни қарғиғин, дәп ейтқан
болса, ундақта ким униңға: Немишкә бундақ
қилисән? — дейәлисун?
11 Давут Абишайға вә барлиқ хизмәткарлириға:

■ **16:3** 2Сам. 19:27 ■ **16:5** 1Пад. 2:8 □ **16:7** **«һәй сән қанхор, иплас!»** — «иплас» ибраний тилида: «Иблис (Белиял)ниң оғли». ■ **16:9** 1Сам. 24:15; 2Сам. 9:8

Мана өз пуштумдин болған оғлум мениң
җенимни издигән йәрдә, бу Бинямин киши
униңдин артуқрақ қилмамду? Уни қарғиғили
қойғин, чүнки Пәрвәрдигар униңға шундақ
буйрупту.
12 Пәрвәрдигар бәлким мениң
дәрдлиримни нәзиригә елип, бу адәмниң бүгүн мени
қарғиғанлириниң орнида маңа яхшилиқ яндурар,
деди.
13 Шуниң билән Давут өз адәмлири билән йолда
меңиверди. Шимәй болса Давутниң удулдики тағ
бағрида маңғач қарғайтти һәм таш етип топа-чаң
чачатти.
14 Падиша вә униң билән болған хәлиқниң һәммиси
һерип, мәнзилгә барғанда у йәрдә арам алди.

Аһитофәлниң мәслиһәти

15 Әнди Абшалом барлиқ Исраиллар билән
Йерусалимға кәлди; Аһитофәл униң билән биллә
еди.
16 Давутниң дости аркилиқ Һушай Абшаломниң
қешиға кәлгәндә, у Абшаломға: Падиша яшисун!
Падиша яшисун! — деди.
17 Абшалом Һушайға: Бу сениң достуңға
көрситидиған һиммитиңму? Немишкә достуң билән
бармидиң? — деди.
18 Һушай Абшаломға: Яқ, ундақ әмәс, бәлки
Пәрвәрдигар вә бу хәлиқ һәмдә Исраилларниң
һәммиси кимни таллиса, мән униңға тәвә болай
вә униң йенида туримән.
19 Шуниңдин башқа
кимниң хизмитидә болай? Униң оғлиниң қешида
хизмәт қилмамдим? Сениң атаңниң қешида хизмәт
қилғандәк, әнди сениң қешиңда хизмәт қилай, —
деди.
20 Андин Абшалом Аһитофәлгә: Мәслиһәтлишип йол
көрситиңлар; қандақ қилсақ болар? — деди.

21 Аһитофәл Абшаломға: Атаңниң ордисиға
қариғили қойған кенизәклири билән биллә ятқин;
шуниң билән пүткүл Исраил сениң өзүңни атаңға
нәпрәтлик қилғанлиғиңни аңлайду; шундақ қилип
саңа әгәшкәнләрниң қоллири күчләндүрүлиду, деди.
22 Шуниң билән улар Абшалом үчүн ординиң өгүзидә
бир чедир тикти; Абшалом һәммә Исраилниң
көзлири алдида өз атисиниң кенизәклири билән
биллә болди.
23 У күнләрдә Аһитофәлниң бәргән мәслиһәти
худди киши Худадин сорап еришкән сөз-каламдәк
һесаплинатти. Униң Давутқа вә Абшаломға бәргән
һәммә мәслиһәтиму һәм шундақ қарилатти.

17

Аһитофәлниң мәслиһәти бекар қилиниду

1 Аһитофәл Абшаломға: Маңа он икки миң адәмни
талливелишқа рухсәт бәрсәң, мән бүгүн кечә
қозғилип, Давутни қоғлай; 2 Мән униң үстигә
чүшкинимдә у һерип, қоллири аҗиз болиду; мән уни
алақзадә қиливетимән, шундақла униң билән болған
барлиқ хәлиқ қачиду. Мән пәқәт падишанила уруп
өлтүримән, 3 андин һәммә хәлиқни саңа бեқиндуруп
қайтуримән. Сән издигән адәм йоқалса, һәммә хәлиқ
сениң қешиңға қайтиду; шуниң билән һәммә хәлиқ
аман-есән қалиду, деди.□
4 Бу мәслиһәт Абшаломға вә Исраилниң барлиқ
ақсақаллириға яқти, 5 лекин Абшалом: Аркилиқ

□ **17:3 «Сән издигән адәм йоқалса, һәммә хәлиқ сениң қешиңға қайтиду»** — ибраний тилида: «Барлиқ адәмниң қайтип келиши, сән издигән адәмниң җениға баравәрдур».

Һушайниму чақириңлар; униң сөзиниму аңлайли, — деди.
6 Һушай Абшаломниң қешиға кәлгәндә, Абшалом униңға: Аһитофәл мундақ-мундақ ейтти; у дегәндәк қилайлиму? Болмиса, сән бир мәслиһәт бәргин, — деди.
7 Һушай Абшаломға: Аһитофәлниң бу вақитта бәргән мәслиһәти яхши әмәс, — деди.
8 Һушай йәнә мундақ деди: «Сән атаң билән адәмлирини билисәнғу — улар палванлардур, һазир даладики балилиридин жуда қилинған чиши ейиқтәк пәйли яман. Атаң болса һәқиқий җәңчидур, өз адәмлири билән биргә қонмайду.
9 Мана у һазир бир ғарда я башқа бир йәрдә мөкүнүвалған болса керәк. Мабада у авал хәлқимиз үстигә чүшсә шуни аңлиған һәр ким: Абшаломға әгәшкәнләр қирғинчилиққа учрапту, — дәйду. □
10 У вақитта һәтта шир жүрәк палванларниң жүрәклириму су болуп кетиду; чүнки пүткүл Исраил атаңниң батур екәнлигини, шундақла униңға әгәшкәнләрниңму палван екәнлигини билиду.
11 Шуңа мәслиһәтим шуки, пүткүл Исраил Дандин тартип Бәәр-Шебағичә сениң қешиңға тез жиғилсун (улар деңиздики қумлардәк көптур!). Сән өзүң уларни башлап җәңгә чиққин.
12 Биз уни қәйәрдә тапсақ, шәбнәм йәргә чүшкәндәк униң үстигә чүшәйли. Шуниң билән униң өзи вә униң билән болған кишиләрдин һеч кимму қалмайду.
13 Әгәр у бир шәһәргә киривалсиму, пүткүл Исраил шу йәргә арғамчиларни елип келип, шәһәрни һәтта униңдики кичик шеғил-ташларниму қалдурмай сөрәп әкилип, дәрия

□ **17:9 «Мабада у авал хәлқимиз үстигә чүшсә...»** — яки «Дәсләптә хәлиқ(имиз)дин нәччиси жиқилип өлтүрүлсә,...»

жилғисиға ташливетимиз».
14 Абшалом билән Исраилниң һәммә адәмлири: Аркилиқ Һушайниң мәслиһәти Аһитофәлниң мәслиһәтидин яхши екән, дейишти. Чүнки Пәрвәрдигар Абшаломниң бешиға бала кәлсун дәп, Аһитофәлниң яхши мәслиһәтиниң бекар қилинишини бекиткән еди.
15 Һушай Задок билән Абиятар каһинларға: Аһитофәлниң Абшалом билән Исраилниң ақсақаллириға бәргән мәслиһәти мундақ-мундақ, амма мениң мәслиһәтим болса мундақ-мундақ;
16 һазир силәр дәрһал адәм әвәтип Давутқа: Бу кечидә чөлниң кечиклиридә қонмай, бәлки тез өтүп кетиңлар, болмиса падиша вә униң билән болған һәммә хәлиқ һалак болуши мүмкин, дәп йәткүзүңлар — деди.
17 У вақитта Йонатан билән АхимаазӘн-Рогәлдә күтүп туратти; улар башқиларниң көрүп қалмаслиғи үчүн шәһәргә кирмиди; бир дедәкниң чиқип уларға хәвәр бериши бекитилди. Улар берип Давут падишаға хәвәрни йәткүзди.
18 Лекин бир яш жигит уларни көрүп қелип, Абшаломға дәп қойди. Амма бу иккилән иштик берип, Баһуримдики бир адәмниң өйигә кирди. Бу адәмниң һойлисида қудуқ бар еди; улар шуниңға
чүшүп йошурунди. 19 Униң аяли қудуқниң ағзиға
япқучини йепип үстигә соқулған буғдайни төкүп қойди; шуниң билән һеч иш ашкариланмиди.
20 Абшаломниң хизмәткарлири өйгә кирип аялниң қешиға келип: Ахимааз билән Йонатан қәйәрдә? — дәп сориди. Аял: Улар ериқтин өтүп кәтти, деди. Кәлгәнләр уларни издәп тапалмай, Йерусалимға қайтип кәтти.

21 Улар кәткәндин кейин, бу иккилән қудуқтин
чиқип, берип Давут падишаға хәвәр бәрди. Улар
Давутқа: Қопуп, судин өткин; чүнки Аһитофәл сени
тутуш үчүн шундақ мәслиһәт берипту, — деди.
22 Шуниң билән Давут вә униң билән болған барлиқ
хәлиқ қозғилип Иордан дәриясидин өтти; таң атқичә
Иордан дәриясидин өтмигән һеч ким қалмиди.
23 Аһитофәл өз мәслиһәтини қобул қилмиғанлиғини
көрүп ешигини тоқуп, өз шәһиридики өйигә берип,
өйидикиләргә вәсийәт тапшурғандин кейин, есилип
өливалди. У өз атисиниң қәбридә дәпнә қилинди.
24 Шу арилиқта Давут Маһанаимға йетип кәлгән еди,
Абшалом вә униң билән болған Исраилниң һәммә
адәмлириму Иордан дәриясидин өтүп болған еди.
25 Абшалом Йоабниң орнида Амасани қошунниң
үстигә сәрдар қилип қойди. Амаса болса Йитра
исимлиқ бир Исраиллиқ кишиниң оғли еди. У киши
Наһашниң қизи Абигаил билән йеқинчилиқ қилған
еди. Наһаш Йоабниң аниси Зәруия билән ача-сиңил
еди.
26 Исраил билән Абшалом Гилеадниң зиминида
барғаһ тикти.
27 Давут Маһанаимға йетип кәлгәндә,
Аммонийларниң Раббаһ шәһиридин болған
Наһашниң оғли Шоби билән Ло-Дибарлиқ
Аммиәлниң оғли Макир вә Рогелимдин болған
Гилеадлиқ Барзиллай дегәнләр ■ 28 йотқан-көрпә,
дас, қача-қуча, буғдай, арпа, ун, қомач, почақ, қизил
маш, қуруған почақлар, 29 һәсәл, қаймақ вә қойларни
кәлтүрүп, кала сүтидә қилинған қурут-иримчик
қатарлиқларни Давут билән хәлиққә йейиш үчүн
елип кәлди, чүнки улар: Шүбһисизки, хәлиқ чөлдә

■ **17:27** 2Сам. 19:31, 32; 1Пад. 2:7

һерип-ечип, уссап кәткәнду, дәп ойлиған еди.

18

Абшаломниң өлүши

1 Давут өзи билән болған хәлиқни жиғип едитлиди
вә уларниң үстигә миң беши билән йүз беши қойди.
2 Андин Давут хәлиқни үч бөләккә бөлүп жәңгә
чиқарди; биринчи бөләкни Йоабниң қол астида,
иккинчи бөләкни Зәруияниң оғли, Йоабниң иниси
Абишайниң қол астида вә үчинчи бөләкни Гатлиқ
Иттайниң қол астида қойди. Падиша хәлиққә:
Бәрһәқ, мәнму силәр билән жәңгә чиқимән, деди.
3 Лекин хәлиқ: Сили чиқмисила, әгәр биз қачсақ
дүшмән бизгә пәрва қилмайду; һәтта йеримимиз
өлүп кәтсәкму бизгә пәрва қилмайду. Чүнки өзлири
бизниң он миңимизгә баравәр болила. Яхшиси
сили шәһәрдә туруп бизгә һәмдәм болушқа тәйяр
турғайла, деди.
4 Падиша уларға: Силәргә немә лайиқ көрүнсә, шуни
қилимән, — деди. Шуниң билән хәлиқ йүздин,
миңдин болуп шәһәрдин чиқиватқанда, падиша
дәрвазиниң йенида турди. 5 Падиша Йоаб билән
Абшай вә Иттайға: Мән үчүн Абшаломға яхши
муамилидә болуп аяңлар, деди. Падишаһниң
һәммә сәрдарлириға Абшалом тоғрисида шундақ
тапилиғинида, барлиқ хәлиқ тапилиғинини аңлиди.
6 Андин хәлиқ Исраил билән соқушқили мәйданға
чиқти; соқуш Әфраимниң орманлиғида болди.
7 У йәрдә Исраил Давутниң адәмлиридин мәғлуп
болди. У күни улар қаттиқ қирғин қилинди —
жигирмә миңи өлди. 8 Соқуш шу зиминға йейилди;

орманлиқ йәвәткәнләр қиличта өлгәнләрдин көп болди.

9 Абшалом Давутниң ғуламлири билән туюқсиз учришип қалди; Абшалом өз қечириға минип, чоң дуб дәриғиниң қоюқ шахлириниң тегидин өткәндә, униң беши дәрәк шехиға кәплишип қелип, у есилип қалди; у мингән қечир болса алдиға кетип қалди. □
10 Бириси буни көрүп Йоабқа хәвәр берип: Мана, мән Абшаломниң бир дуб дәриғидә саңгилап турғинини көрдүм, деди.
11 Йоаб хәвәр бәргән адәмгә: Немә! Сән уни көрүп туруп, немишкә уни уруп өлтүрүп йәргә чүшүрмидиң? Шундақ қилған болсаң, саңа он күмүч тәңгә вә бир кәмәр берәттим, — деди.
12 У адәм Йоабқа: Қолумға миң күмүч тәңгә тәгсиму, қолумни падишаниң оғлиға узатмайттим! Чүнки падишаниң һәммимиз алдида саңа, Абишайға вә Иттайға: Мениң үчүн һәр бириңлар Абшаломни аяңлар, дәп буйруғинини аңлидуқ.
13 Әгәр мән өз җенимни тәвәккул қилип, шундақ қилған болсам (һәр қандақ иш падишадин йошурун қалмайду!) сән мени ташлап, дүшминиң қатарида көрәттиң, — деди.
14 Йоаб: Сениң билән бундақ дейишишкә чолам йоқ! — деди-дә, қолиға үч нәйзини елип дәрәктә саңгилақлиқ һалда тирик турған Абшаломниң жүригигә санҗиди. □
15 Андин Йоабниң ярақ

□ **18:9 «униң беши ... кәплишип қелип, у есилип қалди»** —Ибраний тилида: «униң беши ... кәплишип қелип, у асман-зимин оттурисида есилип қалди». □ **18:14 «дәрәктә саңгилақлиқ һалда тирик турған Абшаломниң жүригигә санҗиди»** — ибраний тилида «дәрәқниң жүригидә саңгилақлиқ тирик турған Абшаломниң жүригигә санҗиди» дегән сөзләр билән ипадилиниду.

көтәргүчиси болған он ғулам Абшаломниң чөрисигә
жиғилип, уни уруп өлтүрди.
16 Андин Йоаб канай чалди; хәлиқ Исраилни
қоғлаштин янди; чүнки Йоаб қошунни чекинишкә
чақирди. 17 Улар Абшаломни орманлиқтики чоң
бир азгалға ташлап үстигә нурғун ташларни догилап
қойди. Исраиллар болса қечип һәр бири өз маканиға
кәтти. □
18 Абшалом тирик вақтида падиша вадисида өзигә
бир абидә турғузған еди. Чүнки у: Мениң намимни
қалдурдиғанға оғлум йоқ дәп, у таш абидини өз нами
билән атиған еди. Шуниң билән бу таш бүгүнгә қәдәр
«Абшаломниң ядикари» дәп атилиду.□

Давут Абшаломниң өлүмидин хәвәр тапиду

19 Задокниң оғли Ахимааз *Йоабқа*: Пәрвәрдигар сени
дүшмәнлириңдин қутқузуп сән үчүн интиқам алди,
дәп падишаға хәвәр беришкә мени дәрһал маңғузғин,
— деди.
20 Лекин Йоаб униңға: Сән бүгүн хәвәр бәрмәйсән,
бәлки башқа бир күни хәвәр берисән; падишаниң
оғли өлгини түпәйлидин, бүгүн хәвәр бәрмәйсән,
деди.
21 Шуниң билән Йоаб Кушийға: Берип падишаға
көргиниңни дәп бәргин, деди. Кушийлиқ Йоабқа
тазим қилип жүгүрүп кәтти.□

□ **18:17 «Исраиллар болса қечип һәр бири өз маканиға кәтти»** — ибраний тилида: «Исраиллар болса қечип һәр бири өз чедириға кәтти». □ **18:18 «Мениң намимни қалдурдиғанға оғлум йоқ...»** — Абшаломниң бу сөзидин қариғанда, униң үч оғли (14:27) һәммиси балдур өлгән еди. □ **18:21 «Шуниң билән Йоаб Кушийға... деди»** — «Куший»: Һәбәш, Ефиопийәлик. Ефиопийәликләрниң бүгүнгә қәдәр узунға жүгүрүштә даңқи бар.

22 Лекин Задокниң оғли Ахимааз Йоабқа йәнә:
Қандақла болмисун бу Кушийниң кәйнидин
жүгүрүшкә маңа иҗазәт бәргин, — деди. Йоаб: И
оғлум, саңа һеч қандақ сөйүнчи бәргидәк хәвәр
болмиса, немишкә жүгүрүшни халайсән? — деди.
23 У йәнә: Қандақла болмисун, мени жүгүргүзгин,
деди. Йоаб униңға: Маң, жүгүр, девиди, Ахимааз
Иордан дәриясидики түзләңлик билән жүгүрүп
Кушийгә йетишип униңдин өтүп кәтти.
24 Давут ички-ташқи дәрвазиниң оттурисида
олтиратти. Күзәтчи дәрвазиниң өгүзидин сепилниң
үстигә чиқип, бешини көтирип қаривиди, мана бир
адәмниң жүгүрүп келиватқинини көрди. □
25 Күзәтчи вақирап падишаға хәвәр бәрди. Падишаһ:
Әгәр у ялғуз болса униңда чоқум хәвәр бар, деди.
Хәвәрчи болса йеқинлишип келиватәтти. 26 Андин
күзәтчи йәнә бир адәмниң жүгүрүп кәлгинини
көрди. Күзәтчи дәрвазивәнгә: Мана йәнә бир адәм
ялғуз жүгүрүп келиватиду, — деди. Падишаһ: Буму
хәвәрчи екән, деди.
27 Күзәтчи: Авалқисиниң жүгүрүши маңа Задокниң
оғли Ахимаазниң жүгүршидәк көрүнди, — деди.
Падишаһ: У яхши адәм, хуш хәвәр йәткүзиду, — деди.
28 Ахимааз падишаға товлап: Салам! дәп
падишаға йүзини йәргә тәккүзүп тазим қилип:
Ғоҗам падишаға зиян йәткүрүшкә қоллирини
көтәргән адәмләрни мәғлубийәткә муптила қилған
Пәрвәрдигар Худалири мубарәктур! — деди.□
29 Падишаһ: Абшалом саламәтму? — дәп сориди.

□ **18:24 «Давут ички-ташқи дәрвазиниң оттурисида олтиратти»** — ибраний тилида «Давут икки дәрвазиниң оттурисида олтиратти». Пәрзимизчә «бу икки дәрваза» шәһәрниң ички вә ташқи қовуқи болса керәк. □ **18:28 «Салам!»** — (ибраний тилида «Шалом»)ниң мәнаси: «Течлиқ! Хатирҗәмлик!».

Ахимааз жавап берип: Йоаб падишаниң қули вә пеқирлирини маңдурғанда, пеқир кишиләрниң чоң қалаймиқанчилиғини көрдум, лекин немә иш болғанлиғини билмидим, — деди.
30 Падишаһ: Болди, буяқта туруп турғин, деди. У бир тәрәпкә берип турди.
31 Вә мана, Куший йетип кәлди; Куший: Ғожам падиша хуш хәвәрни аңлиғайла. Пәрвәрдигар бүгүн асийлиқ қилип қозғалған һәммисидин силини қутқузуп, улардин интиқам алди, деди.
32 Падиша Кушийға: Жигит Абшалом саламәтму? дәп сориди. Куший: Ғожам падишаниң дүшмәнлири вә силини қәстләшкә қозғалғанларниң һәммиси у жигиткә охшаш болсун! — деди.
33 Падиша толиму азаплинип, дәрвазиниң төписидики балиханиға жиғлиған пети чиқти; у маңғач: И оғлум Абшалом! И оғлум, оғлум Абшалом! Кашки, мән сениң орнуңда өлсәм болмасмиди! И Абшалом, мениң оғлум, мениң оғлум! деди.

19

1 Бириси Йоабқа: Падиша Абшалом үчүн жиғлап
матәм тутмақта, дәп хәвәр бәрди. 2 Шуниң билән
шу күндики нусрәт хәлиқ үчүн мусибәткә айланди;
чүнки хәлиқ шу күнидә: Падиша өз оғли үчүн қайғу-
һәсрәт тартиватиду, дәп аңлиди. 3 У күни хәлиқ
соқуштин қечип хижаләттә қалған адәмләрдәк,
оғриликчә шәһәргә кирди. 4 Падиша йүзини йепип:
И, оғлум Абшалом, и Абшалом, мениң оғлум, мениң
оғлум! — дәп қаттиқ аваз билән пәряд көтәрди.
5 Лекин Йоаб падишаниң өйигә кирип, униң
қешиға келип: Өз жениңни, оғуллириң билән

қизлириңниң җенини, аяллириңниң җени билән
кенизәклириңниң җенини қутқузған һәммә
хизмәткарларниң йүзини сән бүгүн хиҗаләттә
қалдурдуң! 6 Сән өзүңгә нәпрәтлинидиғанларни
сөйисән, сени сөйидиғанларға нәпрәтлинидиғандәк
қилисән! Чүнки сән бүгүн сәрдарлириңни яки
хизмәткарлириңни нәзириңдә һеч нәрсә әмәс
дегәндәк қилдиң! Чүнки бүгүн Абшалом тирик
қелип, биз һәммимиз өлгән болсақ, нәзириңдә
яхши болаттикән, дәп билип йәттим. 7 Әнди чиқип
хизмәткарлириңниң көңлигә тәсәллий бәргин;
чүнки мән Пәрвәрдигар билән қәсәм қилимәнки,
әгәр чиқмисаң, бүгүн кечә һеч адәм сениң билән
қалмайду. Бу бала яшлиғиңдин тартип бүгүнки
күнгичә үстүңгә чүшкән һәр қандақ баладин еғир
болиду, — деди.
8 Шуниң билән падиша чиқип дәрвазида олтарди,
һәммә хәлиққә: Мана, падиша дәрвазида олтириду,
дегән хәвәр йәткүзүлгәндә, уларниң һәммиси
падишаниң қешиға кәлди. Амма Исраиллар болса
һәммиси қечип, өз өйигә қайтип кәтти. □
9 Әнди Исраил қәбилисидики һәммә хәлиқ ғул-
ғула қилишип: Падиша бизни дүшмәнлиримизниң
қолидин азат қилған, бизни Филистийләрниң
қолидин қутқузған еди. Амма, у һазир Абшалом
түпәйлидин зиминдин өзини қачуруватиду.
10 Лекин биз үстимизгә падиша болушқа мәсиһ
қилған Абшалом болса җәңдә өлди. Әнди немишкә
падишани яндуруп елип келишкә гәп қилмайсиләр?

□ **19:8 «...һәммиси қечип, өз өйигә қайтип кәтти»** — ибраний тилида «... һәммиси қечип, өз чедириға қайтип кәтти». Мошу айәттики «Исраиллар» Абшаломға әгәшкән Исраилларни көрситиду, әлвәттә (уларниң көпинчиси Йәһуда вә Биняминдин башқа он қәбилидин еди).

дейишти. □
11 Давут падиша Задок билән Абиятар каһинларға
адәм әвәтип: Силәр Йәһуданиң ақсақаллириға:
Падиша мундақ дәйду: — Һәммә Исраилларниң
падишани ордисиға қайтуруп келәйли, дейишкән
тәлиплириниң һәммиси падишаниң қулиқиға
йәткән йәрдә, немишкә силәр бу ишта улардин кейин
қалисиләр? 12 Силәр мениң қериндашлирим, мениң
әт-устиханлирим туруп, немишкә падишани елип
келиштә һәммисидин кейин қалисиләр?! — дәңлар.
13 Вә шундақла йәнә Амасағиму: Падиша мундақ
дәйду: — Сән мениң әт-устиханлирим әмәсмусән?
Әгәр сени Йоабниң орнида мениң қешимда дайим
туридиған қошунниң сәрдари қилмисам, Худа мени
урсун һәм униңдин артуқ жазалисун — дәңлар, —
деди.■
14 Буниң билән у Йәһудадики адәмләрниң
көңүллирини бир адәмниң көңлидәк өзигә майил
қилди. Улар падишаға адәм маңдуруп: Сән
өзүң билән һәммә хизмәткарлириң биргә йенип
келиңлар, дәп хәвәр йәткүзди.
15 Шуниң билән падиша йенип Иордан дәриясиғичә
кәлди. Йәһудадики адәмләр падишани Иордан
дәриясидин өткүзимиз дәп, падишаниң алдиға
Гилгалға барған еди. 16 Баһуримдин чиққан
Биняминлиқ Гераниң оғли Шимәй алдирап келип,
Йәһудадики адәмләр билән чүшүп, падишаниң
алдиға чиқти.■
17 Шимәйгә Бинямин қәбилисидин миң адәм әгәшти;
улар билән Саулниң җәмәтидә хизмәткар болған

□ **19:10 «...немишкә падишани яндуруп елип келишкә гәп қилмайсиләр?»** — ибраний тилида «немишкә падишани яндуруп елип келишкә сүкүт қилисиләр?». ■ **19:13** 2Сам. 17:25 ■ **19:16** 2Сам. 16:5; 1Пад. 2:8

Зиба, униң он бәш оғли вә жигирмә хизмәткариму
униңға қошулуп кәлди; буларниң һәммиси Иордан
дәриясидин өтүп падишаниң алдиға чиқти.
18 Бир кемә падишаниң ихтиyариға қоюлуп, аилә
тавабиатлирини өткүзүш үчүн уян-буян өтүп
жүрәтти. Падиша Иордан дәриясидин өткәндә,
Гераниң оғли Шимәй келип униң алдида жиқилип
туруп □ 19 падишаға: Ғожам қуллириға қәбиһлик
санимиғайла; ғожам падиша Йерусалимдин чиққан
күндә қуллириниң қилған қәбиһлигини әслиригә
кәлтүрмигәйла; у падишаниң көңлигә кәлмисун.
20 Чүнки қуллири өзиниң гуна қилғинимни убдан
билиду; шуңа мана, мән Йүсүпниң җәмәтидин
һәммидин авал бүгүн ғожам падишани қарши
елишқа чиқтиммән, — деди.
21 Зәруияниң оғли Абишай буни аңлап: Шимәй
Пәрвәрдигарниң мәсиһ қилғинини қарғиған турса,
өлүмгә мәһкүм қилиниш лазим болмамду? — деди.
22 Лекин Давут: И Зәруияниң оғуллири, силәрниң
мениң билән немә кариңлар? Бүгүн силәр маңа
қарши чиқмақчимусиләр? Бүгүнки күндә Исраилда
адәмләр өлүмгә мәһкүм қилиниши керәкму? Бүгүн
Исраилға падиша екәнлигимни билмәймәнму? —
деди.□
23 Андин падиша Шимәйгә: Сән өлмәйсән, — деди.
Падиша униңға қәсәм қилди.
24 Әнди Саулниң нәвриси Мәфибошәт падишани
қарши алғили кәлди. Падиша кәткән күндин тартип

□ **19:18 «Бир кемә падишаниң ихтияриға қоюлуп, аилә тавабиатлирини ... өтүп жүрәтти»** — бәзиләр: «Улар өзлирини падишаниң ихтияриға қоюп, дәрия кечигидә аилә тавабиатлирини ... өтүп жүрәтти» дәп тәрҗимә қилиду. □ **19:22 «...силәр маңа қарши чиқмақчимусиләр?»** — ибраний тилида: «силәр маңа шәйтан болмақчимусиләр?»

сақ-саламәт қайтип кәлгән күнгичә, у я путлириниң
тирниқини алмиған я сақилини ясимиған вә яки
кийимлирини жуймиған еди. 25 У падишани қарши
алғили Йерусалимдин кәлгәндә, падиша униңдин: И
Мәфибошәт, немишкә мениң билән бармидиң? — дәп
сориди.□
26 У: И, ғоҗам падиша, қуллири ақсақ болғачқа,
ешигимни тоқуп, минип падиша билән биллә барай,
дедим. Амма хизмәткарим мени алдап қоюпту;
27 у йәнә ғоҗам падишасиң алдида қуллириниң
ғәйвитини қилди. Лекин ғоҗам падиша Худаниң
бир пәриштисидәктур; шуниң үчүн силигә немә
лайиқ көрүнсә, шуни қилғайла. ■ 28 Чүнки атамниң
җәмәтиниң һәммиси ғоҗам падишаниң алдида
өлгән адәмләрдәк еди; лекин сили өз қуллирини
өзлири билән һәмдәстихан болғанлар арисида
қойдила; мениң падишаниң алдида пәряд қилғили
немә һәққим бар? — деди.□
29 Падиша униңға: Немишкә ишлириң тоғрисида
сөзливерисән? Мениң һөкүмүм, сән билән Зиба
йәрләрни бөлүшивелиңлар, — деди.
30 Мәфибошәт падишаға: Ғоҗам падиша аман-есән
өз өйигә кәлгәндин кейин, Зиба һәммисини алсиму
разимән! — деди.
31 Гилеадлиқ Барзиллайму Рогелимдин чүшүп
падишани Иордан дәриясидин өткүзүп қоюшқа
келип, падиша билән биллә Иордан дәриясидин
өтти. 32 Әнди Барзиллай хелә яшанған бир адәм
болуп, сәксән яшқа киргән еди. Падиша Маһанаимда

□ **19:25 «У ... Йерусалимдин кәлгәндә...»** — яки, «у ... Йерусалимға кәлгәндә...». ■ **19:27** 2Сам. 16:3 □ **19:28 «...атамниң җәмәтиниң һәммиси ғоҗам падишаниң алдида өлгән адәмләрдәк еди»** — мәнаси бәлким, «биз һәммимиз әслидә сениң алдиңда өлүмгә мәһкүм қилинишқа лайиқ едуқ».

турған вақитта, уни қамдиған дәл мошу адәм еди;
чүнки у хелә катта бир киши еди. ■ 33 Падиша
Барзиллайға: Мениң билән барғин, мән сәндин
Йерусалимда өзүмниңкидә хәвәр алимән, деди.
34 Лекин Барзиллай падишаға: Мениң бир нәччә
күнлүк өмрүм қалғанду, падиша билән биргә
Йерусалимға барамдим? □ 35 Қуллири сәксән яшқа
кирдим. Яхши-яманни йәнә пәриқ етәләйманму?
Йәп-ичкинимниң тәмини теталамдим? Жигит
нәғмичиләр билән қиз нәғмичиләрниң авазини
аңлаламдим? Немишкә қуллири ғоҗам падишаға
йәнә жүк болимән? 36 Қуллири пәқәт падишани
Иордан дәриясидин өткүзүп андин азрақ узитип
қояй дегән; падиша буниң үчүн немишкә маңа шунчә
шапаәт көрситидила? 37 Қуллириниң өлгәндә өз
шәһиримдә, атам билән анамниң қәбриниң йенида
йетишим үчүн қайтип кетишигә иҗазәт бәргәйла.
Әнди мана, бу йәрдә өз қуллири Кимһам бар әмәсму?
У ғоҗам падиша билән өтүп барсун, униңға өзлиригә
немә лайиқ көрүнсә шуни қилғайла, — деди.
38 Падишаһ: Кимһам мениң билән өтүп барсун; саңа
немә лайиқ көрүнсә униңға шуни қилай, шундақла
сән мәндин һәр немә сорисаң, саңа қилимән, — деди.
39 Андин хәлиқниң һәммиси Иордан дәриясидин
өтти, падишаму өтти. Андин падиша Барзиллайни
сөйүп униңға бәхит тилиди; Барзиллай өз жутиға
йенип кәтти.
40 Падиша Гилгалға чиқти, Кимһам униң билән
барди. Йәһудадики барлиқ адәмләр билән
Исраилниң хәлқиниң йерими падишани дәриядин

■ **19:32** 2Сам. 17:27-29; 1Пад. 2:7 □ **19:34** **«Мениң бир нәччә күнлүк өмрим қалғанду?»** — ибраний тилида «Мениң өмрүмдики жилларниң күнлири қанчиду?» дегән сөзләр билән ипадилиниду.

өткүзүп узитип қойған еди.
41 Андин мана,
Исраилниң барлиқ адәмлири падишаниң қешиға келип: Немишкә қериндашлиримиз Йәһуданиң адәмлири оғрилиқчә падишани вә падишаниң аилә-тавабиатлирини, шундақла Давутқа әгәшкән һәммә адәмләрни Иордан дәриясидин өткүзүшкә муйәссәр болиду? — деди.
42 Йәһуданиң һәммә адәмлири Исраилниң адәмлиригә җавап берип: Чүнки падиша билән бизниң туққанчилиғимиз бар, немишкә бу иш үчүн биздин хапа болисиләр? Биз падишаниңкидин бир немини йидуқму, яки у бизгә бир инъам бәрдиму? — деди.
43 Исраилниң адәмлири Йәһуданиң адәмлиригә җавап берип: Қәбилә бойичә алғанда, падишаниң *он икки* үлүштин они бизгә тәвәдур, силәргә нисбәтән бизниң Давут билән техиму чоңрақ бурадәрчилигимиз бар. Немишкә бизни көзгә илмайсиләр? Падишасимизни яндуруп елип келишкә авал тәшәббус қилғанлар биз әмәсмидуқ? — деди. Амма Йәһуданиң адәмлириниң сөзлири Исраилниң адәмлириниң сөзлиридин техиму қаттиқ еди.□

20

Шебаниң көтәргән исяни

□ **19:43 «падишаниң он икки үлүштин они бизгә тәвәдур»** — дегән ибарә бәлким Исраилниң он қәбилә екәнлигини, Йәһуданиң Бинияминни қошқанда пәқәт икки қәбилә екәнлигини көрситиду.

1 Вә шундақ болдики, шу йәрдә Бинямин
қәбилисидин, Бикриниң оғли Шеба исимлиқ бир
иплас бар еди. У канай челип: —
Бизниң Давутта һеч қандақ ортақ несивимиз йоқ;
Йәссәниң оғлидин һеч қандақ мирасимиз йоқ!
И Исраил, һәр бирлириңлар өз өйүңләргә йенип
кетиңлар, — деди.□
2 Шуниң билән Исраилниң һәммә адәмлири
Давуттин йенип Бикриниң оғли Шебаға әгәшти.
Лекин Йәһуданиң адәмлири Иордан дәриясидин
тартип Йерусалимғичә өз падишасиға чиң бағлинип,
униңға әгәшти. 3 Давут Йерусалимға келип ордисиға
кирди. Падиша ордиға қарашқа қоюп кәткән әшу он
кенизәкни бир өйгә қамап қойди. У уларни бақти,
лекин уларға йеқинчилиқ қилмиди. Шуниң билән
улар у йәрдә тул аяллардәк өлгичә қамалған пети
турди.
4 Андин падиша Амасаға: Үч күн ичидә Йәһуданиң
адәмлирини чақирип, жиғип кәлгин; өзүңму бу
йәрдә һазир болғин, деди.
5 Шуниң билән Амаса Йәһуданиң адәмлирини
чақирип жиққили барди. Лекин униң ундақ
қилиши падиша бекиткән вақиттин кейин қалди,
6 у вақитта Давут Абишайға: Әнди Бикриниң
оғли Шеба бизгә чүшүридиған апәт Абшаломниң
чүшүргинидин техиму яман болиду. Әнди ғожаңниң
хизмәткарлирини елип уларни қоғлап барғин.
Болмиса, у мустәһкәм шәһәрләрни егиливелип,
биздин өзини қачуруши мүмкин, — деди.

□ **20:1** **«Бикриниң оғли Шеба исимлиқ бир иплас»** — «бир иплас» ибраний тилида «Шәйтан (Белиал)ниң бир оғли». **«һәр бирлириңлар өз өйүңләргә йенип кетиңлар»** — ибраний тилида: «һәр бирлириңлар өз чедириға йенип кетиңлар».

7 Шуниң билән Йоабниң адәмлири вә Кәрәтийләр,
Пәләтийләр, шундақла барлиқ палванлар униңға
әгишип чиқти; улар Йерусалимдин чиқип, Бикриниң
оғли Шебани қоғлиғили барди. 8 Улар Гибеондики
қорам ташқа йеқин кәлгәндә Амаса уларниң алдиға
чиқти. Йоаб үстибешиға җәң либасини кийип,
белигә ғилаплиқ бир қиличини асқан кәмәр бағлиған
еди. У алдиға меңивиди, қилич ғилаптин чүшүп
кәтти.
9 Йоаб Амасадин: Течлиқму, иним? — дәп сориди.
Йоаб Амасани сөймәкчи болғандәк оң қоли билән
уни сақилидин тутти. 10 Амаса Йоабниң йәнә бир
қолида қилич барлиғиға диққәт қилмиди. Йоаб униң
қосиғиға шундақ тиқтики, үчәйлири чиқип йәргә
чүшти. Иккинчи қетим селишниң һаҗити қалмиған
еди; чүнки у өлди. Андин Йоаб билән иниси Абишай
Бикриниң оғли Шебани қоғлиғили кәтти.■
11 Йоабниң ғуламлиридин бири Амасаниң йенида
туруп: Ким Йоаб тәрәптә туруп Давутни қоллиса,
Йоабқа әгәшсун, дәйтти.
12 Амма Амаса өз қенида жумилинип, йолниң
оттурсида ятатти; уни көргән хәлиқниң һәр бири
тохтайтти. У киши һәммә хәлиқниң тохтиғинини
көрүп, Амасаниң җәситини йолдин етизлиққа
тартип қойди һәм бир кийимни униң үстигә
ташлиди. 13 Җәсәт йолдин йөткәлгәндин кейин
хәлиқниң һәммиси Бикриниң оғли Шебани
қоғлиғили Йоабқа әгәшти.
14 Шеба болса Бәйт-Маакаһдики Абәлгичә вә
Берийликләрниң жутиниң һәммә йәрлирини
кезип Исраилниң һәммә қәбилилиридин өтти.
Берийликләрму җәм болуп униңға әгишип барди.

■ **20:10** 1Пад. 2:5

□ 15 Шуниң билән Йоаб вә адәмлири келип,
Бәйт-Маакаһдики Абәлдә уни муһасиригә алди.
Улар шәһәрниң чөрисидики сепилниң удулида
бир истиһкам салди; Йоабқа әгәшкәнләрниң
һәммиси келип, сепилни өрүшкә базғанлаватқанда,
16 Данишмән бир хотун шәһәрдин товлап: Қулақ
селиңлар! Қулақ селиңлар! Йоабни бу йәргә
чақирип келиңлар, мениң униң билән сөзләшмәкчи
болғинимни униңға ейтиңлар, — деди.
17 У йеқин кәлгәндә хотун униңдин: Сили Йоабму?
— дәп сориди. У: Шундақ, мән шу, деди. Хотун
униңға: Дедәклириниң сөзини аңлиғайла, деди. У:
Аңлаватимән, деди.
18 Хотун: Кониларда Абәлдә мәслиһәт тапқин,
андин мәсилиләр һәл қилиниду, дегән гәп бар;
19 Исраилниң тинич вә мөмин бәндилиридин
бириმән; сили һазир Исраилдики ана кәби чоң
бир шәһәрни харап қиливатидила; немишкә
Пәрвәрдигарниң мирасини йоқатмақчи болила?
— деди.□
20 Йоаб җавап берип: Ундақ иш мәндин нери болсун!
Мәндин нери болсун! Мениң һеч немини жутувалғум
яки йоқатқум йоқтур; 21 иш ундақ әмәс, бәлки
Әфраимдики едирлиқтин Бикриниң оғли Шеба дегән
бир адәм Давут падишаға қарши қолини көтирипту.
Пәқәт уни тапшурсаңлар, андин шәһәрдин кетимән,
деди. Хотун Йоабқа: Мана униң беши сепилдин
силигә ташлиниду, — деди.

□ **20:14 «Берийликләрму җәм болуп...»** — яки «У йәрдики кишиләрму җәм болуп...». □ **20:19 «сили һазир Исраилдики ана кәби чоң бир шәһәрни харап қиливатидила»** — «ана кәби чоң бир шәһәр» дегәнниң мәнаси бәлким, башқа шәһәрләр Абәлгә беқиниду. Башқа бир хил тәрҗимиси «бир шәһәр вә Исраилдики бир ана болғучини харап қиливатидила».

22 Андин хотун өз даналиғи билән һәммә хәлиққә
мәслиһәт салди; улар Бикриниң оғли Шебаниң
бешини кесип, Йоабқа ташлап бәрди. Йоаб канай
чалди, униң адәмлири шуни аңлап, шәһәрдин кетип,
һәр бири өз өйигә қайтти. Йоаб Йерусалимға
падишаниң қешиға барди.□
23 Әнди Йоаб пүткүл Исраилниң қошунининң сәрдари
еди; Йәһояданиң оғли Беная болса Кәрәтийләр билән
Пәләтийләрниң үстигә сәрдар болди. 24 Адонирам
баж-алванға баш болди, Аһилудниң оғли Йәһошафат
болса диван беги болди; 25 Шева катип, Задок билән
Абиятар каһин еди; 26 Яирлиқ Ира болса Давутқа хас
каһин болди.□

21

Гибеонлуқлар қисас сорайду

1 Амма Давутниң күнлиридә уда үч жил ачарчилиқ
болди. Давут униң тоғрилиқ Пәрвәрдигардин
сориди. Пәрвәрдигар униңға: Ачарчилиқ Саул вә
униң қанхор жәмәтидикиләр сәвәвидин, йәни униң
Гибеонлуқларни қирғин қилғинидин болди, деди. □
2 Падиша Гибеонлуқларни чақирип, улар билән
сөзләшти (Гибеонлуқлар Исраиллардин әмәс еди,
бәлки Аморийларниң бир қалдиси еди. Исраил

□ **20:22 «шуни аңлап... һәр бири өз өйигә қайтти»** — ибраний тилида: «шуни аңлап... һәр бири өз чедириға қайтти». □ **20:26 «Яирлиқ Ира болса Давутқа хас каһин болди»** — яки «Яирлиқ Ира болса Давутниң баш вәзири болди». □ **21:1 «Амма Давутниң күнлиридә уда үч жил ачарчилиқ болди...»** — 21-24-баплар бәлким тарихқа қошулған қошумчә сөз болуп, «Самуил (2)»дики жиллар арилиғида йүз бәргән башқа муһим ишларни тәсвирләйду.

әслидә улар билән әһдә қилип қәсәм ичкән
еди; лекин Саул Исраил вә Йәһудаларға болған
қизғинлиғи билән уларни өлтүрүшкә интилгән
еди).□ ■
3 Давут Гибеонлуқларға: Силәргә немә қилип берәй?
Мән қандақ қилип бу гунани кафарәт қилип япсам,
андин силәр Пәрвәрдигарниң мирасиға бәхит-
бәрикәт тиләләйсиләр? — деди.□
4 Гибеонлуқлар униңға: Бизниң Саул вә униң
җәмәтидикиләрдин алтун-күмүч сораш һәққимиз
йоқ, вә бизниң сәвәвимиздин Исраилдин бир
адәмниму өлүмгә мәһкүм қилдуруш һәққимиз йоқ,
деди. Давут: Силәр немә десәңлар, мән шундақ
қилай, деди.
5 Улар падишаға: Бурун бизни йоқатмақчи
болған, бизни Исраилниң барлиқ пасиллири ичидә
турғидәк йери қалмисун дәп, бизни һалак қилишқа
қәстлигән һелиқи кишиниң, 6 һазир униң әркәк
нәслидин йәттиси бизгә тапшуруп берилсун, биз
Пәрвәрдигарниң таллиғини болған Саулниң Гибеаһ
шәһиридә, Пәрвәрдигарниң алдида уларни өлтүрүп,
есип қояйли, деди. Падишаһ: — Мән силәргә чоқум
тапшуруп беримән, деди.
7 Лекин Давут билән Саулниң оғли Йонатанниң
Пәрвәрдигар алдида ичишкән қәсими вәҗидин
падиша Саулниң нәвриси, Йонатанниң оғли
Мәфибошәтни айиди.■
8 Падиша Аяһниң қизи Ризпаһниң Саулға туғуп

□ **21:2 «Исраил әслидә улар билән әһдә қилип қәсәм ичкән еди»** —Бу иш «Йәшуа» 9-бапта хатириләнгән. ■ **21:2** Йә. 9:19
□ **21:3 «... Андин силәр Пәрвәрдигарниң мирасиға бәхит-бәрикәт тиләләйсиләр»** — демәк, уларниң Исраилға болған бу адивити түгәйду. ■ **21:7** 1Сам. 18:3; 20:15, 42; 23:18

бәргән икки оғли Армони вә Мәфибошәтни вә
Саулниң қизи Миқал Мәһолатлиқ Барзиллайниң
оғли Адриәл үчүн беқивалған бәш оғулни тутуп, □
9 Гибеонлуқларниң қолиға тапшурди. Булар уларни
дөңдә Пәрвәрдигарниң алдида есип қойди. Бу
йәттәйлән бир күндә өлтүрүлди; улар өлтүрүлгәндә
арпа ормиси алдидики күнләр еди.
10 Андин Аяһниң қизи Ризпаһ бөз рәхтни елип, қорам
үстигә йейип салди. У орма башланғандин тартип
асмандин ямғур чүшкән вақитқичә, у йәрдә олтирип
күндүзи қушларниң җәсәтләрниң үстигә қонушиға,
кечиси житқучларниң уларни дәссәп чәйлишигә йол
қоймиди.
11 Бириси Саулниң кенизиги, Аяһниң қизи
Ризпаһниң қилғанлирини Давутқа ейтти.
12 Шуниң билән Давут Ябәш-Гилеадтикиләрниң
қешиға берип, у йәрдин Саулниң вә униң оғли
Йонатанниң сүйәклирини елип кәлди (Филистийләр
Гилбоада Саулни өлтүргән күнидә уларниң
җәсәтлирини Бәйт-Шандики мәйданда есип қойған
еди; Ябәш-Гилеадтикиләр әслидә буларни шу йәрдин
оғриликчә елип кәткән еди). ■ 13 Давут Саул билән
униң оғли Йонатанниң сүйәклирини шу йәрдин
елип кәлди; улар есип өлтүрүлгән йәттәйләнниң
сүйәклириниму жиғип қойди, 14 андин шуларни
Саул билән оғли Йонатанниң сүйәклири билән
Бинямин зиминидики Зелада, атиси кишниң
қәбридә дәпнә қилди. Улар падиша әмир қилғандәк

□ **21:8 «Саулниң қизи Миқал Мәһолатлиқ Барзиллайниң оғли Адриәл үчүн беқивалған бәш оғул...»** — Миқал бәлким һәдиси Мәрабниң бу бәш оғлини беқивалған (6:23ни, «1Сам.» 18:19ни көрүң). Бәзи кона көчүрмиләрдә «Мәрабниң Мәһолатлиқ Барзиллайниң оғли Адриәл үчүн туғуп бәргән бәш оғлини» дейилиду.
■ **21:12** 1Сам. 31:10-13

қилди. Андин Худа *хәлиқниң* зимин тоғрилиқ дуалирини ижабәт қилди.□

Филистийлә билән қайта җәң қилиш
1Тар. 20:4-8

15 Филистийләр билән Исраилниң оттурсида йәнә
җәң болди, Давут өз адәмлири билән чүшүп,
Филистийләр билән соқушти. Амма Давут толиму
чарчап кәтти; 16 Рафаһниң әвлатлиридин болған
Ишби-Биноб Давутни өлтүрмәкчи еди; униң мис
нәйзисиниң еғирлиғи үч йүз шәкәл еди; униңға йәнә
йеңи савут бағлақлиқ еди. □ 17 Лекин Зәруияниң
оғли Абишай униңға ярдәмгә келип Филистийни
қиличлап өлтүрди. Шу күни Давутниң адәмлири
униңға қәсәм қилип: Сән йәнә биз билән җәңгә
чиқмиғин! Болмиса Исраилниң чириғи өчүп қалиду,
— деди.■
18 Бу иштин кейин шундақ болдики, Гобта
Филистийләр билән йәнә җәң болди; у вақитта
Һушатлиқ Сиббикай Рафаһниң әвладидин болған
Сафни өлтүрди. ■
19 Гобта йәнә бир қетим Филистийләр билән җәң
болди; у чағда Бәйт-Ләһәмлик Яирниң оғли Әл-

□ **21:14 «Андин Худа хәлиқниң зимин тоғрилиқ дуалирини ижабәт қилди»** — «зимин тоғрилиқ дуалири» — демәк, қәһәтчиликниң түгитилиши үчүн. □ **21:16 «Рафаһниң әвлатлиридин болған Ишби-Биноб»** — «Рафаһниң әвлатлири» һәммиси дегидәк йоған адәмләр еди (18, 20, 22ни көрүң). **«униң мис нәйзисиниң еғирлиғи»** — яки «униң нәйзиниң мис бешиниң еғирлиғи». **«300 шәкәл»** — бәлким 3.5 килограм еди. **«униңға йәнә йеңи савут бағлақлиқ еди»** — яки, «униңға йәнә йеңи бир қурали бар еди». ■ **21:17** Пәнд. 13:9 ■ **21:18** 1Тар. 20:4

Һанан Гатлиқ Голиятниң инисини өлтүрди. Униң
нәйзисиниң сепи бапкарниң хадисидәк еди.□
20 Йәнә бир җәң Гатта болди; у йәрдә егиз бойлуқ
бир адәм бар еди, қоллириниң алтидин бармақлири,
путлириниң алтидин бармақлири болуп җәмий
жигирмә төрт бармиғи бар еди. У һәм Рафаһниң
әвлади еди. 21 У Исраилларниң алдида туруп уларни
мазақ қилди; лекин Давутниң акиси Шимияниң оғли
Йонатан уни өлтүрди.
22 Бу төрт киши Гатлиқ Рафаһниң әвлади
болуп, һәммиси Давутниң қолида яки униң
хизмәткарлириниң қолида өлтүрүлди.

22

Давутниң мәдһийә күйи
Зәб. 17

1 Пәрвәрдигар уни барлиқ дүшмәнлиридин һәм
Саул падишаниң қолидин қутқузған күни, у
Пәрвәрдигарға бу күйни ейтти: —□

2 У мундақ деди: — Пәрвәрдигар мениң хада теғим,
мениң қорғиним, мениң ниҗаткаримдур!
3 Худа мениң қорам тешимдур, мән Униңға
тайинимән —
У мениң қалқиним, мениң қутқузғучи мүңгүзүм,
Мениң егиз мунарим вә башпанаһим, мениң
қутқузғучимдур;

□ **21:19 «Бәйт-Ләһәмлик Яир»** — бәзи кона көчүрүлмиләрдә «Яир» «Яир-Оригим» дәп атилиду. **«Голиятниң иниси»** — бәзи кона көчүрмиләрдә пәқәт «Голият» дейилиду. □ **22:1 «...у Пәрвәрдигарға бу күйни ейтти»** — Зәбур 17-күй вә униң изаһатлири билән селиштуруң.

Сән мени зораванлардин қутқузисән!□ ■
4 Мәдһийиләргә лайиқ Пәрвәрдигарға мән нида қилимән,
Шундақ қилип, мән дүшмәнлиримдин қутқузулимән;
5 Чүнки өлүмниң асарәтлири мени қоршивалди,
Ихлассизларниң ямрап кетиши мени қорқитиватти;□
6 Тәһтисараниң танилири мени чирмивалди,
Өлүм сиртмақлири алдимға кәлди.
7 Қийналғинимда мән Пәрвәрдигарға нида қилдим,
Худайимға пәряд көтәрдим;
У ибадәтханисидин авазимни аңлиди,
Мениң пәрядим Униң қулиқиға кирди.
8 Андин йәр-зимин тәврәп силкинип кәтти,
Асманларниң һуллири дәһшәтлик тәврәнди, силкинип кәтти;
Чүнки У ғәзәпләнди.
9 Униң димиғидин ис өрләп туратти,
Ағзидин чиққан от һәммисини жутуватти;
Униңдин көмүр чоғлири чиқти;
10 У асманларни еңиштүрүп егип чүшти,
Пути астида тум қараңғулуқ еди.
11 У бир керуб үстидә пәрваз қилди,
У шамалниң қанатлирида көрүнди.
12 У қараңғулуқни, шундақла жиғилған суларни,
Асманларниң қоюқ булутлирини,
Өз әтрапида чедири қилди.
13 Униң алдида турған йоруқлуқтин,

□ **22:3 «...мениң қутқузғучи мүңгүзүм»** — ибраний тилида «....нижатимниң мүңгүзи». **«Сән мени зораванлардин қутқузисән!»** — ибраний тилида «Сән мени зораванлиқтин қутқузисән». ■ **22:3** Ибр. 2:13 □ **22:5 «Ихлассизларниң ямрап кетиши мени қорқитиватти»** — ибраний тилида «Ихлассизларниң қиян-ташқинлири мени қорқитиватти».

Отлуқ чоғлар чиқип өтти;
14 Пәрвәрдигар асманда гүлдүрлиди;
Һәммидин алий Болғучи авазини яңратти;
15 Бәрһәқ, У оқлирини етип, *дүшмәнлиримни* тарқитивәтти;
Чақмақларни чақтуруп, уларни қийқас-сүрәнгә салди;□
16 Шуниң билән деңизниң тәкти көрүнүп қалди,
Аләмниң һуллири ашкариланди,
Пәрвәрдигарниң тәнбиһи билән,
Димиғиниң нәпәсиниң зәрбиси билән.
17 У жуқуридин қолини узитип, мени тутти;
Мени улуқ сулардин тартип алди.
18 У мени күчлүк дүшминимдин,
Маңа өчмәнләрдин қутқузди;
Чүнки улар мәндин күчлүк еди.
19 Күлпәткә учриған күнүмдә, улар маңа қарши һуҗумға өтти;
Бирақ Пәрвәрдигар мениң таянчим еди.
20 У мени кәңри-азатә бир җайға елип чиқарди;
У мени қутқузди, чүнки У мәндин хурсән болди.
21 Пәрвәрдигар һәққанийлиғимға қарап маңа илтипат көрсәтти;
Қолумниң һалаллиғини У маңа қайтурди;
22 Чүнки Пәрвәрдигарниң йоллирини тутуп кәлдим;
Рәзиллик қилип Худайимдин айрилип кәтмидим;
23 Чүнки униң барлиқ һөкүмлири алдимдидур;
Мән Униң бәлгүлимилиридин чәтнәп кәтмидим;
24 Мән Униң билән ғубарсиз жүрдум,
Өзүмни гунадин нери қилдим.
25 Вә Пәрвәрдигар һәққанийлиғимға қарап,

□ **22:15 «бәрһәқ, у ... дүшмәнлиримни тарқитивәтти»** — ибраний тилида «бәрһәқ, У ... уларни тарқитивәтти». 18-айәтни көрүң.

Көз алдида болған һалаллиғим бойичә
қилғанлиримни қайтурди.
26 Вападар-меһриванларға Өзүңни вападар-меһриван
көрситисән;
Ғубарсизларға Өзүңни ғубарсиз көрситисән;
27 Сап дилликларға Өзүңни сап диллиқ көрситисән;
Тәтүрләргә Өзүңни тәтүр көрситисән;
28 Чүнки Сән ажиз мөмин хәлиқни қутқузисән;
Бирақ көзлириңни тәкәббур үстигә тикип,
Уларни шәрмәндә қилисән;
29 Чүнки Сән Пәрвәрдигар мениң чирақимдурсән;
Пәрвәрдигар мени басқан қараңғулуқни
нурландуриду;■
30 Чүнки Сән арқилиқ дүшмән қошуни арисидин
жүгүрүп өттүм;
Сән Худайим арқилиқ мән сепилдин атлап өттүм.□
31 Тәңрим — Униң йоли мукәммәлдур;
Пәрвәрдигарниң сөзи синап испатланғандур;
У Өзигә таянғанларниң һәммисигә қалқандур.■
32 Чүнки Пәрвәрдигардин башқа йәнә ким илаһтур?
Бизниң Худайимиздин башқа ким қорам таштур?■
33 Тәңри мениң мустәһкәм қорғинимдур;
У йолумни мукәммәл, түп-түз қилиду;
34 У мениң путлиримни кейикниңкидәк қилиду;
У мени жуқури жайлиримға турғузиду;
35 Қоллиримни уруш қилишқа үгитиду,
Шуңлашқа биләклирим мис каманни керәләйду;
36 Сән маңа нижатиңдики қалқанни бәрдиң,
Сениң мулайим кәмтәрлигиң мени улуқ қилди.

■ **22:29** Пәнд. 13:9 □ **22:30** **«дүшмән қошуни арисидин жүгүрүп өттүм»** — «жүгүрүп өттүм» дегән мошу сөзләр «бөсүп өттүм» дегән мәнини өз ичигә алиду. ■ **22:31** Қан. 32:4; Дан. 4:34; Зәб. 11:7; 118:140; Пәнд. 30:5; Вәһ. 15:3 ■ **22:32** Қан. 32:39; 1Сам. 2:2; Зәб. 85:8; Йәш. 45:5

37 Сән қәдәмлирим астидики җайни кәң қилдиң,
Мениң путлирим тейилип кәтмиди.
38 Мән дүшмәнлиримни қоғлап йоқаттим,
Улар һалак болмиғичә һеч янмидим.
39 Қайта туралмиғидәк қилип,
Уларни һалак қилип янҗидим,
Улар путлирим астида жиқилди.
40 Сән җәң қилишқа күч билән белимни бағлидиң;
Сән маңа һуҗум қилғанларни путум астида егилдүрдүң;
41 Дүшмәнлиримни маңа арқини қилип қачқуздуң,
Шуниң билән мән маңа өчмәнләрни йоқаттим.
42 Улар тәлмүрди, бирақ қутқузидиған һеч ким йоқ еди;
Һәтта Пәрвәрдигарға қаривиди, Уму уларға җавап бәрмиди.
43 Мән уларни соқуп йәрдики топидәк қиливәттим;
Кочидики патқақтәк мән уларни чәйливәттим;
Уларниң үстидин петиқдивәттим.
44 Сән мени хәлқимниң низалиридин қутқузғансән;
Сән мени әлләрниң беши болушқа сақлидиң;
Маңа ят болған бир хәлиқ хизмитимдә болмақта.
45 Ят әлдикиләр маңа зәиплишип тәслим болиду;
Аңлиши биләнла улар маңа итаәт қилиду;
46 Ят әлдикиләр чүшкүнлишип кетиду;
Улар өз истиһкамлиридин титригән һалда чиқип келиду;
47 Пәрвәрдигар һаяттур!
Мениң Қорам Тешим мубарәкләнсун;
Ниҗатим болған қорам таш Худа алийдур, дәп мәдһийиләнсун!
48 У, йәни мән үчүн толуқ қисас алғучи Тәңри,
Хәлиқләрни маңа бойсундурғучидур;
49 У мени дүшмәнлирим арисидин чиқарған;

Бәрһәқ, Сән мени маңа һуҗум қилғанлардин жуқури көтәрдиң;
Зораван адәмдин Сән мени қутулдурдуң.
50 Мошу сәвәплик мән әлләр арисида саңа тәшәккүр ейтимән, и Пәрвәрдигар;
Намиңни улуқлап күйләрни ейтимән;■
51 У болса Өзи тиклигән падишаға зор қутқузушларни беғишлайду;
Өзи мәсиһ қилғиниға,
Йәни Давутқа һәм униң нәслигә мәңгүгә өзгәрмәс муһәббәтни көрситиду.

23

Давутниң ахирқи сөзлири

1 Төвәндикиләр Давутниң ахирқи сөзлиридур: —
Йәссәниң оғли Давутниң бешарити,
Жуқири мәртивигә көтирилгән,
Яқупниң Худаси тәрәпидин мәсиһләнгән,
Исраилниң сөйүмлүк күйчисиниң бешарәт сөзлири мана: —
2 Пәрвәрдигарниң Роһи мән арқилиқ сөз қилди,
Униң сөзлири тилимдидур.
3 Исраилниң Худаси сөз қилди,
Исраилниң Қорам Теши маңа шундақ деди: —
Кимки адәмләрниң арисида адаләт билән сәлтәнәт қилса,
Кимки Худадин қорқуш билән сәлтәнәт қилса,
4 У қуяш чиққандики таң нуридәк,
Булутсиз сәһәрдәк болиду,
Ямғурдин кейин асман сүзүк болуши билән,

■ **22:50** Рим. 15:9

Юмран майсилар тупрақтин чиқиду, мана у шундақ болиду.□
5 Бәрһәқ, мениң өйүм Тәңри алдида шундақ әмәсму?
Чүнки У мән билән мәңгүлүк әһдә түзди,
Бу әһдә һәммә ишларда мупәссәл һәм мустәһкәмдур;
Чүнки мениң барлиқ нижатлиқ ишлиримни,
Һәммә интизарлиғимни,
У бәрқ урғузмамду?□
6 Лекин ипласларниң һәммиси тикәнләрдәк,
Һеч ким қолида туталмиғачқа, чөриветилиду.□
7 Уларға қол узатқучи өзини төмүр қурал вә нәйзә сепи билән қуралландурмиса болмайду;
Улар һаман турған йеридә отта көйдүрүветилиду!

Давутниң палванлири
1Тар. 11:10-47

8 Давутниң палванлириниң исимлири төвәндикидәк хатириләнгәндур: —
Тахкимонлуқ Йошәб-Башсәбәт сәрдарларниң беши еди. У бир қетимлиқ җәңдә нәйзә ойнитип, сәккиз йүз адәмни өлтүргән еди.□

□ **23:4 «У қуяш чиққандики таң нуридәк,...»** — яки «қуяш чиққандәк, таң нуридәк,...». □ **23:5 «Бәрһәқ, мениң өйүм Тәңри алдида шундақ әмәсму? Чүнки У мән билән... әһдә бәрди»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Мениң өйүм Тәңри алдида шундақ болмисиму, лекин У мән билән... әһдә бәрди». □ **23:6 «ипласларниң һәммиси»** — ибраний тилида: «Белиал (Шәйтан)ниң оғуллириниң һәммиси». □ **23:8 «У бир қетимлиқ җәңдә нәйзә ойнитип, сәккиз йүз адәмни өлтүргән еди»** — кона көчүрүлмиләрниң көпинчисидә: «Униң башқа исми «Әзнилиқ Адино»; чүнки у бир қетимдила сәккиз йүз адәмни өлтүргән еди» дейилиду. Биз мошу йәрдә грек тилидики («LXX») тәрҗимисигә әгишимиз («1Тар.» 11:11ни көрүң).

9 Кейинкиси Ахохий Додониң оғли Әлиазар еди;
Филистийләр жиғилип җәң қилмақчи болди; шу
вақитта Давут вә униңға һәмраһ болуп чиққан
үч палван уларни җәңгә чақирди; Әлиазар шу
үчтин бири еди. Лекин Исраиллар чекинди; □
10 у қозғилип, таки белиги телип, қоли қиличқа
чаплишип қалғичә Филистийләрни қирди. У күни
Пәрвәрдигар Исраилларни чоң нусрәткә ериштүрди.
Хәлиқ униң кешиға қайтқанда пәқәт олҗа жиғиш
ишила қалған еди.
11 Вә униңдин кейинкиси Һарарлиқ Агийниң оғли
Шаммаһ еди. Бир күни Филистийләр қошун болуп
жиғилған еди; йеқин әтрапта қоюқ өскән бир
қизил машлиқ бар еди. Кишиләр Филистиләрниң
алдидин қачқан еди, □ 12 Шаммаһ болса қизил
машлиқ оттурисида мәзмут туруп, уни қоғдап
Филистийләрни қирди; шуниң билән Пәрвәрдигар
Исраилларға ғайәт зор нусрәт ата қилди.
13 Орма вақтида оттуз йолбашчи ичидин йәнә
үчи Адулламниң ғариға чүшүп, Давутниң йениға
кәлди. Филистийләрниң қошуни Рәфайим вадисиға
баргаһ қурған еди; 14 у чағда Давут қорғанда еди,
Филистийләрниң қаравулгаһи болса Бәйт-Ләһәмдә
еди. 15 Давут уссап: Аһ, бириси маңа Бәйт-Ләһәмниң
дәрвазисиниң йенидики қудуқтин су әкилип бәргән
болса яхши болатти! — девиди, 16 бу үч палван
Филистийләрниң ләшкәргаһидин бөсүп өтүп, Бәйт-
Ләһәмниң дәрвазисиниң йенидики қудуқтин су
тартти вә Давутқа елип кәлди; лекин у униңдин
ичкили унимиди, бәлки суни Пәрвәрдигарға атап

□ **23:9 «...Ахохий Додониң оғли...»** — яки «...Ахохиниң нәвриси, Додониң оғли,...» □ **23:11 «Бир күни Филистийләр қошун болуп жиғилған еди»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Бир күни Филистийләр Леһи (йезиси)да жиғилған еди».

төкүп: 17 — И Пәрвәрдигар, бундақ иш мәндин нери
болсун! Бу үч адәмниң өз һаятиға тәвәккул қилип
берип әкәлгән бу су уларниң қениға охшаш әмәсму!
— деди. Шуниң үчүн у ичишкә унимиди. Бу үч палван
қилған ишлар дәл шулар еди. 18 Зәруияниң оғли
Йоабниң иниси Абишай бу үчиниң беши еди. У үч
йүз адәм билән қаршилишип нәйзисини пиқиритип
уларни өлтүргән. Шуниң билән у бу «үч палван»
ичидә нами чиққан еди. 19 У бу үчәйләнниң ичидә
әң һөрмәтлиги еди, шуңа уларниң беши еди; лекин у
авалқи үчәйләнгә йәтмәйтти.
20 Йәһояданиң оғли Бенаят Кабзәәлдин болуп, бир
батур палван еди; у көп қалтис ишларни қилған. У
Моабий Ариәлниң икки оғлини өлтүргән. Йәнә қар
яққан бир күни азгалға чүшүп, бир ширни өлтүргән
еди. □ 21 У һәм күчтүңгүр бир мисирлиқни
өлтүргән еди. Мисирлиқниң қолида бир нәйзә бар
еди, лекин Бенаяниң қолида бир һасила бар еди.
У мисирлиқниң қолидин нәйзисини тартивелип,
өз нәйзиси билән уни өлтүрди. 22 Бу ишларни
Йәһояданиң оғли Бенаят қилған болуп, у үч палван
арисида нам чиқарған еди. 23 У оттуз йолбашчи
ичидә һөрмәтлик еди. Лекин у авалқи үч палванға
йәтмәйтти. Давут уни өзиниң пасибан беги қилди.
24 Оттуз йолбашчи ичидә Йоабниң иниси Асаһәл,
Бәйт-Ләһәмлик Додониң оғли Әл-һанан бар еди.
25 *Буниңдин башқа*: һародлуқ Шаммаһ, һародлуқ
Елика, 26 Патлилиқ һәләз, Тәкоалиқ Иккәшниң
оғли Ира, 27 Анатотлуқ Абиезәр, һушатлиқ
Мибоннай, 28 Ахоһлуқ Залмон, Нитофатлиқ
Маһарай, 29 Нитофатлиқ Баанаһниң оғли Хәләб,

□ **23:20 «У Моабий Ариәлниң икки оғлини өлтүргән»** — яки «У Моабтики икки ширдәк кишини өлтүргән».

Бинямминлардин Гибеаһлиқ Рибайниң оғли Иттай, □
30 Пиратонлуқ Беная, Гааш вадилиридин Һиддай,
31 Арбатлиқ Аби-Албон, Барһумлуқ Азмавәт,
32-33 Шаалбонлуқ Әлияһба, Яшәнниң оғуллири,
Һарарлиқ Шаммаһниң *оғли* Йонатан, Һарарлиқ
Шарарниң оғли Аһиям, □ 34 Маакатий Ахасбайниң
оғли Әлифәләт, Гилонлуқ Аһитофәлниң оғли
Елиям, 35 Кармәллик Һәзрай, Арбилиқ Паарай,
36 Зобаһдин болған Натанниң оғли Игал, Гадлиқ
Банни, 37 Аммоний Зәләк, Бәәротлуқ Наһарай (у
Зәруияниң оғли Йоабниң ярақ көтәргүчиси еди),
38 Йитрилиқ Ира, Йитрилиқ Гарәб 39 вә Һиттий Урия
қатарлиқлар болуп, уларниң һәммиси оттуз йәттә
киши еди. □

24

Давутниң Исраилларни ройхәткә елиш гунайи
1Тар. 21

1 Пәрвәрдигарниң ғәзиви Исраилға йәнә қозғалди.
Шуниң билән У уларни җазалаш үчүн Давутни

□ **23:29 «Баанаһниң оғли Хәләб»** — яки «Баанаһниң оғли Хәләд». □ **23:32-33 «Һарарлиқ Шаммаһниң оғли Йонатан»** — ибраний тилида «оғли» дегән сөз тепилмайду. Йонатанниң Шаммаһ (Шаги) билән болған мунасивити «1Тар.» 11:34дин көрүлиду. □ **23:39 «... вә Һиттий Урия қатарлиқлар болуп, уларниң һәммиси оттуз йәттә киши еди»** — бу тизимликтә Йәһудий әмәсләрдин бир нәччиси бар — мәсилән Аммонлуқ Зәләк, Һиттий Урия вә Моаблиқ Йитма бар.

қозғивиди, у адәм чиқирип, уларға: — Исраиллар
билән Йәһудалиқларниң санини ал, деди.□
2 Падиша өз йенида турған қошун сәрдари Йоабқа:
Барғин, Дандин тартип Бәәр-Шебағичә Исраилниң
һәммә қәбилилириниң жутлирини кезип, хәлиқни
санап чиққин, мән хәлиқниң санини биләй, деди.
3 Йоаб падишаға: Бу хәлиқ һазир мәйли қанчилик
болсун, Пәрвәрдигар Худайиң уларниң санини йүз
һәссә ашурғай. Буни ғоҗам падиша өз көзи билән
көргәй! Лекин ғоҗам падиша немишкә бу иштин хуш
болидикин? — деди. □
4 Амма Йоаб билән қошунниң башқа сәрдарлири
унимисиму, падишаниң ярлиғи улардин күчлүк
еди; шуниң билән Йоаб билән қошунниң башқа
сәрдарлири Исраилниң хәлқини санiғили
падишаниң қешидин чиқти. 5 Улар Иордан
дәриясидин өтүп Яазәргә йеқин Гад вадисида
Ароәрдә, йәни шәһәрниң җәнуп тәрипидә барғаһ
тикти. 6 Андин улар Гилеадқа вә Тахтим-Һодшиниң
жутиға кәлди. Андин Дан-Яанға келип айлинип
Зидонға барди. 7 Андин улар Тур дегән қорғанлиқ
шәһәргә, шундақла Һивийлар билән Қананийларниң
һәммә шәһәрлиригә кәлди; андин улар Йәһуда
жутиниң җәнуп тәрипигә, шу йәрдики Бәәр-
Шебағичә барди. 8 Шундақ қилип улар пүткүл

□ **24:1 «*Худа* уларни җазалаш үчүн Давутни қозғивиди, у ...: — Исраиллар билән Йәһудалиқларниң санини ал, деди»** — шүбһисизки, Давут әсли шу нийәттә еди. Мәхсити бәлким өз улуқлуғини көрситиш яки шуниңға охшаш тәкәббурлуқ нийити болса керәк. Пәрвәрдигар Исраилға ғәзивини көрситиш үчүн, Давутниң бу яман ишни қилишиға йол қойди. □ **24:3 «Лекин ғоҗам падиша немишкә бу иштин хуш болидикин?»** — ғәлитә иш шуки, һәтта Худадин қорқмайдиған Йоабтәк бир киши бу ишниң Худаға яқмайдиғанлиғини билиду.

зиминни кезип, тоққуз ай жигирмә күн өткәндин кейин, Йерусалимға йенип кәлди.
9 Йоаб падишаға хәлиқниң санини мәлум қилип: Исраилда қилич көтирәләйдиған батурдин сәккиз йүз миңи, Йәһудада бәш йүз миңи бар екән, деди.
10 Давут хәлиқниң санини алғандин кейин, виждани азапланди вә Пәрвәрдигарға: Бу қилғиним еғир гуна болупту. И Пәрвәрдигар, қулуңниң қәбиһлигини көтириватқәйсән; чүнки мән толиму ахмақанилик қиптимән, деди.□
11 Давут әтигәндә турғанда Пәрвәрдигарниң сөзи Давутниң алдин көргүчиси болған Гад пәйғәмбәргә келип:
12 — «Берип Давутқа ейтқин, Пәрвәрдигар: —
Мән үч *бала-қазани* алдиңға қойимән, уларниң бирини талливалғин, мән шуни үстүңгә чүшүримән, дәйду — дегин» — дейилди.
13 Шуниң билән Гад Давутниң қешиға келип буни униңға деди. У униңға: «Йәттә жилғичә зиминиңда ачарчилиқ саңа болсунму? Яки дүшмәнлириң үч айғичә сени қоғлап, сән улардин қачамсән? Вә яки үч күнгичә зиминиңда ваба тарқалсунму? Әнди сән убдан ойлап, бир немә дегин, мән мени Әвәткүчигә немә дәп җавап берәй?» — деди.
14 Давут Гадқа: Мән толиму тәңликтә қалдим! Сәндин өтүнәйки, биз Пәрвәрдигарниң қолиға чүшәйли; чүнки Униң рәһимдиллиғи зордур; инсанниң қолиға пәқәт чүшүп қалмиғаймән! — деди.
15 Шуниң билән Пәрвәрдигар әтигәндин тартип

□ **24:10 «Давут хәлиқниң санини алғандин кейин, виждани азапланди... толиму ахмақанилик қиптимән, деди»** — «хәлиқни санақтин өткүзүш» дегән гуна тоғрилиқ «қошумчә сөз»имиздә азрақ тохтилимиз.

бекитилгән вақитқичә ваба чүшүрди. Дандин тартип
Бәәр-Шебағичә йәтмиш миң адәм өлди. 16 Әнди
пәриштә қолини Йерусалимға узутуп шәһәрни
һалак қилай дегәндә, Пәрвәрдигар еғир һөкүмидин
пушайман қилип, хәлиқни һалак қиливатқан
Пәриштигә: Әнди болди қилғин; қолуңни жиққин,
— деди. У вақитта Пәрвәрдигарниң Пәриштиси
Йәбусий Аравнаһниң хамининиң йенида еди.□
17 Давут хәлиқни йоқитиватқан пәриштини көргәндә
Пәрвәрдигарға: Мана, гуна қилған мән, қәбиһлик
қилғучи мәндурмән. Лекин бу қойлар болса немә
қилди? Сениң қолуң мениң үстүмгә вә атамниң
жәмәтиниң үстигә чүшсун! — деди. □

Давут хаманни сетивелип қурбангаһ қуриду

18 Шу күни Гад Давутниң қешиға келип униңға: Берип
Йәбусий Аравнаһниң хаминиға Пәрвәрдигарға атап
бир қурбангаһ ясиғин, деди.
19 Давут Гадниң сөзи бойичә Пәрвәрдигар
буйруғандәк қилди.
20 Аравнаһ қарап падиша билән хизмәткарларниң
өз тәрипигә келиватқинини көрүп, алдиға чиқип
падишаниң алдида йүзини йәргә тәккүзүп, тазим
қилди. 21 Аравнаһ: Ғожам падиша немә иш билән
қуллириниң алдиға кәлдилигин? — дәп сориди.
Давут: Хәлиқниң арисида вабани тохтитиш үчүн, бу
хаманни сәндин сетивелип, бу йәрдә Пәрвәрдигарға
бир қурбангаһ ясиғили кәлдим, — деди.

□ **24:16 «Пәрвәрдигарниң Пәриштиси»** — бу алаһидә шәхс тоғрилиқ бизниң «Тәбирләр»имизни көрүң. □ **24:17 «Лекин бу қойлар болса нимә қилди?»** — «бу қойлар» Худаниң хәлқини көрситиду.

22 Аравнаһ Давутқа: Ғожам падиша өзлири немини
халисила шуни елип қурбанлиқ қилсила. Мана
бу йәрдә көйдүрмә қурбанлиқ үчүн калилар бар,
отун қилишқа хаман тепидиған тирнилар билән
калиларниң боюнтуруқлири бар. 23 И падиша, буниң
һәммисини мәнки *Аравнаһ* падишаға тәқдим қилай,
деди. У йәнә падишаға: Пәрвәрдигар Худалири
силини қобул қилип шәпқәт көрсәткәй, деди.
24 Падиша Аравнаһға: Яқ, қандақла болмисун
буларни сәндин өз нәрхидә сетивалмисам болмайду.
Мән бәдәл төлимәй Пәрвәрдигар Худайимға
көйдүрмә қурбанлиқларни һәргиз сунмаймән, —
деди. Андин Давут хаман билән калиларни әллик
шәкәл күмүчкә сетивалди.□
25 Андин Давут у йәрдә Пәрвәрдигарға бир қурбангаһ
ясап, көйдүрмә қурбанлиқлар билән енақлиқ
қурбанлиқлири қилди. Пәрвәрдигар зимин үчүн
қилған дуаларни қобул қилип, ваба Исраилниң
арисида тохтиди.

□ **24:24 «әллик шәкәл»** — бәлким 600 грам әтрапида еди.

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5